

O B

P A C E M

Totiferè CHRISTIANO ORBI

M E D I A N T E

C A R O L O II.

MAG. BRIT. FRAN. & HIB.

R E G E

R E D D I T A M

ad eundem

SERENISS. PRINCIPEM

Carmen Votivum.

Auctore

M. N. Anglo.

*Londini, Typis Roberti Carnii, *An. 1679.*

46 8
12 17
120.

7

C A R O L O - S E C U N D O R E G I.

Votum offero tibi, Serenissime Princeps, ab animi integritate candidum illud quidem, sed à sensu tenuitatis meæ multo rubore suffusum. In conspectum tibi non ausus me dare fluctuabam diu, & cogitationum variarum æstu in utramque partem agitatus modò erigebam in spem, in metum modò revolvebar. Apolline inconsulto ne quid fieret, omitteremque illud solenne nostrum, confugiebam tandem ad oraculi fidem. Facere illi porro necesse habebam. sed a vicima lautiore, seu Clitumni pascuis vendicabat excusatio fortunæ modicæ. Accidere demum ad aures visa responsi vox ejusmodi:

Recipit omnes, & nullum non admittit. Discessi enim verò latus à tripode. sed quoniam involvere se Deus obscuris solet, suspecta continuo de cortinæ involucri aliquo sententia fuit. Itaque sinus ille capax, qui recipit omnes, & nullum non admittit, vereor ut sit admissurus me, qui nullus sum. Simi nullus sanè. Tamen

si super hoc inane & vacuum meum benevolentiae feratur spiritus ille tuæ, ex nihilo fiam aliquid. at quale istuc futurum sit, arbitrii tui est. ad volatilia cæli non contendo. creationis tuæ beneficio modò numerer inter reptilia terræ, satis erit. in recognitione peculii tui, seu volem ego, seu reptem, numerabis; opinor, in tuis quod tuum est.

Vitæ, quod offero, votum est. In hortum vitalem irrumpere ausus decerptum è ligno vitæ germen in chartas meas transtuli. audaciâ id plusculum fortè quàm Prometheâ. verùm impuniùs: quia tui causa. Irrigavi, quantum licuit, petito latice è fonte Musarum. at nisi calore foveatur radiorum tuorum, quàm timeo, ne soli jejunitate protinus intereat! Depono igitur ad pedes tuos hos qualescunque conatus meos: quos si vultu, quo cætera soles, dignabere, vitalitatis aliqua parte aspergendos etiam ipsos spero.

LECTORI.

LECTORI.

A Mice Lector, me quoque Minervæ placuit aggregari ad noctuas suas. Equidem mei probè gnarus fugi huc usque diem. ac proinde mirum non est, si emersus jam nunc è tenebris perstringi mihi oculos ad lucem sentiam. Venerunt pridem in manus Poëtarum quorundam & præsertim utriusque Academiæ super adventu Principis gratulationes insignes. & me pariter, cum unus, aut alter annus intercessisset, ut retentarem aliquid in carmine, afflavit spirans ex Helicone nescio quis furor. quis enim nisi furiosus, hoc ætatis, post intermissas tanto intervallo exercitationes hujusmodi, quippe qui ab annis jam viginti ne Poëtam quidem unum attigisset, ad pangendum denuo accingeret se? Impellebat me nimirum in Principem vehemens studium: & cum vires animadvertens non esse pares desistere cogitarem, excitabar de integro stimulis acrioribus, & imperiosum Numen, si tamen istuc erat, quantò magis excutere nitebar, tantò cor idem fatigabat magis, fugebatque premendo. At non eò furoris deveneram, ut vulgandas, sive in tabularii memoriam referendas censerem insulsitates meas. Anno propè integro quàm apud me delituerant, sumpsit hac in manus è familiaribus meis unus, & non leviter instilit, ut sibi saltem arbitrioque suo permitterem: hoc est, ut mihi satis non esset insansse semel. Non is erat, unde ciconiam, ut

A 3

ajunt,

ajunt, a tergo pinsentem, sannamve posticam timerem. Suspecta potius erat de indulgentiq humanitas amici, quæ in insipientia mea plus æ quo conuinceret. Itaque adversus hujusmodi invitamenta non minus instruebam me: contentus animi conscientia in Principem mei suo se voto involventis, nec inde Excusoris operâ proferendi foras. Placet sibi utcunque amor, quem publica lux præstingueret, in suis latebris. Si antiquo me ludo includere propositum esset, fuisset hoc sanè post tantam intercapedinem tentamentum mei aliquod duntaxat, & apud me premendum, quo privatim præluderem operi grandiori, & quod regium quiddam plenius sonaret. Verum ut emota semel mens proclivis fit ad lappionem, cessi tandem homini benevolo, & manus dedi. Ut Princeps non is est, quem attollat altius sermo sublimis, ita neque quem humilis deprimat.

Absum longiusculè à bis puero. Quod si tamen quis hæc in ordine crepundiorum locet, haud succensuerim. at ea sunt, quibus, ad sextantes quidem temporum subsecivos, lusione aliquantùm laboriosa lusum est. Interim si cui tantum otii erit, ut hæc mea legat, ne, quæso, sit ejusmodi, qui sciorum instar de singulis conatus meos in quæstionem postulet. Quo in discrimine sim luculentè video. Sic enim ferè vel respuit vel admittit, ut quisque, dicto vulgi non nimis concinno, nasum habet. Cui unguentarius est, spirante surdum materia ipsa, in versu meo requireret onychem. Cui Cilix seu Pæstanus, desiderabit hortum. Atticus ille & gracilis nonne Bræotiæ meæ obestatem aliquam fastidit? Eminentiori illi & clivoso nonne humilia & depressa jacebunt omnia? Et simulus contrà suus nonnemini, credo, in delitiis est. Huic, si quid emineat, tumere videbitur in Appenninum. Ab aduncitate demum illa, quam notare videor (proh Jovem A verruncum!) cui impune fuit? Aliqua non me latet esse, quæ, si minus instituti egressa lineam, certè producta seu excurrentia fortè videbuntur. quorum tamen, & cæterorum, quæ suspicionem vitiosi habeant,

repetituris à me rationem si coràm interesset, non dubito, quin
aliquam de plerisque & non incommòdam redditurus essem.
habebo gratiam, si præcipientes ad animadversiones non fue-
rint. quicquid delirat auditor, poëta plectitur? non continuò
aberro, si non percipiqr à quibusdam, quò collineem. Fateor
me in argutiis consecretandis parcum: quæ profectò vinorum in-
star quorundam gustatæ magis, ut inquit, quàm potatæ dele-
ctant. ab his me consulto abstinui: fortè quia non aliter va-
lui, barbarie in fastum versa. Malè mecum actum, si in Mo-
mum incidero, si solearum in Venere crepitus displicuere Mo-
mo, quid avena mea stridente fiet? equidem in delictis non ad-
modum pugnax sum. Id tantum moneo: si sutor est, conficiat
ipse soleam, quæ non crepet: si fistulator, compingat arundi-
nem, quæ non strepat. Denique, id quod eodem venit, si quis
rigido me ungue vellices, objicio tritum illud,

Præstiteris fodes; laus ea major erit.

Quod tam serò prodeam atque alieno tempore, voluntatis me-
herculè, non operis tarditas in causa fuit.

Vale: & si quid in me dignum amore sit, ama.

Ceteri sin-
gularitatem,
hic animad-
vertit in o-
mnibus.

ERRATA quàm accuratissime collecta sic corrigenda.

Interpunctiones.

P. 5. l. 10. *ruisse* ? sic ! p. 14. l. 21. *colligit* ? sic ! p. 29. l. 25. *tridentem* sic. p. 34. l. 18. *rerum tenues* : sic. p. 41. l. 9. *omne mæ* sic. p. 55. l. 25. *calo* sic. p. 134. l. 15. *suaferit* sic. p. 159. l. 22. *in virtute tua*. sic. p. 166. l. 13. *Felicem* sic. p. 168. l. 19. *Princeps* sic,

Alia sed pleraque leviora.]

P. 2. l. 15. *ac sidera* sic & p. 12. l. 2. *declivo pronus* sic *prono declivis* p. 22. l. 17. *trifsculum* sic *trifsculum* p. 29. l. 6. *Longeviti* sic *tati* p. 34. l. 1. *Femineusque* sic *Fæ* p. 40. l. 7. *Plegreque* sic *Phle* p. 54. l. 4. *Phabum* sic *Phæ* p. 70. l. 1. *Pastolus* sic *Pac* p. 85. l. 12. *Bscobellani* sic *Bisc* p. 88. l. 1. *portendit* sic *protendit* p. 99. l. 26. *quidus* sic *quid* p. 103. l. 12. *angulos* sic *ang.* p. 121. l. 24. *tenuisse* sic *tonuisse* p. 146. l. 2. *sparisse* sic *sparfisse* p. 135. l. 15. *Emathium* sic *Em* p. 168. l. 7. *Grammatices* sic *Gramm* p. 168. l. 22. *Bathnienfes* *pergeret*. sic *Bathoniensfes* *Regina pergeret*. p. 169. l. 19. *tenebris* sic *in teneb.* p. 175. l. 2. *Mansoleum* sic *Mausf.* p. 177. l. 19. *parca* sic *Parca*. p. 182. l. 3. *licebir* sic *licebit* p. 182. l. 8. *Ast erit*, sic *Olim erit*, p. 183. l. 6. *cum dente* sic *cum*.

Aliqua non clarè deleta supposita pro veris.

p. 10. l. 6. *O patriæ spes una, licet non unica nostræ!*
sic *Exilio multatus abis graviore. tuorum*

Unica spes non illa quidem, tamen occidit una.

P. 21. l. 1. *Et Nympham violat Medicam Danaëus imber?* sic *Et Nympham aspersit Medicam quoque luteus imber?* p. 67. l. 14. *blandituros oculis afflabat amores* sic *miscibat amores* p. 67. l. 18. *Libera cyclas, & in fastum porrecta.* sic *Liberior cyclas, & modicè porrecta.* p. 107. l. 5. *At te* sic *Ast hunc* *Satius enim hic dissimulare præsentiam Nati.* p. 161. l. 5. *Ingressi spumantia regna, curriculum nacti spatiosius* sic *ingressi confinia regna, mox stadium nacti spatiosius.*

Votum Candidum.

VIVAT REX.

PARS I.

Cum vita causas in natura nullas certas habeat, est a Deo expectanda, &c.

Extremum hunc, Parnassæ, mihi concede laborem.
Regi pauca canenda meo. cecinisse supremum
Sic juvat, extremoque operi imposuisse coronam.

Ingressus operis: cui se agnoscit Poeta non admodum idoneum.

Forfan erit, cui desipiam: vacuusque recedet

In ventos labor. an ductum probet ille cicuta

Tam tenui Princeps tantus (crudaque Minerva

Natum opus, & nullo quod splendet Apolline) carmen?

Sunt, quibus ad sacros, Regum celeberrime, vultus

Contendat meritis quæsitæ superbia, dotes

Aoniæ, Numen præsens, vatemque sonans os.

Sunt

Circa quæ lector hæere, seu hallucinari fortè poterat, ex iis aliqua pauca subjeci ad Margines. Adjici plura mihi sanè non probabatur. Mallè quandoque non percipi a mei similibus, quàm apud peritos commentariis ridiculis scholam agere. Minutiis interim paucis ineptire offensionem magnam non habebit.

B

Sunt. & adest : ^(a) (quem te memorem ?) ditissimus ingeni,
 Et mentis felix. Illo per ^(b) regia rura,
 Per juga sacra ferente pedem, Thamisiaque Tempe,
 An collem quis Pierium æget, indigenasque
^(c) *Cooperium* simul in *clivum* migrasse sorores ?
 Sunt. & adest. ^(d) canit Insubrem Parnassius heros :
 Et canet. At lauru frondem decerpserit illa
 Quis mihi, Parnassoque meo ? Verona canenti
 Bellatrix, Thamisque Deæ plausere Athesinæ.
 Wallerus ? Pæana recens audisse videbar :
 Et Wallerus erat. Musis solet esse vel ipsis
 Lis anceps idem, gratulque sororibus error.
 Ingenio vis altivolans, & Pegasis ala.
 Illa fretus adit nubes, (servare sequendo
 Quæ mihi det fugientem acies ?) ac sidera tranat
 Livorem super, insectansque altissima Telum.
 Et te quis tacitum vates, Coulæe, relinquat ?
 Jucundum, ut solo notum mihi carmine, nomen.
 Pindarica fidens, & versicolore Camœna.
 Coulæus : quo non alius facundior amnes
 Cyrrhæos cantu ciet, Aonioque Latinas

Doctior

^(a) *Denham.* ^(b) *Saltum Winsorianum : Templum*
D. Pauli, & Arcem Winsorianam in editis locis sita, cum
præcis eidem arci & Thamisi contiguas. ^(c) *Poëma sic*
dictum. ^(d) *D'Avenant.*

Doctior in patriam deduxit vertice Nymphas.
 Felix, si sibi paruerat, spumamque iuventa
 Virgineæ non miscuerat Cytherëida lympha.
 Serta virent aliis non inferiora, nec afflat
 Numinis aura minor. liceat tacuisse. tacenti
 Gratia par debetur. olor decantet olores.
 Pergite Castalii Patris lectissima turba,
 Castalidum decus, & pulchro indulgete furori.
 Sint proprius vobis amor & Parnassides umbræ,
 Pyrene, & Pindi nemus, & Permessides undæ :
 Otia plena Deo, & populo secreta prophano.
 His datur, his limen, Princeps, insistere detur,
 Laurigeramque inferre tuis penetralibus artem.
 Mi satis esto, sequar longè, longèque salutem.
 Non audet tantæ coràm se credere luci
 Musa rudis, cui rura suum allivere pudorem.
 Quisque pudens timet. Ipsa simul jam decolor annis
 Obsolet emeritis, toto cui vertice canam
 Ætasque, & labor, & curæ sparsere senectam.
 Quin & bis denum exegit modò Cynthus orbem,
 Et senium, & curas æqua dimensus habena,
 Ex quo, Pierius cùm deservesceret ardor,
 Languidior sitis arcanos accedere fontes
 Desiit. Ex illo, causæ melioris hebebat,
 Marte retuso, ut primùm acies, me rura tenebant
 Damœtas inter, plenos & ruris Jolas

Servantem sylvas, & tesqua inhonora colentem.
 Res dura, & duris ægrescens rebus, egestas.
 Hic propriis, nec non patriæ communibus idem
 Nequicquam aggemui, posita testudine, curis.
 Appensa falici testudine, missa Thalia,
 Et choreæ, quibus accinuit festivior ætas,
 Thespiadum reliquæ; de pennatoque caballo
 Illa super sola est vox, (*) *quæ laudatur, & alget.*

Propositio.

Id modò propositum est unum, ut, licet agminis unus
 Extremi, sanguisque, ut dicitur, e grege mutus,
 Municipes socios inter, cœtusque sonori.
 Per cuneos clamem, **VIVAT REX.** Consona voto
 Candida vox, non fusca, meo. proh, quis mihi vocem,
 Mæonii vocem lateris det habere, meique
 Ad numeros voti? mea personet illa per auras
 Vox & Hyperboream Rhodopen, & Atlantidas arces,
 Hesperisque & Mygdonii loca dissita mundi.
 Assensu vocem ingeminent, iterumque iterumque
 Ingeminent Superi, **VIVAT REX:** ille paterno,
 Et patrio, & proprio surgens e funere Phœnix,
 Gentium amor, patriæ tutela, propaginis aureæ
 Læta bono nos e cælō spectantis imago.

Æquum est, ut
 damna præte-
 ritorum anno-
 rum compen-
 set dehinc vi-
 ta longior.

Hactenus aut rigidi Chalybes, feritæve luporum

Ductilis

(*) *De probitate dictum a Juvenale. Sed a caballo
 vox illa non deducitur.*

Ductilis in fati stamen, filicesve Geloni
 Materiam fuso, ducendaque pensa dederunt.
 Prima nuces cum prætexta quæ porrigit ætas
 Et Divas habuit faciles, & lanea fila;
 Donorum illa rudis tamen imprudensque suorum.
 Pòst, ubi creverunt anni, pueritia quamvis
 Cum bulla vix dum Laribus transmissa pependit,
 Heu facies rerum extemplò quàm ferrea visa est
 Incurrisse oculos, flexumque ætatis egenæ
 In primum vis curarum transversa ruisse?
 An vos arguerim Superi? num sidera læsa
 Censuerim? Sedet hæc Superis æterna voluntas,
 Ut, quem ad magna parant, explorent magna: probetur
 Multis & tyrociniis exercita virtus,
 Quæ summis nata est: rerum illa in pulvere multo
 Sordens, & multo ducens a sole colorem.
 Te quoque, ut esse, quod es, posses, quem grandia finxit
 Ad merita exortis palmæ supremus Aliptes,
 Testem par erat esse tui, Vir magne. probandæ
 Dura rudimenta, & certamina cruda palæstræ
 Debebantur: erat tentandum his ignibus aurum,
 Ex quo nimirum mox essent secula genti
 Aurea procudenda tuæ. Nunc orbita demum
 Versa. quid expectem? fortunæ damna prioris,
 Præteriti frontem fati, rugasque juventæ
 Solibus ut penset lætis, nitidamque repexis.

Liberiore comam radio productior annus.
 Et quoniam esse Deas fama est Heliconia, Parcas
 Nomine, lanificas, aptis fusoque coloque
 Quæ statuunt nobis in vellere ferrea jura,
 Desipere attonitum vatem, vatesque secutum
 Quis vetet, ancipitemque sui prenare quod usquam est?
 Ergo Deas supplex affabere, Musa, superbas?
 Dices, ut pensum devolvant turbine lento?
 Hæreret ex illo dices nos nostraque filo?
 Dices, multa colo suffigant vellera? fuso
 Multa sit in gravido colus? & cum cœperit hujus
 Damnis ille tumere, novo dispendia sumptu
 Suppleat e calatho manus impigra? staminaque addant
 Staminibus, si quæ fuerint ea lucra, sorores
 Vel mea, Rex auguste, tuis? At multa peredit
 Lanam, credo, meam tabes, traxitque rigorem
 E ferro multum. (¹) Dices, ut molle Juventa
 Depectant ævum potius, byssique recentes
 Exuvias, tenera carpunt quas arbore Seres?
 Aurea si defint subtemina, sidera si quid
 Riserunt, si quid Phryxæo tergore peccit
 Phœbus, ubi Veris currus in pascua ducit,
 Immittant filo, dices? Procul illa maligno
 E tribus illa soror cum forfice: torpeat illa
 Jam Majestatis pridem rea dextera læsa.

(¹) O Musa, scilicet.

Verum

PARS I.

7

Verùm agesis, aciemque aliò mentemque retorque.

Mors certa.

Qui fato non cessuros promiserit annos,
Nemo sit. æterna pendentem ex arbore vitam
Non opis est nostræ contingere. *flammens* arcet
Excubitor, telique minax *versatilis* ira.
Debemur morti, qui nascimur; ex uteroque
Addicti dominæ nomen transcribimus urnæ.

Unde ?

Quæ mortem efficiunt certam, sunt multa. Vel ipso
Causa tibi prima est a corpore. nonne vides, ut
Principia ingenuit massæ diversa Prometheus
Corporeæ, quæ continuïs, certamine cæco,
Intestinum odiis studia in contraria Martem
Exacuunt ? socia illa quidem, hospitibusque Penates
Confusi; tamen æternas discordibus armis
Exercent inimicitias, & vulnere semper
Civili perimunt, pereuntque. Hinc aspice, partis
Fulturam alterius, primævam in corpore partem;
Materiam appellant, qui cudunt nomina, primam.
Illa novam, jam jamque novam discrimine nullo
Consortem procat, & tædas oblita priores
Innumeras ambit non æqua in fœdera formas,
Mox alios & mox alios meditans Hymenæos.
Hospitis appulsu alterius, dum tædet amorum
Instabiles animos veterum, prior interit hospes.
Interitus una hæc omnis perhibetur origo.
Præcipuam te sacra tamen docet exedra causam.

Peccatum

* De more li-
bra ære, num-
mone percussæ
in passionibus
no:um.

Peccatum Mors ex pacto manet. * icimus. omnis
Condixit pacto natura : spondimus omnes.
Inde simul vetitæ admota est manus impia malo,
Funeribus tuba continuò cinerique futuro
Præcinuit. cineres & inevitabile bustum
Indixit, vocem qui sancit fulmine, Prætor,
In tabulasque dedit. Scriptas in pulvere cerno
Æternas leges. Canit importuna volucris
Inferias, hortique ululant ad limina Diræ.
Vixit avus, feri vivunt hac lege nepotes.
Et quamvis meritorum alis subvecta tuorum
Fama tuum portat super aurea sidera nomen,
Quamvis densa fores obsidunt arma, tuumque
Terra equitem tremit, & Neptunia marmora Typhin,
Quamvis Atlantea sinus illabitur auro
Unda tuos, & Gange, tuo modò, gemmeus exis,
Pulvis es. ille tuas & opes, titulosque, minasque
Excipit ; extrema est in pulvere linea rerum.

Mors, seu
quod eodè
venit, vita
incerta.

Quàm certa est, eadem tam mors incerta ; nec ulli
Mancipio, cunctis usu data vita. Nivali
Vertice præterito, vernantem sæpe juventam
Insequitur : sæpe enervis cervicibus, & queis
Læsa valetudo, stratoque afflicta, pepercit
Florentes aggressa. humili nunc illa genistæ,
Nunc Libano falcem ambiguum, & frondentibus infert
Emathia sylvis. ut cuique fit obvia, tondet

Nunc

Nunc inopem, nunc regalem Proserpina crinem.

Musa file, ingentem renovas incauta dolorem.
 Nam subit, hunc nostra nuper quàm lusit in aula
 Ludum anceps Dea. Virginibus deflenda Batavis
 Nympha Britannine, & multùm deflenda Britannis,
 O Regum soror, & soboles, & regia mater.
 Et tabulis te regalem fatalibus addit
 Mors incerta sui testem, fatumque refiget,
 Glocestri, vis nulla tuum. fraterna sororem
 Teda prait : gressu luctus graviore sequuntur.
 Pulla mihi mens exuitur cum veste ? recessit
 Ex oculis, non ex animo. Res nota dolori
 Esse modum finesque suos. & fortè, latentem
 Quæ lacrymis salis affudit natura saporem,
 Ut saperent, eadem monuit. Sapiuissè licebit,
 Cui doluisse parum satis est. proba lacryma tardè
 Aruit. Et quædam, perhibent, est flere voluptas.
 Parca magis nulla est, minùs invidiosa voluptas,
 Quàm quæ nascitur a fletu, gaudetque dolendo.
 Fortunate puer, quàm felix indolis, ævi
 Tam fueras felix. meritis qui præterit annos,
 Cursum morte luat ? Vitæ decorumque tuorum
 Curriculo cadis in primo. dedit extera tellus
 Hospitium profugo, reduci germana sepulchrum.
 An tanti pressisse oculos ? an frigida tanti
 Oscula sic positi lambisse ? at provida saltem

Hoc tibi fata dedere, super qui spiritus esset,
 Extremum ut legeret, dederat quæ patria primum.
 Indignis sic astra diu committere terris,
 Quæ maturavere, negant. Si fabula nobis
 Vivitur, haud melior semper quæ longior exit.
 O patriæ spes una, licet non unica nostræ!
 Dives virtutum, patriorum dives amorum,
 Laudum dives, inops (sic Dii voluere) dierum.
 Sic voluere? novo ut tantus redeuntia fluctu
 Gaudia inundaret dolor? ut crudesceret ictu
 Irritanda novo propè jam coitura cicatrix?
 Ut sidus, quod natali statione refixum
 Errore ignotos longo decurrerat orbes,
 Axe dein sedis patriæ, sphaeraque receptum
 Fraterna tetra premeret ferrugine nimbus
 Tam citò? in æternam ejiceret sors livida noctem?
 Quid vitæ flore in primo spem divitis ævi
 Ostendisse juvat tantam, si flebile germen
 Funeribus tantum ornandis, tumuloque futurum
 Spargendo decus ante diem malè sedulus unguis
 Demetat? Egregium juvenem quid fervida præter
 Tot vectum freta fortunæ, quid vota juvabat
 In portu solvisse, noto insultasse coronas,
 Hæsisse ad truncum Galatææ in litore vestem,
 Servato ex undis juveni si naufraga terra?
 Siste. polo Phlegram indixi. bellasse Typhæos

Hoc

Hoc erat, æternæ mentis movisse recessus.
Sic voluere? Sat est voluisse. hæc certa voluntas.
Omnia sint incerta, parique volumine verset,
Quicquid obit lunæ versatilis orbita, Numen.

Atque hîc (ne tenues pigeat divertere mentem
Ad casus) meminisse libet, cùm regius olim
(Sex illi brumæ, vix septima fluxerat æstas)
Chelsai curru sublimis in æquora campi
Ferret iter puer, &, placidè aspirantibus auris
Occiduum in lucem, cælo frueretur aprico :
Ecce repentini veniunt a vespere venti,
Everritque solum Zephyrus spirantior : & mox
Pulverea in cumulos subvolvitur undique nubes.
Insurgunt tenebræ campo magis, & magis ater
Aggeritur turbo. descenditur. ocyùs omnes
Vicini gressum advertunt ad litoris oram.
Hîc, ut erat ramis & cespite fultus odoro,
Prætereunt properæ per carula mollia cymbæ.
A tonsis animi. nisu repetita reducto
Palmula plaudit aquas, alacrique celeusmate remex
Vicinum e transtris in vota vocat Melicertam.
Ille supercilio & clivoso e margine ripæ
Despectat tremulos immoto lumine fluctus :
Seque undis jam tum permistum agnovit in illis.
Namque videbat, uti per ripas humida moles
Decursu flueret rapido, stadioque liquenti

Se fugientem in terga sequens, fugiensque sequentem,
 Incumbensque sibi, declivi pronus in alveo
 Communem ad metam devolveret agmen anhelum.
 Respectans inde ad comites, Mea tempora signat
 Fluminis hæc, inquit, præpes fuga. pectore cedunt
 Injussi gemitus, guttaque per ora volutæ.
 Hoc uno dispar Thamisi mea vita. secundo
 Ille ubi paulisper defluxerit amne, remenso
 Tramite flectit iter, refluxoque revolvitur æstu.
 Terminus ut premitur meus, irremeabilis esto.
 Forfan & est limes non longè diffitus annis
 Ille meis. Absiste Puer. mala verba procellæ
 In ventos vertant, in nubes irrita venti.
 Sed neque verba tulit ventus, neque verba procellæ.
 Debita erant ventis; at fluxa loquentis ab ore
 Eripuit Deus, & fati adamante revinxit.

Ergo, dolende Puer, nobis cùm læta redirent,
 Invidere, face aversa, tibi sidera. Nobis,
 Te nobis inviderunt. nimis Anglia felix
 Visa, malum pœnis nec dum vetus illa piarat,
 Si proprium hoc donum fuerat. Si ferrea cuspis
 Ulla fuit, triplicem rupit quàm ferrea nodum!
 Complessent saltem pauca tua tempora lunæ,
 Latitiæ consors fraternæ, & nuncius isses
 Solicito Genitori. illi pulcherrima gentis
 Narrasses studia, extinctæque piacula noxæ:

In populo patriam, in nato rediisse parentem.
 Narrasses venisse diem, in lucemque tulisse
 Auricommum jubar, (æstivi jucunda propago
 Sideris, expectata dies!) qua vertice fulvo
 Imperium sedit triplex, & amabile pondus
 Appressit tota festiva Britannia dextra.
 Narrantem cœtu quanto, quàm limina circum
 Stipassent fremitu læto pratoria cives,
 Heroum genus, heroumque in nomen ituri,
 Pro patria vitam qui projicere, sacramque
 Purpureæ spargere animæ libamine causam!
 Sancte vale interea Juvenis, longumque valebis.
 Non alio sanè decorem te funere, quàm quod
 Instruxere tuorum amor, interceptaque vota,
 Virtutesque tuæ. Qualis rosa, candida qualis,
 Seu rubra, (gentilem spirat stirps utraque famam)
 Quam Cypris ante alios Floræ dilexit honores,
 Stricta noti penna æstivi, fluxoque soluta
 Vertice, decidua in sese, in seseque sepulta
 Nativo casum solatur funere: talis
 Decumbes & tu roseos, in te ipse reclinis;
 Inter, quos tua fama tibi diffudit, odores.

Quæ reddunt vitam incertam, sunt plurima. Vati:
 Adde gradum comes, & mecum interiora recede
 Corporis in spatia humani. Via prima tuenti
 Indiscreta: nec inde labor gravis. Aspice summam

Vita incerta
 unde?

Caput.

Imperii, quinis instructam sensibus, arcem,
 (a) Sedem Animæ dictam. populum Regina frequentem
 Despiciat ex alto, & prono dat jura Quiriti.
 Hic (b) animæ teretes illæ vitæque volucres
 Ingeniis fervent primis. exinde benigno
 Nervorum ductu, foetu gliscente, per artus
 Diffugiunt, molemque agitat vis ignea totam.
 Instabiles certo teneant quæ vincula nodo?
 Hæ simul effluxere, fatiscimus: omnis & unâ
 Vita sibi affines resoluta recedit in auras.
 Implicat hinc nervorum apices testudinis arcu
 Convexæ in summo *meninx*: hinc tortilis ambit
Ventriculorum oras series: hinc nexile casses
 Laxat *Retis* opus, quæ interclusa resistat
 Sanguinis ex intervallo fuga, spiritibusque
 Debita fingendis mora detur, idonea donec
 Principiis animos teneris suffecerit ætas.
 Devexam cernis cerebri ad confinia massam?
 Forma teres. *spinalem* illam dixere *medullam*
 Pæonii. stipata fibras quàm vertebra densas
 Colligit? his partes motusque & sensus in omnes
 Funditur. At pateant aditus. obduntur? in artus
 Irrepsit mors: & labefacta repentè silentem

Dat

(a) Sic secundum Platonicos.

(b) Spiritus animales.

Dat moles lævo ceu (*) fidere tacta ruīnam.
 Quo tu cumque aciem converteris, undique fibris
 Objicitur cæcis textus labor : undique nervos
 Et venas premit indepreñsus & invius error.
 Vita cave. fati furtis accommoda fines
 Multa tuos intra cerno loca. lumina mille
 Quis tibi, mille tibi excubias accommodet Argus ?

Cor.

Hinc ad cor flexu facili. notissima Vitæ
 Regia : prætulerim reliquis quam sedibus unam.
 Hanc colit, huic fortis custodia credita summæ.
 Hæc, si quando recluduntur fatalia belli
 Atria, vitalesque laceſſunt classica fines,
 Perfugium extremum, & rebus fiducia fessis.
 Hic illa, ignivomis quam sustulit axibus olim
 Iapeto satus, æthereæ pars optima prædæ
 Sedibus his, hac arce sita est. O si qua sororum
 Intemeratarum, canæ comes addita Vestæ,
 Hanc fovet his adytis pernox antistita flammam,
 Pervigil esto. hac incolumi, res salva : perimus,
 Extincta. Quid ais? Vitæ usqueadeone propinquo
 Nullus ab igne timor? genitalia quattuor inter
 Corpora, tellurem super, æquoreæque liquentes
 Aëreæque vias oræ, cur ultimus ignis,
 Finibus a nostris altissimus? an quia nusquam

III

(*) Apoplexiam hanc siderationem vocant.

Illi tuta fides? certè nascentis ab ævi
 Exortu, seclis volventibus, affore tempus
 Præsensit Natura sagax, cùm tota laborans
 Eximii moles operis confidet in ignes,
 Ingentem moles calì porrecta sub axem
 In cinerum cumulos abitura, levemque favillam.
 Hoc metuens nostris longè summovit ab oris
 Pestem indignantem. hinc nocturnos lambere currus
 Jussa, relegatamque facem submittere lunæ.
 Visceribus Vitæ in mediis tam fervidus hospes
 Hæserit? at nutrimentis incendia fomes
 Admotus nimis si paverit, hei mihi, flammæ
 Nonne Veseva minùs, quàm quæ mea, viscera torrent?

Sanguis.

Perge. viæ fax præluceat. circumspice, quanto
 Concurfu cordis subeat conclavia sanguis.
 Humor Erythræus: sed quali purpura lanam
 Ambigua, & primo Sidon infecit ahenò:
 Qualis, ubi vix dum stratis excita seniles
 Sub lucei. rubuit thalamos Tithonia primam;
 Et jejunus adhuc, & discolor. inde ubi fumos
 In graciles vitium exudans excoxerit ardor,
 Fulgor inardescit novus, imbuiturque renidens
 Uberiore anima, coccoque simillimus humor.

* De circulati-
 one hac post
 Harveium alii
 fufè.

* Jamque viæ accinctus patulæ succedit *Aorta*,
 Primum ingressus iter. pergentem tramite recto
 Accipiunt medium Natæ, multæque salutis

Affatu

Affatu ad citimas desert *Arteria* venas.
 Panditur inde sinu lato *Cava*. totius illo
 Cordis opes, illo vitæ merx navigat alveo.
 Dicta *Chilis* : (Matrem venæ dixere minores.)
 Eridano par, & cælo dignanda, nisi illi
 Sæpe suos vada miscerent Acherusia rores.
 Hinc ubi discessum, viden', ut (^a) collegit, iterque
 Corripuit spatia interior per proxima lævum ?
 Ad thalamum cordis dextrum deflexit. at inde
 Protinus obnitente propellitur hospes ab æstu :
 Quæque *Arteria* per bibulos *Venosa* meatus
 Spargitur, Æoliis Pulmonum appellitur oris.
 Sisite. via forsan fessios levet aura. faventes
 Crebrescunt animæ. vicinis ignibus afflat
 Quàm tempestivum plaga pulmonaria frigus !
 Pulmo tumet gravidus, tum detumet ; impiger unà
 Concipiens, uterumque ferens enititur : unà
 Alternas anceps & sorbet & egerit auras.
 Cernis ut intereà toto pulmone viator
 Coccineus flexus varios init, ambiguoque
 Occurrens sibi circuitu, *Nervo*que receptus
Venoso tractus iterum & penetralia cordis
 Læva subit, nota rursus condendus *Aorta* ?
 Hic animæ vires, & quicquid Vita decoro

Spirituum

(^a) *Dictum a nautis arma colligentibus.*

D

Spirituum in censu numerat, congestaque gaza,
 Herme, tuo, Pactole, tuo pretiosior auro.
 Haud ego, si liceat, verboque audacia detur,
 Vitalis Filcum regni dixisse verebor.
 Et jam curatus Sanguis, multaque superbus
 Vectura vitæ subductas corporis oras
 Invisurus abit. Ledæo naviget astro,
 A puppi surgente noto. comitentur euntem
 Cymbiaque, & pecudes niveæ, pennæque secundæ.
 Tuque adeo, (si vera fides) cui scilicet anguis
 Infanti, ut perhibent, cunas, Epidaurius anguis
 (Non alium reor) e cælo demissus, amico
 Ambiit allapsu, & vagitibus æmula primis
 Innocuùm assonuerè vibrantis sibila linguæ;
 Quemque modò æthereos inter Latonius ignes
 Excepit Pater, amplexuque Ophiucus inhærens
 Vincula spirarum collo dat squamea circum:
 Et felix ades, & facilem da fidere cursum
 Conspicuo, medicæ meritò pars maxima famæ,
 Harveie, atque unà pulchrum decurre laborem.
 Eodem, Harveie, tuæ decurrunt tramite laudes:
 Tramite laudis inoffenso, & quem nulla priorum
 Hactenus ausa Machaonio pede presserat atas.
 Auspice te hoc inceprat iter, te Præsides coëptum
 Pergit sanguis iter, cùmque oræ, te Duce, fines
 Legerit extremæ, partesque invexerit æquam

Annonæ mercem, cursum permenſus, ad omnes,
Inde omni factò pede, te revocante, Penates
Ad patrios remeat, damnis de more reſectis
Ut ſolvat novus, æternumque recurrat in orbem.

Greſſum inhiſce feſſum, Princeps; provincia feſſis
Cætera vix aditu facilis. ſubſiſtimus? & jam
Vix opportuna dudum fortaliè videbar
Traxe moras in re nimias. ut cerite pleſtar?
Haud equidem, te præſertim cenſore, reuſem.
Verùm age, tantisper te collige. reſpice, quantæ
Sanguinis hanc Vitæque viam, & diſcrimine quanto
Obſideant peſtes. hinc lento frigore tabes,
Ingeniis illinc diſcordibus utraque bilis,
Inde gravis cæli morbo vapor, halitus inde
E fibra ſacer, & virus penetrabile, quali
Pocula non infecit Atrax, non Theſſala mater.

Una ſtat ad fines monitrix Arteria. quo res
Summa loco, doctus monitricem conſulit index.
Æquato micat in numerum, & ſibi redditur iſtu?
Salvè. ſubſultu vario ſibi diſſidet? hæret?
Intercurrit? habes. vice deſluit ægra ^(a) myura?
Increſcit timor, & medicæ res ſupplicat herbæ.
Tardior intermittenti mora? ſuggere ceras

Extremas

(^a) *Mysæ. ſic dictus a muris, ſeu ſoricis canda
quæ ſenſim uſque ad apicem minuitur.*

Extremas, puer. an *caprea* ? *formica* ? sub ictu
Falcis es. hunc exire tamen datur. ecquis at ille
Undose tremor infelix ? ad transtra sudemque
Portitor, armeturque novæ scapha sutilis umbræ.

Sed neque morborum causas, numerumve referre
Attinet. hunc qui novit, Atlantica noverit idem
Sidere Orionio pullent quot litora fluctus.
Vita suis frondet foliis, ut frondea sylva est.
Autumnus sylvam foliis an pluribus, idem
An vitam sternat nostram, sub iudice lis est.
His animadversis, &c, queis pendere videmus
Mortalem vitam, si pondere penderis æquo,
Certa cui lux hæc præsens, cui crastina certa est ?
In lunam cui certæ fides extenta sequentem ?

Neque tollunt
hanc incerti-
tudinem artes
medicæ.

Ecce tibi ad limen Podalirius atque Melampus,
Gens Epidauria, Phœbigenæ, gens (^a) addita Parcis,
Ostentans artem pariter, tripodemque paternum.
Nimirum in soles hi vitam ducere seros.
Dant tibi. continuò Tegeæi e caulibus horti,
Et frutice ignoto Nelcæia pullulat ætas.

^a De nominibus
medicament. si-
milium Renas.
Moreau ad
Schol. Sal.
p. 14. ubi as-
sert Aristesum
quendam glori-
antem se illo-
rum ope 1025:
annos vixisse:
atque id genus
alia.

Nestora tu vives totum, a cornice secundus.

* Adfunt, fatalem qui melle oleoque retundunt
Forficis importuni aciem. his Hermetica sacra,
Incombustum aliis oleum, Panacea, latexque

Flammeus

(^a) *Opposita, ut illud*, Et Teucris addita Juno.

Flammeus e mediæ concha cogendus Erythræ,
 Purpureum virus, magneticus humor, aliptæ
 Nectareæ rugæ immunes frontisque vietæ.
 Hæc si certa minùs, cælo demittitur astrum
 Afficiens radio interiore numisma: tibi que
 Sideream in terris dat Talismanica vitam.
 Carminis o vis Pæonii, quæ sidera * certa,
 Et terras habet! o chymix vis aurea fulvæ!
 Et Nympham violat Medicam Danaëius imber?
 Vilia mi placeant, domumque salutis inemptæ:
 Fasque trientem esto cymbæ Vetuloque reservem:
 Vos ego, cognatum genus, & quos Cynthius author
 Occultas adytis e nobilioribus artes,
 Communis Deus, edocuit, nec falsa Coronis:
 Substituit, non incussem. nos ut finit esse
 Mortales, vos æternat Medicina. potentes
 Agnosco, * diaque manus exosculor. at quas
 Omnia posse velim nullus, quia posse videntur.

Sit sanè, sic annuerint si Numina, Pæon.
 Omnipotens. veniant illi sub jura Podagræ,
 Calculus, & Phthisis, & tota cum pyxide Febris.
 Casibus at verò a subitis, jactuque * canino
 Cui cautum fatis? E Samio nos nomine gentem
 Ducimus: hospitio fragili figulina recepit.

(^a) Fictilis illa taberna? patet. succede tabernæ.

(^a) Supponor ingredi officinam aliquam vasorum fictilium.

* *Lucanus: an
 habent hæc
 carmina cer-
 eum imperiola
 deum? hoc est,
 sibi ad libitum
 obsequensem.*

* *Θεὸν χεῖρες
 sic appellati.*

* *Denique hæc
 incertitudo
 oritur a variis
 casibus.*

* *Canis, Venus,
 senio, alea
 prona, sinistra,
 &c. in alea
 nota.*

Vasa situ video quædam obsita, candida quædam,
 Passa rotam, e viridique impunè recentia limo :
 Nec vitium sonat ista fidelia. sunt, quibus ima
 In cavea sedes : aliis, e divite massa
 Quæ finxit peregrina manus, subsellia prima
 Orchestramque dedit formæ præstantia cultæ :
 Et mensis olim, Diisque haud ingrata secundis.
 Dic, quæso te, si forsan conjeceris, horum
 Ecquod frangetur primum ? Frangetur, opinor,
 Casus, ais, quod primum aliquis colliserit, aut quod
 Ad terram casus primum dejecerit. At nos,
 Figlinæque premunt nostræ quot limina casus,
 Quis numero tandem comprehenderit ? æthere casus
 A supero, a terra, mediis est casus ab undis.
 Non est a senio timor ? a levioribus annis
 Esse potest. præceps nimis in sua damna juvenus.
 Fulmina vitaris ? at tegula sæpe trisculum
 Lapsa peregit opus. non læserit ursæ Libyftis,
 Non te Marsus aper ? muscæ nocuere : suamque
 Commodat & vermi patrio Mors sæpe pharetram.
 Hæc, Anima mea, vita tibi quàm chara ! ubi cælo
 Reddideris modicam hanc usuram lucis inanes
 Ingressura viam in ventos, ubi castra moveri
 Tessera jussit extremo Prætoria signo,
 Quò tendes ? nitidum cæli non ampliùs axem,
 Non solis jubar aspicies ; linquenda paternæ

Mors nulli
 non injucun-
 da.

Pignora

Pignora chara domus, & quas tibi copia rerum
 Fecit amicitias, & quæ tibi gaudia fecit
 Rerum spe præcepta quies. oblivia Lethes
 Sed neque sola bibes : mox oblitura tuorum,
 Mox obliviscenda tuis. In viscera Matris
 Regreditur magnæ consors tuus : inque parentis
 Amplexu misero absentem te respicit unam
 Absens, & queritur non exaudisse vocatam,
 Frigidus, & sensu, motuque, & lumine cassus.
 Culta quidem exangui struitur domus : &, quia limo
 E nitido veniens, & censum sanguine longo
 Multa genus cera & fumosa trahebat imago,
 Fortè suum tumulo decus additur, ossaque signat
 Incisum titulis veniens e Perfide marmor.
 O mendax lapis ! hanc aliud non incolit aulam,
 Quàm cinis, & fœda illuvies, & fabula. Dixi.
 Damna novo reparat quæstu res quæque : superstitis
 E tumulo sibi quæque suo. Titania, lucis
 Noctivagæ præses, post sueta silentia Phœbe
 Et redit, & rediens amissos colligit ignes :
 Interit, & vasto sepelitur in æquore flumen,
 Post iterum ut fluat ; Autumnum populata comantem.
 Cedit hyems cælo redeunte, Favonius annum
 Restituit sibi, decussumque reponit honorem.
 Tu cùm decideris, anima mea, nulla reponet
 Damna dies : fugit tecum irreparabilis hora.

Vita

Mors & Vita
fixæ in manu
Dei.

Vita mihi chara est, mors injucunda. Sed hanc quis
Summoveat? seros illam quis mittat in annos?
Est Mens, est cæli consistens vertice Numen,
Attingens rerum fines, impervia rerum
Principia æterno placitorum ex ordine ducens:
Fata cui, stellæque, volubile tempus, & annis
Temporis innexæ series, & fluxa propago,
Et rerum in varias abiens Natura figuras,
Causarumque altrix, effectorumque ministra,
Sub pedibus fluit. ille movet mea tempora solus,
Illa ciet vitæ sortes, momentaque librat
Dextera sola meæ. in lucem, cùm jusserrat ille,
Aurasque æthereas veni: cùm jusserit ille,
Decedam, cælique, auras, lucemque relinquam.
Verto solum, muto cælum, trans æquora curro.
Cùm volet ille potens rerum arbiter, immigrat ægra
Sardinia in Tybur sanum, in mediamque faceffit
Sardiniam Tybur. Certo stant ordine fines.
Ad fines me producit, vel corripit illos
Illa, mei constans ævi mensura, voluntas.
Per tot inextricabilium flexusque dolosque
Errorum tua non optem, Minoia Virgo,
Fila, tuam implorem, vitæ suprema potestas,
Incerto quæ cæca regat vestigia, dextram.
Hunc saltem rebus Juvenem succurrere fessis
Ne prohibe. satis e venis in vulnera fluxit,

Quo

Quo luimus pœnam: ex oculis, quo pectorẽ culpam
 Eluimus, fatis. an tantas cœlestibus iras
 Esse animis rear, ut nobis hunc insuper iidem
 Invideant? certè tellus e sanguine Regum
 Nulla tot æthereis transmisit nomina fastis.
 Quo minùs intereà culper, si supplice Voto
 Hunc morer in terris unum, veterisque remissæ
 Argumentum ingens noxæ, pacisque futuræ
 Pignus. Erit, patrios olim cùm regia cœli
 Accipiet Reges inter secura vocandum
 Et votis ipsum. nulli mora fœnoris obstat.

Haud equidem quid penna velit, seu lingua volucrum,
 Quid fibræ narrent, salientisve omina micæ,
 Interpret sim. sidereos irrumpere cœtus
 Non animus mihi, servanti, quis stellifer ortus
 In primos jam tum imperium affectaverit axis.
 Nota minùs nulli domus est Tithonia, * Vitæ
 Illa domus, cœli facies quo rideat astro,
 Quàm mihi, nota minùs nulli. speculentur Olorem,
 Surgentemque Jovem tecum, & talaria Persei
 Nunc recti, nunc obliqui, refugamque Sagittam,
 Queis timor a fovea nullus. violentior horæ
 Natalis pars sitne Aries, an Capra, laborem?
 Nec stellam observo, micamve, nec exta, nec alam.
 Te, Rex, consuluisse libet. prælagia solus
 Ominaque ipse tui dederis. Tibi corpus in artus

E

Distulit

Conjecturæ de
 Vita Principis
 a Deo intentæ
 ex habitu cor-
 poris, & ani-
 mi, &c.

* Ex. 12. domi-
 bus quæ in Ori-
 ente sita est,
 Horoscopus
 dicitur, seu
 Vita domus.

Distulit eximios Deus, adjecitque palæstræ,
 Quam vel livor iniquus amet laudetque, nitorem,
 Et speciem imperio dignam. (^a) cultissima vestis,
 Sic animæ longævæ habeant, ut quærit haberi.
 Et vires habiles, utendique addidit artem.
 An favet alma valetudo ? jam luminis oras
 Ingresso & salvè dixit Lucina, valeque.
 Arrisere Deæ : quasque exciat æmulus Humor,
 Compositæ lites, & cæsa non fine (^b) porca,
 Pugnaces iræ mansura in fœdera missæ.
 Addita, discordes animi quæ temperet æstus,
 Mira quies. sua non solis est noxia labes
 Corporibus : mala sunt animo sua, visceribusque
 Infectæ pestes. dolor hinc, hinc improba surgunt
 Gaudia, sollicitique metus, & dira cupido. (^c)
 Quæ suprâ est animæ regio, tranquilla : quod infrâ est
 Quàm studiis miscet variis ignobile vulgus !
 Sic alto Sinai recubans in vertice Moses
 Otia cum Superis agitat, fruiturque Tonantis
 Colloquio : cæco interea dum castra tumultu
 Ima fremunt, streperæque volutant murmura valles :

Cymbalaque

(^a) *Corpus indumentum animæ. Vestis bona quærit haberi.*
Ovid. inde habitus. (^b) *Noxia qualitas in humoribus, se-*
men intemp. (^c) *Consultantur medici cum Galeno, quàm vo-*
ceant valetudini corporis hi animi morbi.

Cymbalæque, & choreæ, & fistris laudatus (¹) Osiris.
 Quo genitum cælo te, quem tam rara laceffit
 Tempeſtas, hauſiſſe rear quo ſidere vitam
 Indemnem ? certè ventos excedere fertur,
 Parnaffo ille tamen nimum vicinus, Olympus.
 Non ſum animi dubius, quin, quæ mortalibus ægris
 Eſſe ſolent, & te, Princeps, mortalia tangant.
 Sed tibi mens rerum prudens, quæque ardua menti
 Præſidet, & fato atque aſtris ſapientia major,
 Imperio motus æquo frænare volentes,
 Teque tuum dedit eſſe. Hunc te, cùm multus abeſſes
 Amplexu noſtro, vicinis advena terris
 Fama virum tulit. Eſſe ſolent primordia Famæ
 Obſcura illa quidem, & modico de fomite faſtus
 Exiles. trepidam ſenſim ſe librat in alam,
 Inque, metu primo, confines nititur auras,
 Tenuis adhuc, etiamque pavens, etiam incia pennæ.
 Poſt, ubi vis animis, humeroque protervia crevit,
 Par fratri foror, & jam dedignata parentem
 Filia, cæruleis ſe nubibus ardua credit,
 Alta, ingens, magnaſque ferens ſe mole timorum
 Volvit centum oculorum orbes, centum arrigit aures,
 Et ventis aveſta ferentibus, ocyor ipſis,
 Quicquid ubique leve eſt prævertitur, omnia miſcet
Ingentem

(¹) Sunt, qui vitulum aureum Osiris putent.

Ingentem exiguis affingens rebus honorem.
 Lingua loquax : produntque vel ipsa silentia linguam.
 Virtutum illa tamen fines ingressa tuarum
 Defecit, filuitque loquens. Compleverat aures
 Prægrandi latè sonitu prænuncia nostras :
 Utque tuos agili reditus præceperat ala,
 Sic annos animis præsumere jussèrat aureos.
 Dixerat ingenio pulchrum, qualesque Minervæ
 Duxissès ipso quondam sub pollice mores ;
 Dixerat eloquio comem, tractabilis iræ,
 Tamque sui, quàm regnorum sceptrique potentem :
 Adversis ut non fractum, sic & neque latis
 Imperii rebus tumidum fore, quique timeri
 Placatus possit, nec non iratus amari.
 Dixerat---At famam vincit præsentia. præsens
 Officit absenti Carolus sibi. Fama fatetur
 Laudes detrivissè sui non parca, minoris
 Sed culpa linguæ, non invida. Phosphorus astri
 Præcedens queritur face de meliore sequentis.
 Sisto. rubet læsus pudor ? elicere pudori
 Sanguinem ut indociles Regum ad præconia Musæ.
 Addo, tui quantum populis insevit amorem ?
 Augurium dat amor, quo non præsentius ullum.
 Inde, meis comitata, volant tot candida vota,
 Canitiem Carolo Pyliam repetentia. quorum
 Instinctor Deus, an votis obsurdeat idem

Dona sua avertens, & ventis irrita donans ?

Fortè sui memorem Henrici, charæque Mariæ
Vicini sonitus fati, dubiumque propinquus
Terruit Ucalegon. tibi, Carole, vixit uterque :
Vixit uterque, * suos ut frater viveret annos.

* Id est, Hen.
& Mariæ.

Cura longevi-
ti inimica.

Unum ego jurè subesse putem, præque omnibus unum,
Quod timeam, ne, quæ servant regalia curæ
Limina, purpureosque solent obsidere somnos,
Te quoque multa moventem animo, nobisque timentem
Solicitent. non est, animæ præcordia carpat
Quod magis, & furdo labefactet verbere vitam.
Appellem virus ? forsan medicabile. verùm
Sublapsæ ad venas ubi perferere, ubi fibris
Altiùs implicuere luem, lentique veneni
Vipeream nervis animam infudere, recessit
Vitalis subito calor, aruit humor, & atro
Exesæ tabo, culpa serpente, medullæ.
Ut mihi sit secura quies, tibi cura quietem
Eripit : ereptum Regem sibi tetrica nobis
Elocat. Ad remos sic per juga libera fusus
Ut resides artus furetur nauta labori,
Ut sua vectori sint otia, somniferæque
Grata periclorum ducant oblivia noctes,
Ipse gubernaculo Rector suspensus inhæret,
Suspectans anceps pelagus, variumque tridentem.
Rectori noctem eripiunt hinc nubifer hædus

Exoriens, hyadesve atræ, arcturive cadentis
 Impetus, hinc cautes, & semita cæca profundî,
 Et fraudes brevium, & Syrtes: ægrumque fatigant
 Explorantem auras, Arctique arcana moventem.
 Dormit prora, vigil proræ facit otia puppis.

Ergo tibi cura, Princeps, ut pectora laxes,
 Author ego prudens videar, clavumque remittas,
 Relligione cui tantâ devincta fides est?
 Heu necdum mare, nec venti, nec sidera constant.
 Sed neque tam jacet unda, quies languentis ut ipsa
 Non tumeat, turbo exanimis non æquora volvat:
 Ut solitam intendas curam? nec pectus obarmat
 Ferrea fibra, nec æs vincit præcordia triplex.
 Continuò teneram compagem, & mollia solvet
 Texta labor. Quid ago? sine cura cura gerenda?
 Cura tibi talis proponitur, haud secùs, ac si
 Senio penderet cura & Venus omnis ab illa.
 Parte alia Superum in curis & pectore totus
 Sic habita, spem sic versent hi totius oræ,
 Prona tuum quasi nulla penes foret alea jactum.
 Sic curam cura dabitur tibi solvere. Mentem
 Novimus esse Polo vigiles, queis tradita cæli,
 Terræque, & generis pariter custodia nostri.
 Jura polo dant & terris. data jura tuetur
 Terra, gerit morem Polus. obluetur habenæ
 Humanum genus imperio intractabile, nodi

Impatiens

Impatiens. (¹) ori indomito sua surduis auris.
Hoc opus, hic labor. æternum tamen æquā tenorem
Mens colit, integræque labat pars nulla quietis.
Audior? inde tuæ petitur tibi regula curæ.
Fræna tenent. placidis pax incubat aurea frænis.

O Superis vir dilectus, cui providus æther
Excubat, & vigilēs pendent e nubibus ignes,
An fortis retro casus, veterisque libebit
Pauca remetiri mecum vestigia fati?
Posthuma tristitiæ saltem hæc permissa voluptas,
Ut meminisse juvet. Virgam vidisse fatemur,
Sed placidè vigilem. quot præcessere labores,
Quot casus obiti, totidem, quàm sit tua cælo
Vita futura dein curæ, mihi visâ tabellis
Pignoribusque obstricta fides. Facunda Pronœæ
Lingua: sed auditor surdus. speciosa Pronœæ
Forma: sed inspector cæcus. Tibi sæpe videndam
Se præbet, te sæpe docet Dea. cernis, & audis.
Quin age currum altæ mentis conscende: patentes
Naturæ campos decurre. Quis ignibus illis
Astrorum in noctem crines redimivit, & auro
In lucem compsit soles? Quis tempora mensus
Annua tam classēs æstū digessit in æquas,
Et frigus? Refluis volvuntur ab æstibus undæ.
Aggere quis sepsit furias? Elementa perennes

(¹) Equi auris in ore. Horat.

Alia conjectura
ex præteriti-
tis.

Exacuunt

Exacuunt iræ. quis bella diremit, & ipsa
 Pacis in obsequium naturæ jurgia finxit?
 Tollitur in currum fortunæ mundus, & errant
 Regna. rotæ cursum ancipitem quis temperat, urget,
 Et premit? Illa sibi semper Dea consona. Rerum
 Naturæque sedens in vertice currere motu
 Ad certas quàm composito jubet omnia metas!
 Quæ cohibet zona menses, & secula nutu
 Cuncta latebrosis e fontibus evocat, annos
 Inde tuos tulit illa, suisque innexuit astris.
 Illa minas fati fregit, secuitque malorum
 Obstantes cuneos. an seriùs? haud malè curam
 Neglexit, quam neglexit studiosa probandam.
 Illa tuas speculata vias divortia calles
 In certos compellebat, jurisque docebat
 Fortunam non esse sui. Quot Sortis iniquæ
 Fuit Æivagum per iter cæcos transmiseris æstus
 Si repetens pergam, antè dies ruet, alipedique
 Colla Medusæ solvet fumantia Vesper.

*Atingitur
 mentio prælii
 Vigorniensis.*

** Temporibus
 Willelmi Tiberii,
 Tho. Wyat &
 cæterorum ve-
 terum perduel-
 lionum.*

Prima spei quæ diluxit, quæ summa Britannæ,
 Sæpe dies animo subit illa. Rebellibus, olim
 Anglia quas * dederat, vincique dolentibus Umbris
 Infessos video montes, tetraque corona
 Infectam lucem. Videt in sua viscera ferri
 Anglia bellum uteri unius: suspenfa nec horret
 Armari pietas. odiis concurritur æquis,

(Ferri

(Ferri quanta sitis!) non viribus. Ipse furentis
 Bellonæ Præstes mediis in millibus infert
 Per cædes sese medias: furialiaque haurit
 Successu tumido pulsans præcordia fastus,
 Et rabies sæva, imperiique infræna cupido.
 Præcipitem in furias mentem, cæcamque futuri!
 Hanc, esto, (²) duplex insignit adorea lucem.
 At nigra, nescio quæ, Pugilem circumvolat umbra.
 Post paucas, veniens quas demetet annus, aristas
 Indignantem animam supremæ noctis ad umbras
 (ᵇ) Hæc eadem ejectione dies, laurumque feroci
 Decutiet capiti, (ᶜ) & furias disperget in Euros.
 Interea propius patriæ per funera victor
 Infert se campo, & formidine septus equestri,
 Martis tempestate tumens & turbine toto,
 Ad muros urget bellum. succincta procellâ
 Fulmineâ peditum agglomerat, quâ proxima, nubes.
 Apparet lethi facies teterrima. letho,
 Discrimen fati parvum, prætenditur agger.
 Attoniti rerum monstris per mœnia cives,
 Et sine lege ruens, suaque orsus funera miles
 Discursu implicito trepidant. gravis ingruit horror
 Undique: crebrescunt & confusæ sonus urbis,

(*) *Dumbarrensis, & anno post Vigorniensis eodem die tertio
 septemb.* (ᵇ) *Post aliquot annos mortuus eodem die.* (ᶜ) *Tem-
 pus memorabile fecit horribilis turbo ventorum.*

Famineusque ululatus, & illætabile murmur
 Cædendum utrimque ad portas, & utrimque cadendum.
 O urbem antiquam & celebrem: pietatis avitæ,
 Et prisæ præstantem animæ! quæ copia fandi
 Explicet, innutrita odiis quid militis ira
 Possit, & indulgens iræ sine lege potestas?
 Infelix una ante alias Vigornia! felix
 O una ante alias! uni tibi creditur ingens
 Depositum. manet exortes hæc fama minores.
 Occidis. invidiæ casus fuit. una potiris,
 Quod multæ vovere. finis complexa recentem
 E Scotia, &, quantum licuit, solata fovebas.
 Eluctantem animam, fugientemque ore legebat.
 Post erit, appulsu tibi cum meliore rependet.

Jamque inclinatæ luci restabat Iberum
 Ad limen labor exiguus. subit altera cura
 Afflictum porta averſa subducere Martem,
 Reliquias rerum tenues: credenda sequestro
 Alea visa tibi certaminis altera campo.
 Scilicet audentem pulchra, & se digna gerentem
 Adjuvat ex alto virtus. victoria victis
 Sæpe manet, semper morti memorabile nomen.
 Mox (^a) aliter. Sic hinnitu cum terruit auras

Flammifero

(^a) *Nam fugæ consilium visum opportunius. Quod proximè
 sequitur, inducitur solum per modum Similitudinis.*

Flammifero insultans Pyrois, & buccina quarta
 Venturam cecinit roseo de culmine lucem,
 Illicet hostili spuma jam albescere fines
 Advertens propiore, diemque efflare jugales
 Prospiciens specula Palantide Phosphorus effert
 Ex alto signum. vigili statione cohortes
 Sidereæ sensim cedunt. ille arduus albo
 Agmen claudit equo, campoque novissimus exit.
 Phosphorus exit. adest aliquot post Hesperus horas.
 Ponitur & Princeps cum nomine. Sidus Eoum
 Immigrat in noctem. quos inde cucurreris orbes,
 Novimus. at fines habuit, quò curreret, error.
 Errabas tibi, non fatis. quis devius illis?

Aut reperit patriam gleba vir fortis in omni,
 Aut facit. At Regum exiliis Natura laborat.
 Quæ gregis est, eadem pastori patria sola est.
 Excullum regno, nudum auxiliaribus armis
 Ad cædem, inferias Umbris missura paternis,
 Anglia te tua quærebat, fœcunda Luporum
 Anglia. Pòst enantem undis te Gallia læto
 Excepit materna sinu. Cognata subibas
 Litora: sed qualis, pelago post condita vota,
 Et laceros de puppe deos, miseræque jacentem
 In picta ostendens se tempestate tabellæ.
 Hanc Belgis ostendebas quoque naufragus. illi
 Furtunæ documentum ingens fovere: nec assis

Defuit. Et profugos habuisse Colonia Reges
 Dicitur, & miseris novit succurrere. vidit,
 Et simul indoluit. Nec circumferre pudebat
 Fatorum crimen, tabulamque advolvere portis
 Occidui solis. spes inde nitescere visa est;
 Credula mens at fortunæ per nubila qualem
 Aut videt, aut vidisse putat, nec certa, nec expes.

7 Intercâ reducem, Princeps, te vidimus: at quâ
 Incertum. Casum venis duce? Qui duce casu
 Utitur, is gaudet cæco duce. Major agebat
 E cælo Deus. ut nosces, cui debitor esses,
 Servabat sibi te soli. Quis tela sequentum
 Elusit? Deus. Hospitio quis stravit arenam
 Ignoram? Deus. In solium quis amabile pignus
 Restituit? Deus: ille tuus. Circumspice: bello

*ubi sunt, qui
 quærebant ani-
 mum tuum?*

Qui tanto fractum insidiis, ferroque petebant,
 Vulnifici mirmillones ubi sunt? ubi sunt, qui
 Tot Phlegras modò centimanas, ignesque vomebant?
 Effugit visum levis umbra, simillima somno,
 Et noctis ludum species imitata volucrum.
 Quod reliquum, submissa juba est. Te, seque fruuntur,
 (Supplicii novitas!) intabescuntque fruendo.

Et quoniam vacat, estque, reor, lustrare facultas,
 Quem pro se Dominum campi Fortuna creabat,
 Ille potens armorum, idemque, tonantius ipso
 Vel Jove numen, ubi est? juvat ire, locique reductas

Vestigare

Vestigare oculo sedes. Aquilonis ad arces
 Crediderim affectasse viam, aëreoque recessu
 Altivolas inter posuisse cubilia nubes.
 Jamque adeo seu Dædaleæ mihi vincula ceræ
 Nectere, seu potiùs Permessi valle vagantem
 Pegason, Æolios suctum transmittere campos,
 Ducere opus. Fræno paret. quò provehor? oram
 Agnosco tristem, & Nemesis ferale trophæum.
 Siste viator iter, mecumque addisce vereri
 Justitiæ certum, & Sortis mutabile numen.
 Quò cecidit? dominam præceps audacia sellam
 Huic nuper dedit: huic sellam cinxere curulem
 Vis & opes circum, & diræ formidinis ora,
 Et quicquid fascès, quicquid valuere secures.
 Quò cecidit? fasti horrebunt meminisse futuri.
 An, quia desedit lori indulgentior Hæres,
 An, quia proclivi radio sufflamina nulla,
 An, quia diversos egit furor Automedontas,
 An, quia perfidiam rota dedignata rebelles
 Nunquam auditura est cæcæ ambitionis habenas,
 Sic urgente polo, sic præcipitantibus astris,
 Lapsus in hanc foveam miser? est sine nomine truncum
 Corpus: erit, sic astra jubent, sine nomine nomen.
 Hoc demum revoluta loco irrequieta quierunt
 Consilia: admirandarum molimina rerum,
 Prætergressa diem, metas & solis & anni,

Hic fidere. minis hæc summa superbia tantis?
 Fœdus ager, (a) locus infamis. Sed furca (procaci
 Parcendum verbo fuerat) vel sera latroni,
 Expellas illam furca licet, usque recurret.
 Et vidi viventem. Oeta rediisse putabam
 Alciden enixa novum Tyrinthia secla.
 Et vidi morientem. illæ, quo turbine fœtam
 Efflabat, quantamque animam, docuere procellæ.
 Occidit: & Manes ingens externat imago.
 Fors & pendentem tulerat vidisse. videbam,
 Penderent heu quàm vario mortalia filo.
 Et vidi tandem, nec non vidisse sepultum
 In votis fuit. invidas, Mausole, sepulto.
 Pulchrum Heroi tuo struis, Anglia, funus; & unum
 Pro cunctis miremur opus. Lustrate favillam
 Purpurei juvenes in equis, & versa (b) cruentet
 Hasta solum, & mæstum lituus canat, Assyriosque
 Cum lacrymis, gens atra, tuis bibat urna liquores.
 Busto te divellat amor non alter ab illo.

Nulla mihi cineri misero insultare voluptas:
 Nulla mihi. saxi facilis jactura superbi,
 Nomen ubi virtus exaggeret. ossa sepulto
 Vel tibi mollè cubent, bustique e pulvere sacro

Nascantur

(a) Cadaver suspensum, & defossus sub patibulo Tyburno.

(b) Intincta scilicet sanguine victimarum.

Nascantur violæ, per me licet, ossibus ipsi
 Incumbunt, propriique fatigant funera Manes,
 Cumque suo canis & serpens & simia gallo.
 Hoc saltem, infelix, casum solabere tristem.
 Te digito plebs præteriens dignabitur. Hic est:
 Et forsan diceris, Hic est. Dissederat ausis
 Si non causa tuis, meritis nec debita Memphis,
 Nec fidei sua defuerat memor Artemis. Ingens
 Famâ. Fama pusilla files. ingentior armis.
 Sibilus at modò vel pueris & fabula fies.
 Occidis: & totus sepeliris. egere sepulchro
 Tequæ tuumque futura negent oblivia nomen.
 Desossas umbras funebre superstrepet agmen,
 Exululansque canum vis, incestæque volucres,
 Et corvus, milvusque rapax, & præfica bubo;
 Perque recurrenti Nemese sacra tempora mittet
 Inferias tibi Diva, parentabuntque sepultris
 Manibus & dirus Scinis, informisque Procrustes,
 Teque tibi objicient. Sævum Babylone Leonem,
 Funere qui meruit multo prædator Idumen,
 Attollentem iras, fremituque immanè rudentem
 In caveam misere. Feram quoque cerno Britannam,
 * Indigenamque jubam feralia sub juga pulsam,
 Tyburno domitam frano, caveæque remissam.
 Regum jura verenda time, fuge lora, Viator,
 Dextræ non permissa tuæ. sua certa nocentem,

* *Leo illi pro
 insignibus.*

Ut

Ut modò prætereunt, hærent modò segnia fata,
Certa manent tamen, & certo pede crimina pulsant.

Ne redeat nullus timor. Expugnassè Tonanti
Enceladum satis haud erat. imposuisse perusto
Terrigenæ Ætnæam fama est post fulmina molem.
Encelados non sola vetus tulit, edidit ætas
Nostra suum : Plegreque arsit nova. Pelion Ossæ,
Pelio Olympum audax simul involvebat, Olympo
Se fastusque suos. Disiectas cernimus arces,
Aëreasque minas. Monstro Sicania venit,
Terra, tuo : sua nec deerat (*) Trinacria nostro.
Quæ reduces meditantem iras premat, Ætna profectò
Non opus est, nec erit. jacet, æternùmque jacebit.
Et quî proh cælum ! proh Numina sancta ! resurget,
Quem moles urgent tantæ, quem tanta mali vis,
Agg. stæ strages morum, legumque ruinæ,
Avulsum Regi caput, & tria subruta regna,
Tanta per Europam bellorum funera, tantus
Restagnans cruor : incumbentis & orbis, & ævi
Quem venturi odia & diræ, Carolique prementis
Infra terrarum latebras, caveasque vel infra
Infernas compescit ineluctabile pondus ?

Carole, ubi es ? vivis. vita sceptroque potiris
Cælitum amor, nec cura minor. Persolvere grates,

(*) *Si quis respexerit ad patibuli triangulam formam,
leve id quidem : at non abnuerim.*

Quas

PARS I.

41

Quas opis est nostræ, nostrum est. reddantur opimi
Castorum * vituli labiorum, victima pinguis,
Lustremurque Deo, & cordis Panchaia nostri
Tota coronatas templorum fumet ad aras.

* Allusione ad
illud Osee 14.
admissi pote-
rit locutio hoc
loco.

Arbitrium humanæ sortis vitæque reservat
Jus sibi si Deus omne meæ dos aurea vitæ
Unde petenda? Deo a solo. Salomona, nepotem
Jesæum, regnorum illum mentisque potentem,
Et vitæ pariter modicos extendere fines
Aggressum, medicis esset quis in artibus usus,
Disseruisse ferunt: tum foetus utile quicquid
Arborei sylvæ, quicquid genialibus hortis
Culta manus, quicquid sobolis campestria ferrent
Injustæ, docuisse suis inolescere chartis.
Quin & avara sui quicquid vitale cavernis
Occuleret tellus, in luminis extulit auras,
Argentispumas, electri semen, & æris
Squamas, & rerum sulphur: rigidamque coëgit
Uusus in medicos Chalybum mansuescere gentem.
Pulchrum opus. interiit. dignum, cui rite minores
Justa ferant Medici, & cineri solennia mittant.
Defuit e Libano cedrus sua, nec tulit ævum.
Interitus causa, (a) ut perhibent, ea maxima, ne, si
Pæonis illicio prostrans in limine nostras

Donum vitæ
expectandum a
Deo.

Afficeret

(a) sic habetur ex Isidoro Clario.

Afficeret spes, humanæ fiducia vitæ
 Divinis sensim desciscens transfuga signis
 Ad plantas omnis, medicalque arreperet herbas.
 Ergo vale Pæon, Amythaoniaque valete
 Cum plantis herbæ. bellè, mihi, Phœbade sana,
 Si melopœus adest, non pharmacopœus Apollo.
 Spes habitet mea cum Superis. Quà se via pandit
 Lactea, virgineoque albet cum nomine trames,
 Hæc immortalem ad vitam fert semita. vitam
 Quæ ferat ad longam in terris, sit semita labis
 Pura mihi, scelerumque expers, & lactea vita.

Igitur vita
 Deo placens
 ad vitam lon-
 gum v. a. : & c
 contra.

Jessæum memini Solymæo pectine Vatem,
 Et Regem cecinisse ; (quid o pulcherrime Regum,
 Quid canis o Vatum pulcherrime ? languida pulsât
 Fila meus, Musis que tuis assurgit Apollo.
 Fare.) (^a) *Quis est hominum qui vitam diligit ?* inquit.

* Volum aliqui
 Mortem induci
 ut virum, non
 ut feminam :
 sequenti, credo,
 præter ceteros
 Pausaniam,
 qui, nisi fallor,
 Mortem sub
 pueri forma
 vestit alba ve-
 ste. Certe poi-
 te Mortem fa-
 ciunt filiam
 Nectis & He-
 rebæ. vide
 Ravissam.

A pravo diverte pedem, rectum cole. Sic est.

Si dexter pergam, vivo : sin lævus aberrem,
 Quis mea servantem arcuerit vestigia Mortem ?

(^b) Fallor ? adest. an bellatrix * Dea ? quæ mihi sensum
 Exterret species inopina ? ferocia pugnam
 Illa, minæ bellum intentant : it tessera bello.

(^a) *Psalm 33.*

At

(^b) *Sensus sequentium usque ad finem hujus partis est,
 mortem omnes consequi, atque eo citius, quo magis morta-
 lium peccatis incitetur.*

At fremitu, si Diis placitura, fata Marte virago,
 Quò tanto? Populos, inquit, domitura rebelles.
 Parturiunt aquilæ. trochilus nascetur. At æræ
 Frontis ubi crinitus apex, & cornua rubra?
 Nec tergum lorica, nec ilia balteus, umbo
 Nec latus armat. ubi nodis confertus Iberis,
 Squamisque in plumam thorax? balearica nulla,
 Nulla tibi tectis sparsura phalarica pestem,
 Malleolusve, onagerve, aut qui munimina vellat
 Incurſans aries, cornuve coniscet aheno?
 Sed neque fronte sedet bellum, nec martius ora
 Campus habet. scabri vultus, & lumen abactum,
 Atque interfusa dubius fuligine pallor.
 Malæ tabentes, & raro confita crine
 Calva; riget cervix, frigent ad vulnera palmæ,
 Succusſo poples nervo lahat. Offea crates,
 Exanimes animi, vietum, & sine pectore corpus.
 Ære puer necdum lotus, quem mortua terrent.

Illa nihil. sævo tandem cava lumina risu
 Intorquet frendens, bellatoremque superba
 Poſcit (¹) equum. paret jussis accitus agaſto:
 Circumſtantque Ferum pavidi Morbusque, Fameſque,
 Quosque die genuit Caſus Fortuna neſaſto,
 Et Dolus, & nati nutrix Diſcordia belli,
 Demulcentque armos, & pectora plauiſa laceſſunt.

(¹) *De Mortis equo in Apocal.*

Nec

Nec mora : quadrupedis tergum premit. avolat : & vix
 Suspenſo fugiens ſummam pede ſignat arenam.
 Tela ſonant, humeros pulſat corytus eburnos.
 Hic ſonipes, hic eſt : omnis fiducia belli,
 Armorum genus omne, omniſque ſuperbia, ſati
 Delicium. ſi quem aſſequitur, certiffima telo
 Viſtima lethalem occumbet tinctura ſagittam.

Et quis Theſſalicae neſcit præſepia bigæ ?
 Cui non dictus Adraſtæo ſudatus Arion
 Pulvere, ſeu, quorum Muſæ meminere Pelagæ,
 Thraces equi, æthereoque ſati de ſemine curruſ ?
 Mortis equo noſtræ proh quàm nihil inſtar in iſto !
 Nam neque manſum avidis ſpumabat dentibus aurum,
 Nec juba compta vibrabatur, (^a) philyræſve gerebant
 Serta, nec in niveum demiffa monilia pectus.
 Ipſe nec illuctans preſſo pugnare lupato,
 Nec patulis ignem ſubvolvere naribus, orbefve
 Ex aliis alios, ſeu molles carpere gyros,
 Inſultans. Non luxuries animoſa tororum,
 Non cervix, non ſpadices, nec terga, nec armi
 Nobilitant pecus. Exanguis frigentis in ore
 Pallor, qualis ineſt frondi, quam frigus aduſſit
 Primæ hyemis : macies alvo ſubſtriſta, reſiſtens
 Ad tactum pellis, rigidaque aſperrima ſeta :

Liventes

(^a) In quibus ſcripto notata victoria equeſtres.

Liventes oculorum orbes stupor horridus urgens,
 Obstipum caput, atque auris demissa, peresæ
 Nares, obsessamque premens faux arida linguam,
 Est in equo quàm multus eques ! si pulvere curret
 Hic tamen Eleo, Alpheæve ad flumina Pisæ,
 Vicit ; Olympiacæ veniant ad tempora tænx,
 Cumque sua mistus palmis oleaster oliva.
 Carceribus, cedo, quis primis emissus in auras
 Corripuit vitæ campum, pedibus licet idem
 Nubivolas aquilæ audacis, cautæve columbæ
 Præcipites alas, volucremve aptaverit Eurum,
 Quem non illa, columbam aquilamque Eurumque volucrem
 Antevolans, agili præverterit ungula planta ?
 Peccati (^a) stimulum incutio ? quàm protinus igneam
 Increpito plantam vis ocyor urget ab armo !

Immortalis erat, fatoque obnoxia nulli
 Sors homini quæ prima data est. e pulvere testa
 Venit : at impressit signis melioribus æther.
 Quanto igitur spatio Mors abfuit ? infinito.
 Peccat homo. Stimulo illo amens instinctus adactio
 Continuo effervet sonipes, tantique repente
 Curriculi spatio emenso transmittitur æquor
 Immensum : appulsiue hominem citus afflat anhelio.
 Fortè quis ex me quæsierit, quot suspicer annos

Esse

(^a) *Stimulus autem mortis peccatum, 1 Cor. 15.*

Esse mihi super. Ætatem si consulo, nutum
 Sideris alterni, tum si quos obvia nuper
 Occinuit presso decies mihi gutture cornix,
 Bis quini sunt. ille meo stet terminus ævo.
 Bissenum venit, adjecta trieteride, lustrum :
 * Hebdomadis series, Parcis addicta, novenæ.

* Climactera
 grandis Annus
 63. ex novem
 septenniis, seu
 septem novem-
 niis.

At pecco. vetitum decerpfit ab arbore germen,
 Et nec dum retracta, manus. si, criminis uno
 Unius impacto stimulo, tam fervidus arsit
 Cornipedi effræno dolor, infinita patentes
 In spatia ut puncto tractus confecerit uno :
 Quid me, qui toties incussa cuspide fodi
 Immeritum latus, & toties a cuspide vulnus
 Crudit, affricisque recanduit ulceris æstus,
 Quid me fiet ? Equus planta festinus & acer
 Quàm bis quinque repenti meos trajecerit annos ! (*)

(*) *Facit porro, ut in spem uberiores Voti mei veni-
 am, Principis singularis indoles : quem reservari an-
 gurilor ad hæc tempora, ut, quemadmodum pronunciabat
 solertissimus Batavus anno, quo Princeps ex Hollandia in
 Angliam solveret,*

Sicut

Per DeUM regnat CaroLUs,

Sic

Per CaroLUM regnet DeUs.

Argumentum

*Argumentum fortuitum ex occasione datis. Et sic infer-
tur mentio de duplici vita extrema, non incommoda ad vi-
tae mediae institutionem. Item de materia letitiae, quae sup-
peditat e praesente temporum facie. ita tamen, ut iustitiae
divinae memoria abjicienda non sit. Inducuntur aliqua
pauca, ex quibus Lector eruet notas aliquas tutelae
divinae circa Principis vitam. Concluditur haec pars cum
repetitione Voti.*

ET jam vela quidem legere, atque advertere forsan
Debueram terris proram. in communia peccem
Commoda, si teneat, Princeps, tua tempora sermo
Longior. Et nimiam plectunt fastidia linguam.
Me sed Musa filere, operique imponere finem
Antè vetat, quàm curriculo interiore retexam,
Institui quod nuper, iter. fòrs omina firmet
Boscobellanis veniens e finibus augur.

Maius erat, metæ sed proximus: altera finem
Allatura dies. & jam declivis ad axem
Æstivum Oebalios Cancro narrabat amores.
Lætus iter, quâ Staffordo Salopia campo
Accubat, & geminae incipiunt commercia terræ,
Lætus iter carpebam equidem, sed fessa soporam
Suadebant æstus medii per membra quietem.
Hospitio exceptit quæ proxima fronduit umbra

Mentio itine-
ris, quod Poë-
ta se ait insti-
tuisse ad Staf-
fordiæ fines
anno præterito
1663.
Hinc non longe
nemus Bosco-
bellanum, quod
Princeps se re-
cepit post fata-
le illud prali-
um / garniense.

Gramineo

Gramineo somnos. Lethæi tempora rores
 Utraque perfudere, oculosque hausere natantes.
 Herboso postquàm thalamo laxaverat artus
 Prima quies, ut fortè toro resupinus in illo
 Sternebar, prono jam sol devexus Olympo,
 Interlucebat raras quàm pervius æthra
 Per frondes aditus, radio monitore jacentem
 Impulit, obliquoque oculos exterruit ictu.
 Evigilo. evigilasse piget. quemque humida nec dum
 Emovere sinu segni præcordia somnum,
 In vultus redit extemplò. tum pectore prono
 Obverto dorsum monitis solaribus; at sol
 Cœptum tendit equis iter, increpitatque morantem.
 Interea securum animi, pensique diurni
 Immemorem tenet alta quies. fugit, ignea lora
 Temor^{is} inque premens, cum sole volatile tempus.
 Ut thalamo indultum satis, exaturataque sensim
 Liquit membra Sopor, cornuque recessit inani,
 Pulsa quies, excussa oculis & pectore nox est.
 Attollo tum demum oculos. nox tetrior orbem
 Incubat, alta tenent cum nocte silentia terras.
 Expavi subito aspectu, e somnoque recentem,
 Ut solet, incertumque loci percelluit horror.
 Sed neque siderea solitæ testudine flammæ
 Lucebant, nec erat verna nitor ullus ab æthra.
 Involvit noctem nox altera, nubibus atris

Denfantur

Densantur tenebræ, & terris subducitur æther.
Fit sonitus ventis surgentibus, incita flabris
Horrescunt nemora : insequitur cum turbine torquens
Nimbus aquosam hyemem, terrarumque ardua plangunt.
Præcipitant e cælo imbres, e montibus amnes.
Atque hîc *Occipitis calvi* memor improba sensi
Temporis elapsi dispendia. Sed nihil usquam
Immodicum simul & durable. mox sua cælo
Forma redit, fugiunt nubes, &, nocte reclusa,
Apparet lux astrorum, excubiæque decoræ.

Hîc lentus circumspexi, jam mente recepta,
Convexos orbés, scenamque patentis Olympi,
Palantesque aulæ per cærula pensilis ignes ;
Ignibus & dixi proh quantum'dividor illis !
Lætitiæ tamen hæc tantum proscenia nostræ.
Summa spei, mentisque meæ cumulata voluptas
Interiore sedet tractu : pars illa locorum
Diffidio vasto, & penitus subducta recedit.
Et dixi quàm sæpe, pedi talaria lento,
Quis pennas humero nectat, queis nubila supra,
Supra ignis lunæque domos impervia terris
Lumina tranem illa, empyrias & præpes ad arces
Sistat, inaccessas ubi cæli filia gazas
Incolit, indigetesque beat Macaritis alumnos ?
Sola moras omnes superat, mortalibus aptat
Hanc humeris alam, hæc pedibus talaria virtus.

Obijcit facies cæli stellantis : eaque occasione excitatur animus ad cæli viam sectandam.

Scopus inductionum sequentium de utraque vita extrema, de justitia divina, de conservationis & custodia beneficio non latebit, credo, lectorem, si reflexerit oculum ad Conclusionem positam versus finem primæ partis. Non conveniebat aliter fieri.

H

Deferimus

Deferimus patriamque, Laremque, torumque jugalem,
 Submotumque peregrino sub sidere litus,
 Auspice avaritia, petimus : quique extimus olim,
 (Hesperidum saltus, Athamantidos æquora Nymphæ,
 Peliacæque viæ trabis, Hyrcanæque procellæ)
 Nunc in vicino sub prima repagula, limes.
 Nempe suburbanus Calpe labor, Herculeæque
 Sunt in carceribus metæ. Quà circulus annum
 Dividit, & mundo litem discernit utrique,
 Quà Phrygiam Zephyri a tergo pluit Eurys in Urnam
 Axe sub adverso, Pagasæum quà Notus ignem
 Respicit, oceano vetitam quà nubibus Urfam
 Ædonis Boreas, & turbine pascit aquoso,
 Anni ultra & mundi fines, trans ultima rerum
 Claustra, per ignotos æstus, per inhospita brumæ
 Frigora, quanquam albæ cautes, & rauca reclamant
 Æquora, vento omni votorum pandimus alas.
 Intereâ cæli nec iter, nec munera norunt
 Indecores animæ. cæli prænobile semen
 In glebam subigit vilem vesana cupido.
 Sed nec gleba Sabæa famem, nec Meda, nec Indæ,
 Aurea nec toto fluctu, nec gemmea Tethys
 Expletura sitim. qui continet omnia mundus
 Grandior, est parvo minor ; impatientque sui mens
 Semper anhelat, amat semper porrecta quod ultrà est.
 Nasci ergo ad majora putem. Metire capaci,

O homo,

O homo, quod menti faciat satis: exue terram,
 Degeneresque aude mecum dediscere curas.
 Væ misero, cujus serpens in postera serpit
 Fata vetus. terram ille comest, & pectore toto
 Incumbit terræ. cælo tu natus: ad altos
 Nitere tu cælorum apices, patriosque tueri
 Disce lares, dignumque tui te finge. Beatorum
 O domus alta, nec ampla minùs! suprema quietis
 Regia, votorumque quies suprema! Tonantis
 Aula: sed illa minarum expers, & fulmina supra.

Vita tibi in votis? cælestem suspice. nullus
 Illic est a falce timor; lunæ atria circum
 Quæ volat, haud illò penetrat fatalis arundo.
 Nulla plagam perflant illam suspiria, nullâ
 Gaudia mœroris lachrymâ suffusa, malorum
 Felle madent nullo ambrosiæ convivia mensæ.

Corporibus quin & radios affundere candor
 Dicitur: Invectamque polo vis ignea terram
 Circumferre volatû agili. Non frigora lædunt,
 Sithoniussve rigor, nec aquæ, nec Sirius ardor,
 Nec Diomedeo metus est a vulnere. Corpus
 Trajicit illæsum vis corporis enthea, lapsu
 Insinuans sese innocuo. non robur aheni
 Obicis intercludit iter, non invia rupes.

Nec, mihi centeno si linguæ in carmina centum
 Ore sonent, linguæ centum, centena nec æquent

Vita cælestis.

Dotes corporum
 beatorum.

Sedes ipsa.

Ora locum. si quæ tentet vel Coa tabellam
 Dexterâ, non nisi nostrates subleverit umbras.
 Et quoniam, quas jactet opes mortalis egestas,
 Nil auro & gemma potius, transcribimus astris
 Hermum continuò, & cælo donamus Hydaspem:
 Cudimus ex auro stellas, consternimus auro
 Immortale solum, turre & tecta pyropo,
 Beryllo muros stellamus, iaspide portas.
 Sed neque gemma tuas, melior Natura, nec aurum
 Nobilitat, fastus nostri ludibria, sedes.
 Nec lingua sequimur, nec mente, recondita sensum
 Quæ fugiunt. loquimur quæ nobis obvia. norunt
 Non aliud jumenta, suæ quàm fercula sylvæ,
 Lactucam labris similem. percurrere possum
 Quæ tango videoque. datæ non cætera pennæ.
 Quale opus, æterno secum quod mensus ab ævo
 Confessusque Deum finxit Deus, artis, idemque
 Immensi monumentum animi per secula futurum!
 Torrens, ille voluptatis, qui (¹) flumine tanto
 E folio Regis lætas exundat in oras,
 Torrens ille quis est, Superi? nam plurima famæ
 Ad terras e longinquo percrebuit aura.
 Dicitur & Manes eadem delata sub imos

Beatitude est
 sensibilibus.

Spem

(¹) Torrens, & flumen? 2. *Æneid.* tamen est, rapidus
 montano flumine torrens, & 5. *Ilíad.* ποταμὸν χειμαῖτον.

Spem guttæ saltem unius fecisse, flagrantem
 Imbueret vel sic liquido quæ frigore linguam.
 Torrens : æternus currit tamen. ille perennes
 Decursu æterno Vitæ fons sufficit undas.
 Et sitiens idem satur esse, saturque sitire,
 Qui biberit, fertur. saturum fastidia nulla,
 Nulla sitim premit anxietas. sitiensque saturque
 Quo fruitur cupit æternum, fruiturque cupito.
 Hanc recubat ripam propter pulcherrima Virgo,
 Os habitumque decora, cui nec candida Luna,
 Nec facis Eoæ certet Titanius ardor,
 Dives opum : dicta indigenis ab origine *Vita*
Cælestis. Comites juxta sincera Voluptas,
 Læves exporrecta sinus, innubiaque ora,
 Et Pax, & secura Quies. Æonia circum
 Amplectens ambit Divas Dea. circulus illi
 Verticem obit radiantem ingens, & tania lucis
 Cæruleæ radiis in gyrum flexilis aureis.
 Hinc & cælestes memorant, quas imbuit aura
 Simplicior, Mentis, & quas concreta coërcet
 Compagis mora corporeæ, queis hospita tellus,
 Haustus quamque suæ primos arcessere vitæ :
 Huc, obito cursu, cælo repetente, refert
 Natalem ad fontem, & luci succedere primæ,
 Ni pennam scelus, & sordes injecta retardet.
 Illa Dei fixa in vultu, atque immobilis hæret.

Illustrat penitus Nympham lux intima vultu
 Divino absistens: a luce resultat imago,
 Ipsum quæ referat Numen, (*) vitalis imago.
 Et Phæbum videt Iris, & Irida Phœbus. at illam
 Incingunt atræ nubes, & protinus imbris
 Solvitur in rorem. Nobis quoque sæpius idem
 Objicitur Deus, & vitam propiore sereno
 Mortalem attingit lucis nitor. inde calores
 Percurrunt animum, & non enarrabile fulgur.
 Sed quoniam in nebula sumus, & premit undique mentem
 Peccati vapor, in fletum, pluviiq; doloris
 Illico abimus in humores. at crimina vitam
 Nube premunt nulla cælestem. terra recessit:
 Cum terra vapor & nubes, cum nubibus imbres.

* Refertur ad
 artem.

Divinos, artis modicæ quæ copia cuique est,
 In mentis tabula vultus effingimus: at * quæ
 Per sensus, & fucō aciem fallente, colores
 Peniculum ducit luteos. ubi molis opacæ
 Mortalem lux cælestis dimoverit umbram,
 Qualis ea est, non quanta licet, divina tuenti
 Redditur effigies in se spectanda: ministra
 Nec species opus, objectæque vicaria formæ.
 Inde comes Menti accedit, supparque Voluntas:
 Quodque bonum menti alluxit complexa voluntas

Hæret

(*) Est enim ipsa vitalis actus.

Hæret in amplexu, gremioque infusa cupito
Illa abit in Numen, penetrabile Numen in illam.

Immenſo a nobis Deus, & ſi longius uſquam eſt,
Naturæ ſpatio diſjungitur. intercedunt
Rerum quippe creabilium, & quas divite poſſet
E cauſarum efferre ſinu, ſpeciesque graduſque
Innumeri. claſſes tantas, tam grandia rerum
Transabit intervalla Deus, divortia jungit
Immenſa, & nos aſtringit ſibi. vincula neſcit
Viſio, mox Amor, hinc ſoboles utriuſque Voluptas.

Sublucent rebus, fateor, veſtigia quædam
Numinis immiſti reliquis, umbræque renident
Subluſtres, nubem eluctans ſimul emicat ardor
Strictura tenui, queis veſtigare latentem
Conjectore Deum radio licet. at modò pleno
Lumine perſuſam interior cum Numine toto
Ipſe ſubit mentem Deus. Hæc æterna quies, hi
Cæli cælorum : hinc conſiſtunt vota, nec ultrà eſt,
Quò rapido ſua protendant pomœria motu.

O curvum terræ quid agis pecus? Indus arenam
Obtulit. aſtra valete. hoc mens in pulvere ſudat.

Hinc ageſis (Oriens Umbræ commercia nondum
Noſtra negat) detorque oculos, oppoſtaque cælo
Ad loca tende graduſ, Anima mea. reſpice. Diſpar,
Inquiſ, iter. Sed facturum compendia cælo
At non te Phlegethon aliquiſ, fletuve noveno

Vita infernalis.

Terreat

Terreat interfusa palus, crinita colubris
 Tisiphone, murusve triplex, Ixioniæve,
 Circumagit quas fama, rotæ. Te terreat ardor
 Verus, te veri fletus ; Sua vipera sævit
 Mens sibi ; Decretorum adamantinus undique portas
 Æternorum emunit obex ; Agit orbe perenni
 Usquè volubilem & usquè rotam invariabilis Æon.

*Tenebris &
 miseriis cincta.*

At quæ squalenti barathro nox incubat horrida ?
 Eumenidum genitrix : at nostræ filia Terræ.

(^a) Natus egon', hoc ut cæli spirabile lumen,
 Ut curru gradientem aureo per cærule solem
 Intuerer ? Sol o mihi dulcis, amabile cælum !
 Lux o lætitiæ genitrix, & filia Patris
 Fœcundi primogenita ! ut te dicitur unam
 Nossè parens, & tu risu agnovissè parentem !
 Arcis at hic, cælique expers locus. ardet. at ignis
 Imperiosa facem (^b) vox intercidit ; ab igne
 Divelli lucem jubet, & noctescere flammam.
 Noctis in hoc tetræ chaos, has formidinis atræ
Vita nocens abit in caveas. hanc illa Seriphum,
 Has exul Gyaros adit. importuna coërcent
 Vincula manus, & vincla pedes. it salsa per ora
 Fletus, dentium atrox per septa sonacia stridor.

Ipsa

(^a) *Sic opinabatur Anaxagoras Clazomenius.* (^b) *Vox inter-*
cidentis flammam ignis. Pl. 28. Et sic interpretatur Basilius.

Ipsa sui, rerum omnium inops, deserta, malorum
Undique circumsepta suorum examine denso,
Jure suo tenebræ tantùm cessere, dolores
Contempletur ut ægra suos. Latus ambit inermis,
Dirutus ære animisque Furor, feralis Egestas,
Et Pavor, & malas Rabies lacerata cruentas,
Culpæ triste satellitium. Caput Anguis oberrat,
Causa mali princeps, relegensque exordia, caudam
Infertans ori extremam, fit tortile fronti
Vinculum perpetui luctus, & vitta dolorum
Usque recurrentum æterno circumflua gyro.

Tota malo patet in pœnas obnoxia; parti
Lex sua priva favet nulli. Plantisne faceffunt
Angorem nostris podagræ? intestina quierunt.
Calculus exurit renes, seu glarea mordax?
At non indoluit caput. hîc infesta querelis
Omnia. tota patens in verbera, (¹) totaque dorsum est.
Mortis agit vitam; vivit, moriturque, perennem
Æternùm vivens mortem. Cùm pondus ab ævo
Venerit, immensum in melius bona singula crescunt,
Immensum in pejus crescunt mala. Definit omnis
In nimio dolor. & valde doluisse diuque
Non datur. intexunt Manes utrumque dolori,
Et Valdè, atque Diu. Rerum implacabilis omnium
Extinctor, rerum atque sui communis Erinnyes,

(¹) Pones eos dorsum. *Psalm. 20. & sic nonnulli interpretes.*

I

Tormentum

*Pœna sensus
generalis, &
æterna.*

Tormentum extremum, Nemesisque triarius ultor,
Ipse nec extinguit, nec verò extinguitur, ipsis
Vim semper sumpturus opesque ex ignibus ignis.
An tibi, si quos flamma salit, mirabile dictu est ?
(*) Diri scilicet ille rogi sal igneus, urens

* Ab incorrup-
tione, quam sa-
lis natura
præstat.

Ipse, * dat usto animos, ut ab æstu fortis ab æstu
Uratur semper. Capiti Metanœa nocenti
Quæ det aquas, oculisque meis fontem lacrymarum,
Præveniant ut aquæ flammæ ? O lacryma tantis
Quæ restinguat anhelantes fornacibus ignes !

Pena damni.

At modò quo dejecta gradu es, cumuloque bonorum
Quo spoliata, vide : semper fletura videndo,
Infelix anima. factum bene. qui videt, idem
Rite flet & visus oculus, fletusque minister.
Et superas videt illa domos, & debita quondam
Limina. Sed vastum miseram Chaos alligat. atro
Ah plùs quàm novies Styx interfunditur alveo.
Et videt illa Beatorum per Olympia templa
Confessus, quique e terra venere coloni,
Quique Polo genus aligeri duxere Quirites.
Amplexus mille alternos videt, oscula mille.
At solos hæc attingunt commercia, Vitæ
Quos retulit Liber in cives. Liber aureus. at cui
Nec venit e Sophiæ cedro, nec pumice nomen.

Expolit

(*) Omnis igne salietur, *Marc. 6.* & sic nonnulli interpretes.

Expolit illum æternus amor, præcitataque virtus.
 Sæpe meas illud fama pervenit ad aures,
 Et pretium & nomen fecit cui Gloria, Lumen.
 Nascitur; at cunis oriens nil debet Eois;
 Nec similes, utero quæ cætera lumina fudit,
 Prima puerperio partus enixa dies est.
 Ingenitæ lucis soboles: quæ tempora primùm
 Aligeri Ducis, & cristas lambebat ovantes;
 Lucis inoccidua radius: quo panditur almi
 Numinis in penetrabile aditus, quo, quicquid amœnum,
 Quicquid dulce Deus, fruimur. Sed nubila regna,
 Quasque palus fundo noctes exhalat Averna,
 Huic interceptere viam. Cocytia monstra,
 Et fuligineos vultus, & verberis ictum
 Horreo, vorticibusque atrum torrentibus amnem:
 Nexus horreo nodosos, deptemque chelydri
 Virosum, anguineos tortus, & si quid acerbum,
 In pœnasque ferax aliud. verùm illa quis horror
 Damna quis illa? inde horrifono gemitus ululatu,
 Et fletus diri, & rabidus per Tartara stridor.

O lethi consanguineus si quis sopor Orci
 (Ut perhibent) tetras fauces, aut atria servat
 Excubitor, medicato irroret lumina ramo;
 Spargens blanda venena, papavereamque quietem,
 Damna latens ut ne videam mea. Si qua silentum
 Prænataat excubias volvens oblivia Lethe,

Nervis influat illa meis, quaque otia menti
 Paulisper ferat, & brevia intervalla dolori,
 Damna mihi mea surripiens. At nec sua somnus
 Luminibus, menti nec commodat otia Lethe.
 Incurfant usquè in mentem, noctemque fatigant
 Usquè diemque feræ species : nec damna facultas
 Ulla, recurfantemque oculis avertere pestem.
 Hinc habitans ille insomni sub pectore Vermis,
 Subditus ad fibras altè, & præcordia Vermis,
 Et jecur immortale, renascentesque medullas
 Depascens morfu æterno. Suspiria pulsant
 Sera finum, lacrymæ seræ. quæ janua solem
 Antè recepit utrumque, Suburranoque vel ipsum
 Admisit puteal cum fornice, janua clausa est :
 Ferreus haud exorando stat robore cardo.
 Spes omnis conclamata est. hæc una malorum
 Dulce levamentum. seu fructum porrigit illa,
 Seu finem. metas hæsit dolor omnis ad illas.
 Fructus ubi est ? steriles exercent Tartara pœnæ.
 Finis ubi est ? redit æterno labor orbe, recurso
 Pœnarum assiduo refluentium. ubique dolorum
 Congeries immensa, malique informis imago
 Æterni. Fessis juga demite euribus Horæ,
 Axibus & pennas appendite. constitit æther.
 Ætheris immoti rota sistitur. at rota pœnæ
 Volvitur illa meæ, æternoque volubilis ævo.

Et

PARS II.

61

*In eodem ad-
huc situ perhi-
stens Poëta
redit ad cogi-
tationes latio-
res sub ortum
Auroræ.*

Et jam præcipitans cælo Nox sensit Eoræ
Lora pruinofumque Deæ jubar. illa rubentes
Memnonio luxu crines, & plena rosarum
Extulit ora. salutantum gens læta volucrum
Excutiens alacri pennarum verbere noctem
Imbuit ad cantum nidos, gratata soporo
Infusam ruri Auroram, rebusque colorem.
Glaucus aquis errat tremulis nitor, aura coruscis
Illicibus vibrat lucem, nebulæque subactæ
Velleribus canent raris, arvoque recumbunt.
Quàm facies dispar illi, quam turbida nuper
Nox irrugarat nimbis: cùm nubibus axem
Abstulerat, terramque involverat imbribus Auster!
Hic, mens ut jam liberior, laxataque sensim
Lætitiæ spatia, & fibris illapsa dies est,
In mentem pariter subiit confinia rerum
Tempora conferre, & varios componere fati
Fortunæque habitus. Terris appulsa Britannis,
Astrorum redeunte choro, certaue diei
Spe dilucescente tui, quàm candida lux est!
Consedit fragor, Æoliæque ferocia nostræ.
Longa, procellosa fatorum in nocte, severo
Turbine fortunæ, tulimus discrimina: quorum
Pubescente malis ævo, pars maxima, Princeps,
Semper eras. gens quæ luctus non conscia nostri?
Quæ freta? quæ nostris cautes non ossibus alben?

Fortunis, patria ejecti.---Quid nota revolvo?
 Sors melior quantò visa est, quibus altera cessit
 Pars rerum! charos Manes nec facta potestas
 Ulcisci, nec verò sequi. Num Belgica lunas,
 Num soles alios habuit? nox annua nobis,
 Annua visa dies. & huic nec bruma, nec illi
 Solstitium interiore dedit procedere gyro.
 Diluvio ex illo miseros urgebat egestas
 Quanta, liquet. longè nec prospexisse necesse est.
 In citimo veterum species. in cannabe Baucis
 Splendet adhuc, insignia adhuc fert nota Philemon.
 O bona pauperies! nescibas, Anglia, quantæ
 Paupertatis opes. tantis imbuta novorum
 Gymnosophistarum monitis, scuticæque magistræ
 Imperiis addicta, rotæ quàm strenua noras
 Idum fastidire: minas quàm temnere cauri,
 Cymodoceque supercilium, breve litus & algam
 Remigio radens tenui! quàm riserat æris
 Et curæ vacuus tumidum Scyrona viator!
 His, Princeps auguste, malis adolevimus, inter
 Has tecum mœsti lacrymas exegimus ævum,
 Invidia arbitrio miseri satis. Una fovebat
 Spes languentem animum, & causam pascebat egenam;
 (¹) Spes, ægro panacea, inopi fors magna peculj,
 Captivo sua libertas, victoria victo:

(¹) Sic ferè Couleus de Spe, ad cuius carmen hîc placuit
 emodulari.

Sola

Sola sciens assentandi sine crimine, (solam
 Hanc præter quis enim misero assentetur?) honesti
 Progenies, præsentis inops, opulenta futuri.
 Hac fretus noctem exegi, mediisque tenebris
 Respexi lucem: hac fultus librata per undas
 Non intermisso diduxi brachia nisu.
 Et dixi quàm sæpe! Nitefcite sidera. Dixi.
 Et tandem nituere. Nitefcce, nitefcce meus sol,
 Astrorum face, candidior Titane meus sol.
 Exorere, & dispelle hyemes, noctemque resolve.
 Exoreris. pulsæque hyemes, resolutaque nox est.
 Salve tot quæfita quies, & reddita votis:
 Aurea pax. præcis redeunt e fontibus anni;
 Lactis eunt, ibant toties qui sanguinis amnes.
 Lætitiis terra incedit. vox lenta. vel ipsæ
 Subsultant tetricæ rupes. Accurrite gentes,
 Et quas finitimo cognominis alluit æstu
 Nereus, & quas subducit longinquior orbis;
 Tuque prior toties propiùs miserata gementem, &
 Sæpe dolore dolens nostro, commercia cæli
 Quam paria, ingeniumque soli, veterisque querelæ.
 Oblitum gemino manans e sanguine fœdus
 Germano fociat nexu, gratare sorori
 Gallia; Sequanides properent ad litora Nymphæ,
 Aspiciantque, Deus quæ nobis otia fecit.
 At tu, cui nostris toties a fletibus urnam

Intumuisse

Intumuisse ferunt, occurre, sororibus undis
 Lætitiâ narra, Thamisis : fluat Inda per artus
 Carbasus, & conchâ rorans inserpat arundo ;
 Cornuaque attollens glauca bicoloria fronte,
 Albionæarum, Thamisis, regnator aquarum,
 Stringe gradu propero ripas, & labere fluctu
 Arduus, Oceanoque patri tua gaudia misce ;
 Quæque pedem fers undisonum, Oceanitides unâ
 Plaudentem lustrent choreæ : vestigia lambant
 Et Zephyri comes, & Etesîæ, & albus Iapyx,
 Exultans. procul Æoliæ pars altera cedat
 Nimbose cum pube, nec affremere ausit eunti.

Lætus agat tandem, fortunatusque laborum
 Pastor oves. Pulsa tandem rubigine lucem
 Induat attritus vomer, docilisque juvencus,
 Quanquam subjugis ipse, volentibus imperet arvis.
 Naviget : incidat tortos mihi Navita funes.
 Segnes increpuere moras Nabathæaque rura,
 Et mitratus Arabs, & cinctu defluus Afer,
 Et diversus utroque Getes : Minyisque feruntur
 Mirari vacuos solitis & Iasone portus.

Hac fortasse tenuis licuit confidere ponto

* Non prævidit
 viates bellum
 Hollandicum.
 At hic loquitur
 de absentia mi-
 narum saltem
 æmestinarum.

Parciùs. * ast agnam belli modò fluctibus icit
 Candida pax : pepigere fidem modò Tethys, & Arctos
 Mitior, accinctique sedent in litore venti.
 Paruit, & velis immisit nauta rudentes.

Ecce

Ecce fugit, spumasque salis ruit incita pinus :
Cornua, carbascique sinus, & suppara summa
Festivum crepuere. pedem bonus alter & alter
Incidit an Pollux in utrumque? carina sequaces
Antevolat ventos, &, subsidentibus undis,
Extremam fluctu in primo præsumit arenam.
Mox redit, hospitiumque subit comes India nostris.

Vosque adeo, quos Parnassi per amœna vireta
Ducit amor, genus Aonium, quibus imbuit ora
Castior Hippocrene, & plenior ungula potat,
Præque aliis vos, Musarum quibus altiùs arces
* Vertice consurgunt gemino, cygnëus ambit
Quos Isis, & docta prætexit arundine Cama :
Laurigeram tempus, comites, exporgere frontem ;
Ora probent undas : desueta refingite plectra
Ad numeros veteres, reducemque Amphiona rupes,
Orpheaque sylvæ mirentur, Ariona pontus.
Surda magis ponto, & sylvis, & rupe Camœnæ
Pectora sollicitent vestræ. summissa rebelles
Deponet feritas animos, fastusque remittet.
Auspiciis si fata meis decurrere vitam
Annuerent, &, qui reliqui, componere soles
Sponte mea, vacuum curis ante omnia Divæ,
Lustratumque undis, arcanaque sacra ferentem,
Acciperent gremio Parnassides. O ubi cantus
Antiqui, & bifido veteres in culmine somni?

* Parnassi no-
stri vertices
duo Oxonium,
& Cantabrigia.

Phœbus ubi? O quis me resonabilis ad juga Pindi,
 Ad latices Libethræos, ad Thespia Tempe
 Sistat, ubi fotos lauri vocalibus umbris
 Permessi rorans guttis sopor irriget artus?
 Siste. quis incautum tulit impetus? an Dea menti
 Incidit improvisa? nec hospita sylva sopori
 Illa meo, nec verò illi mea concolor ætas.

* *Xavi barbi-*
ton non esse
hujus carminis.
sensus itaque
est, cum quod-
vis poema
tracto.

Et solitam, sensi dudum, mihi *barbitos auram
 Icta negat, solitamque negat Latonius aurem.
 Vos, quibus articuli teretes, quibus integer ævi
 Argutis micat in venis Heliconius humor,
 Quos Deus ille, Deæque solent audire vocatæ,
 Vos citharæ decet, ingeniique intendere nervos:
 Vos animæ Aoniæ foetus educite. Pæan,
 Thespiæ io Pæan referant ad sidera valles.
 Candida currite secla; sacer præsagia Mystes
 E Clivo cecinit. vocem festiva remittit
 Pieris, assensuque antri Cortina sonoro.

Tamen oportet,
 justitiæ
 divinæ non
 immemores
 sumus.

Has ego cum tacitus mecum sub tegmine verno
 Mente volutarem curas, (an semisopitus,
 An totus vigil, incertum. nutantibus astris
 (*) Certior esse quies, & cornea tradere Morpheo
 Cunctantem solet. at furtivam excedere noctem
 Illa mihi vila est, & somno major imago)

(*) *Peripatetici atque Academici magis probant somnia,*
que noctis parte extrema sub diluculum accidunt.

Rem

Rem præter solitum miram aut vidisse putavi,
 Aut certè vidi. Vicino prævia soli
 Jam propior lux albebat ; transcurrere cælum
 Cardine nimbus ab Eoo & Tithonide porta
 Visus. eum maculis variabant * cærule fuscis
 Vellera, suffuso ferrugo ruhebat ab ostro.
 Explicat inde sinus latebrosa volumina, & amplo
 Orchestræ in faciem laxatur fornice nubes.
 Apparent lances geminæ, sua pondera lances
 Ambiguo librant examine : discolor æquat
 Sed juga momentum. sequitur, comitata catervâ
 Virgineâ, forma ante alias pulcherrima Virgo.
 Illi multus in ore rigor ; nec læsa venustas :
 Cui blandituros oculis afflabat amores
 Ipse rigor. sed nec leviter diffundere vento
 Exleges dederat crines. a vertice nodum
 In teretem morsu tenui collegit iaspis.
 Libera cyclas, & in fastum porrecta. refusus
 Aura sinus, croceosque hinc inde laceffit acanthos.

(^a) Illic & veteres, & seras Numinis iras,

* Accipitur hic,
 ut subinde fit,
 pro colore ver-
 gente ad ob-
 scurum.

Adducuntur
 ejusdem ex-
 empla nota.

Et

(^a) Si cui longior videatur hæc descriptio, sciat modum
 esse inductionis poëticae per exempla. Elegantiæ fuit veterum
 vestibus figuras & historias intexere. notum ex Athen.
 l. 12. de chlamyde Demetrii : & Sidon. Apoll. in epithal.
 Polemii de palla Jovis : & cæt.

Casus Angelorum.

Et seriem irarum multam, pugnataque bella
 Ultoris cæli, casusque ex ordine pingens
 Dædala distinxit varios acus. Æthere summo
 (Empyrius noto dictus cognomine vertex)
 Confertas acies, densosque utrimque maniplos
 Cernere erat. connixi illi, pennisque corusci
 Adversis Martem invadunt, & prælia miscunt.
 Ecce autem rapido glomeratur turbine præceps
 Agmen agens hyemem tenebrosam, & vertice pronò
 Volvitur ad terras. Nimbo non densior unquam
 Tempestas, tortusve solum diverberat imber.
 Atra cohors: sulco ruptum sed quale rubenti
 Aëris in campos vibratur ab æthere fulgur.
 Horret iter flagrans, & sulphure robora fumant.

Ejectio hominis e Paradiso.

Non procul hinc hortum gaza splendescere verna.
 Fecerat, Armenii veris Floræque Penates
 Æternæ. croceo subtemen germine pubet:
 Vernat opus, Floræque omni distincta Minerva.
 Vestis erat. præsens aderat si Zeuxius ales,
 Hortus erat. viridem spatiis induxerat umbram,
 Et vario gravidum fœtu frondentibus umbris
 Pendentem Autumnum. Phrygii non talia ruris
 Sylva, nec Hesperii mirantur poma dracones.
 Hæc inter scatebris illimibus unda tumebat
 In fluvium, vitreo nemoris per textile dorsum
 Decurrens pede. non alio juvenilia mallet

Fata

Fata redordiri Cephisia fabula rivo.
 Fecerat & variis implexum tortibus anguem
 Arboris ignotæ per lævia brachia volvi,
 Virginea insignem facie, illecebraque juventæ
 Pellacem, radiis squamam incendentibus auream,
 Versicolore anguem. non illi sibila colla,
 Non unci dentes oculi nec sanguine sævo
 Suffecti. arrectum pectus, cristamque, jubamque
 Mille colorum obiere doli, per nubila qualis
 Incedit luci adverso Thaumantias arcu.
 Fœmina siste. latet colubri (fuge dona ferentem)
 In dono coluber. Ramos pars cætera longo
 Agmine ponè legit: rutilatque in cortice virus.
 Quæ tamen illa minacem armant incendia dextram?
 Ite, pares Superis, nova numina. fortè pigebat
 Nostre bonum. deitatis adest pars altera vestræ.
 Fœda fames, diræ ingluvies uxoriamensæ!
 Decoxit se, meque Nepos. e sentibus aspris
 Eruitur panis meus, & convivia sudant.
 Spina, cave mulier, teneras secat obvia plantas.
 O dolor! o lacrymis mulier dotanda tuorum!

Parte alia cano spumans in flumine marmor,
 (Æquor erat, vacuum sed limite litoris æquor)
 Et phocas turpes, & phylæteras hiulcos,
 Et quæ monstra seni glauco créat humida mater,
 Addiderat. Montes hinc atque hinc gurgite summo,

Diluvium.

Et

Et vertex Alpinus, & Ossa nivalis, & Othrys,
 Jamque humilis, nimbos nuper raucumque tonitru
 Despectans, fessisque astris infessus Olympus,
 Vix medii eminuere. Feræ de montibus actæ,
 Hinc Pangæus arator, inhospitus inde Lycaon,
 Et tigris, umbrosisque exuta cubilibus urſa
 (Parrhasidum quàm nunc potior sors sicca fororum!)
 Ignotæ genti occurrant, & læsa queruntur
 Rerum jura. Jugo pendens hic rupis adesa,
 Et manibus prensans uncis mora sicubi lethi
 Proximior: fluctus hic arans, ubi jugera nuper,
 Hic tabulæ incubitans. Et nantes gurgite raros
 Fecerat, & (quid enim reliquum, nisi pontus & æther?)
 Jactantes altè imbelles ad nubila palmas,
 Nubila, nam piceæ condebant sidera noctes,
 Nequicquam; latuitque hærens in stamine clamor.
 Interea totum non fecius actus in æquor
 Nubibus abruptis ruit implacabilis æther.
 Undas emolitur hyems: cælique ruinas
 Devolui in pontum aspiceres, tumidumque vicissim
 In cælum aggeribus canis ascendere pontum.
 Hæc inter texti arborei surgebat imago
 Terga premens salis indomiti. nec tonsa, nec alæ
 Velorum apparent ullæ: nec sidera servat,
 Nec clavum Palinurus. aquarum in montibus arbor
 Acta ferebatur, nec, quò ferretur, habebat.

Ultrices undæ ! (^a) in vestro primordia rerum
 Concrevere, tener vestro sub lumina mundus
 Prodiit ex utero. generis spes ultima nostri
 Quæ super, & mundus tenui natat in trabe totus.
 Causa mali Dea. sed natalibus interit illa,
 Arreptæque facis pœnas expendit in undis.
 Emersura. leve est, & mobile Cypria numen.
 Mortua? fœmineum genus est; & mortua fallit.

Hæc oculos ego cùm tacitus per singula ferrem,
 Non procul inde novos objecit tela timores.
 Infames an sola domat fax altera tædas?
 Nempe venit nimbis ruptus flagrantibus imber
 Tetrior; accenso fervent in vellere flammæ,
 Immissusque ostro sævum rubet aureus ardor.
 Sulphureus vapor, & liquefacto turbine torrens
 Horret ubique: urbes, tabulata per alta volutis
 Vorticibus flammæ, acies Vulcania sævit
 Per medias; populant tedæ sylvasque lacusque:
 Pruna solo, candet volitans in nube favilla.
 Corripuere viam trepidi per opaca locorum,
 Obversi in saltum, quæ se subducere campi
 Incipiunt, clivique leves attollere callem,
 Vir, conjux, natæ geminæ. Quò lumina conjux?

*Conflagratio
 Peniapolisana.*

Fœdifragas

(^a) Oceanumque patrem rerum. *Virg. A. Georg. ex opinione
 Thaletis & veterum Philosophorum, qui omnia ex aquis gene-
 rari asserebant.*

Fœdifragas oculorum acies ad mœnia flectis
 Abjurata, sacrosque lares. Riget illa : salemque
 Marmoreum argento mentita resistit imago.
 His auro, spirant aliis in marmore vultus.
 Sola salem Lothis meruit ? non Lothida solam
 Commendant famæ vultus in terga retorti.

*Serpentes igni-
 ti, &c.*

Undique multiplici textam formidine telam
 Cernebam. Ignitis ardent serpentibus iræ :
 Infigunt morsus, animamque & virus inhalant
 Lethiferum. Densa plaudit sub nube coturnix :
 At condit mors atra dapes, & funere mensam
 Incestat. Barathro tellus immanè dehiscens
 Hinc patet, immissoque exterrens æthere Manes
 Corpora forbet in abruptum. Pendentibus illinc
 Objectu laterum saxi asperrima rupes
 Tollitur in cælum. stat circumfusa metu plebs,
 Speque inhians, arrecta. filex a verbere iustum
 Liquitur in fontem. At grandævi funeris umbris
 Redduntur suprema. jacet frondosa pheretro
 (Tristes exuviæ, & fidei monumenta caducæ)
 Virga, coronales apices, & ianthina byssus,
 Mala, bis & seno totidem cum nomine gemmæ,
 Et sacro fluitans non ampliùs infula collo.

Aaron.

Moses.

Te quoque, magne Pater, votorum in margine cerno
 Supremo positum. aërei fastigia Nebo
 Fecerat ascendisse. illinc de vertice Phasga

Despicis

Despicis expectatam olim, longoque petitam
 Curarum peregrinantum, annorumque, viæque
 Circuitu terram. & Galaad, Ephraimque, Manassæmque
 Obtutu legis, & spatiosam Nephthalis oram,
 Quàque patet latè Judas projectus in Austrum,
 Extremique sinus pelagi. Ditissima terra :
 Uberratis amœna parens. sic ora ferebat,
 Sic oculos, sic purpureo vernabat amictu
 Longo ducta gynæcei Natura recessu
 Virginis in thalamos horti. lætissima salve,
 Salve lactea progenies, & mellea tellus.
 Sed moreris. tellus alio lustranda sub axe
 Te manet : exilio sedem parat hospitis umbræ
 Thariadæ sinus. An Mosis tam saxea rupes ?
 Digna, fides quam, siqua potens magis, in mare tollat.
 Flent ferrugineæ valles, epicedia miscent
 Atrati montes. it funebris ore sacerdos
 Incompto, pronamque manus fastidit acerram.
Hic situs est tumulo inscribi jussere Camœnæ.
 Incertum sedes at fugerat invia vatem.

Inde ubi deflexissem, agitata (^a) lacinia gentes
 Objecit spectanti habitu vultuque modoque
 Diversas : Garamantas, & ultima Bactra, dieque
 Noctescentem Indum nimio, Phariumque Canopum,

Nationes varia.

Quasque

(^a) *Usurpatur subinde pro quovis genere vestis.*

Quasque secat Ganges, & quas Paestolus arenas,
 Arfacium solem, atque Othomannæ cornua Lunæ.
 Omnibus his minitans æther, & cuspide telum
 Imminet adversa: dextramque e nube tuebar
 Implicitam capulo, qualem, cum flammea cæli
 Porta tonat, flagratque Diespiter, acer Apelles
 Armata nimbis ostendit, & igne rubentem.
 Ignescere apex frameæ, surgebat in undas
 Ardor, & extremus rorabat sanguine mucro.

Anglia.

Tuque Nurus tu Nerines formosa, (marisne,
 An curarum æstu potius perfusa tuarum?)
 Extremam infelix implebas Anglia telam.
 Infelix? nam quæ felicior? orbita fines,
 Usquam si qua fuit, lustrat Saturnia nostros.
 Attamen ille quis (a) ora superciliumque severus
 Infedit terror? nec dum exaturata refedit
 Ira? rei superest heu pars quota sanguinis! at quas
 Non terras dudum, quos non infecimus amnes?
 Anglia, tange aras. & adhuc ambire minantem
 Obsequio poteris. da thura, crementur odores.
 Votivo poteris celare piacula nimbo.
 (b) Illa nihil. Clauso coeunt aulae theatro.
 Avertentem atri nimbi, Boreæque curules
 Avexere. fragorque, & vox audita tubarum.
 Sol oritur lucem terris, & me mihi reddens.

(a) *Justitiæ.* (b) *Justitia.*

Fallor

Fallor? an hi nubis ludi? num talia fingunt
(Haud equidem reor) aëreæ spectacula scenæ?

Excitior tandem, & suspensus numine multo
Rura * procul circumspicio subjecta, situsque
Villarum dulces. hæ prono in margine pendent
Clivorum, has querula rivorum ambage coërcent
Depressæ valles: fugiunt in frondea tesqua
Et sylvas aliæ, fumusque in culmine vernat.
Ruris alumna, meis olim gens hospita Musis.
An par hospitio merces? Nec rostra, nec aulam,
Nec tabularia densa, nec alta theatra, nec urbem
Aspicio; sed nec turbas ego, seu quod in urbe
Urbis inest. Pars naturæ sincera, prioris
Ævi flos illibatus, bona si modò nostis,
Quæ vestræ recubant humili sub fronde myricæ,
Gens o fortunata nimis. Si limite Parcæ
Signarunt ædes tenui, nec candida tecta
Assyrium distinguit ebur, nec Hymettia surgunt
In postes electra, nec ebria murice palla
Auroræ spoliis, Phrygiove illuditur auro:
At cultus morum, & censu casa simplice dives,
Virtutis domus antiquæ tibicine fulta,
Pax indelibata, proculque nocentibus armis
Pacis opes, & damnosæ mens inscia culpæ,
Et responsuræ culpæ mens inscia curæ
Non desunt. Si non aureis accumbere mensis

Circumspicit
Poëta ex eo-
dem loco rura
subjecta.

* In vicino.
pro oculis.

Sueta fames, gemmave fitis bibit : at neque seta
 Terruit importuna dapem. suus illinit oras
 Auratæ lancis timor, æquoreæque parentis
 In mensam libat genialis gemma tumultus.
 Tutiùs e fago bibitur. Quàm læta diurno
 Empta labore quies, quem somni merce rependit
 Vespertina teges ! portæ cùm limen ad aureæ
 Apparet timor, armatus licèt, at timor, & nox.
 Ægra, sopor sine nocte vigil. Sed nec sua ruri
 Regia defuerint, & nec minùs aurea forsan
 Tempora, recluso terris cùm sorduit auro
 Nullus honos. Erat, & Dryades meminere superbæ,
 Tempus erat, cùm sylvestris mutaret aratro
 Consul ebur : cùm, quæ tauris juga dempserat, hosti
 Indueret, terræ dominis dans jura, colonus,
 Farra ferens, & regna metens. Ingloria fordet
 Sylva ? tenent urbem ruris fastidia ? vestrum est,
 O bona rura, tuum, (^a) Sylvane, quòd Anglia regnat.
 Surgo, & vicinas properus, quæ semita monstrat
 Proxima, quam fors obtulerat, divortor ad ædes.
 Hic, ubi pulsa fames epulo brevior, sitimque
 (Nam neque vitea erant, nec erant Cerealìa. casus
 Sic tulit.) infusis Acheloia pocula citris
 Restinxere, gravem fingens ad mollia frontem,
 Quisquis es, Hospes ait, felix ades, & Jove dextro.
 (^a) *Præbens Regi perfugium.* Splendida

Surgit, & ami-
 ci hospitio ex-
 cipitur.

Splendida erat nobis, & erit quæ splendida semper,
Vertentes annos Carolo quæ læta reclusit,
Altera lux. meliore meas signanda lapillo
(Interdum, inque loco fluimus; curisque nec ipsi
Stultitiam miscere brevem vetuere Catones)

Alternò pectus illa dedit certamine cellas.

Hic oculis hominem mensus propioribus, At te
Nosse aliàs, inquam, videor: nec fortè mei te
Notitia immemorem fugit. Improbis ille, meoque
In vultu fixus: Naris quia forsàn obefæ,
Hæreo; mox, sat notus, ait. vestigia retro
Pristina, servatos si rite remetior annos,
Scotusego, tu Gallus eras. arriseris? at jam
Bis centenam egit rota Cynthia, ter denamque
Sub terras hyemem, Aureliæ sub mœnibus altis
Ex quo bellacis Nymphæ nos signa secuti
Contulimus duce sub Calabro zonamque, manumque,
Conque tubernales Ligerino cespitè somnos.
Panthoides; inquam. sed ludicra mitte. licebit,
Communes spatiis brevioribus insequar annos.
Ut sapuit sal Oxonius? Grus Apula, credo,
Excidit. At cuius pluma candescere Corvum?
Collige te. Strophadumne nemor? nec plura. loquenti
Cætera surripuit, mediumque amplexus, &, idem
Tunc mihi ipse, an ipse, ait? sex addita lustris
Altera jam ex illo messis. Rhamnusia ludum.

Ex illo varium lufit. fed, amice, tot inter
 Cyclopum scopulos quo naufragus affere falves ?
 Hic reliquas multo fermone fefellimus horas.
 Instaurat menfam vefper, menfamque fecutus
 Excepit fopor, & mihi commoda pluma foporem.
 Pofterus ut primùm intepuit, pubemque diurni
 Muneris admonuit refidem fol, ipfe viciffim
 E ftrato me corripio, pratumque reuifo.
 Nec matutinus minùs hofpes ; Et ecce fereno
 Indulgent, ait, Eois e finibus auræ.
 Luftremus campos libet, Auroraque fruamur ?
 Pergimus, alternoque viam fermone levamus.
 Inde, folum ut tumuit tumultis acclive, fupinum
 Cœpimus obniti in callem. robuftior urget
 Afcenfum comes. ipfe fequor ; fed paffibus æquâ
 Perpetuare viam prohibet non æqua iuventus.
 Defeffi tandem confidimus. editus amplum
 In valles dat defpectum locus. undique Junj
 Apparent lactentis opes, & puberis annî,
 Arborei faltus, arvisque natantibus Euri
 Impulfu turbata Ceres, viridesque procellæ.
 Quin age, fermoni cœpto comes inftat, & iftam,
 Complexu procul arboreo quæ fecubat, adem
 Refpice. relligione patrum facra. candida veftis
 Virginibus, (^a) fedique dedit per fecula nomen
 (^a) *White Ladys*.

Concolor

Narratur ab
 hofpice non-
 nulla, quæ di-
 greflum e Vi-
 gorn. prælio
 excepere, oc-
 cafione capta a
 locis fub afpe-
 ctu pofitis.
 Et continuatur
 narratio ufque
 ad finem page
 93. Interca fol
 incaluit, & c.

Concolor. Excidio postquam Vigornia cessit
 Infelix, (neque enim tantæ cum flore juventæ
 Victricem hanc licuit Carolo componere laurum)
 Res acta, & cessum fato est. Mox humida, cælo
 Jam vertente, per occidua confinia lucis
 Tramite sidereo sensim subvecta, diemque,
 Et quod sæva dies fecit scelus occuluit nox,
 Involvens umbra terram, rebusque colorem
 Abstulit aspectu fœdis. quâ proxima cursum
 Spes primum dedit, huc cæca regione viarum
 Tenditur ; hospitii niveum non disparis offert
 Hæc omen statio. In peditem, & sine nomine plebem,
 At nodum pugnae ingentem Mars omnis, Enyo
 Tota, & flagrantis belli incubuere ruinæ.
 Seu cæsi, seu capti omnes. fors ultima cæsis,
 At potior cecidit. Patriam, compendia terræ
 Quâ propiora, fuga repetunt Calydonides alæ.
 Irrita res. patriæ paucis permissa potestas.
 Egrediæ nimirum animæ, & melioribus ortæ
 Sideris Arctoi radiis. quàm, si qua priori
 Infedit famæ, labes eluta, novumque
 Claruit ad proavis dignum nova semita nomen !
 Vestro sancta fides est sanguine : sanguine sancta
 Integri vigeant in religione minores.
 Cōsiliū interea rerum hoc in cardine tanto
 Carolus, & pendens animis comitatus habebant,

Moliri

Moliri quid res ferret, quò tendere curas,
 Incerti. Subitus media inter talia rumor
 Diditur in vicino hostem, jamque affore certum,
 Consiliisque instare diem. mora rumpitur omnis.
 Fractæ consultura manet fuga sola salutis.
 Non secus ac moniti properant, & corpora mœsti
 Subjiciunt in equos. equitem post quemque laborum
 Sors sua, diversique sedent (^a) a tergore casus.
 Quæ cuique acciderint discrimina, mitto: nec hujus
 Est operæ meminisse, tui nec forsitan oti.
 Haud ignota, inquam, penitus mihi. contigit illo
 Nosse unum post e numero; nec nosse pigebit,
 Dum meritis locus usquam erit, & sua præmia laudi:
 Dignum patre, sed eventis melioribus. Annos
 Longius hic ut post aliquot remearet in urbem,
 Cura domus tulit. at capiti causæque macello
 Addictæ metuens latebris & noctis asylo
 Fidebat. nec me latuit quam prenderat arcem.
 Sermo illi pugna super, & discrimine summo,
 Digressuque frequens. illo narrante suosque
 Communesque fugæ casus, quàm sæpe sub axe
 Udo ipse, & Jove nocturno per tescua solus

Ferret

(^a) *Tergum pro tergore, & tergus pro tergo subinde apud
 Poëtas. Sic interpretes ad illud Virg. 9. Æneid. fugienti-
 bus ingerit hastas in tergus.*

Ferret iter, nunc diffugiens, nunc aure maligna
 Rumores captans omnes, noctemque diemque
 Adversam, plenam incertæ formidinis illam,
 Hanc latebris non usqueadeo furtisque faventem,
 Inculans : quàm sæpe famem vapidave polenta,
 Semesave penu depelleret, & dape cruda :
 Cæteraque, hibernos retulit quæ serus ad ignes ;
 Ingemui sæpe. & narrantis ab ore pependi,
 Abstiteruntque meo lacrymæ auscultantis ab ore.

At filuisse licebat, ait comes. ut mihi luctum,
 Sopitosque moves animos ! mihi vulnus adauctum
 Altiùs, & memorem doleo crudefcere curam.
 Nam capitis menti alterius funesta recurfat
 Heu capitis chari species. quàm sæpe, sub armis
 Dum pugnacis equi premeret luctantia colla,
 Hærebam affixus lateri ! caput atra bipennis
 Abstulit, & lacerum vidit Boultonia funus.
 (*) Ille ubi regali multùm flens oscula dextræ,
 (Triste ministerium) supremamque ore salutem,
 Qua non ipse potiturus, libaverat heros,
 Consensus extemplò in equis (ex ordine deni
 Vix toto quater) a gemitu fletuque capeffunt
 Auspicium cursus primi. Sub margine sylvæ

Extremo

(*) *Nam, digredientibus cæteris, subsistit Carolus in
 vicinia Whiteladiensi.*

Extremo, bivas aperit quæ cædua fauces,
 Arboreum inde vides ingens ut vulgus inumbrat
 Ulmorum par, aëreoque cacumine nutat ?
 Illac, ad dextram exterior quæ femita ducit,
 Se trepidi glomerant in iter. ferrata fatigat
 Cornipedem calx, & piceam rapit ungula nubem.
 Ecce autem elapsus telis & cæde superbi
 Victoris, (multa interea divortia, circum
 Agminibus fufis, speculasque infederat hostis)
 Exploratorum fugiens infesta sequentum
 Arma Leviſtonus ſpumantem in pulvere frænis
 Immiſſis agitabat equum, campumque terebat
 Fervidus. illum ardens diſtriſta cuſpide prædo
 Inſequitur : pulſu alipedum gemit ardua tellus.
 Reſpiciunt, animi ancipites ; tum fuſus in orbem
 Fit globus. in tutos elabitur ille receptus.
 Hoſtis abit, retroque datis aufertur habenis.
 Inde novus turmæ comes additur. illa (^a) cohortes
 Dudum certa Caledonias apprehendere curſu
 Urget iter cœptum, & propero quatit agmine campum.
 Jamque e conſpectu ſaltus luteaſque novales
 Tranſierant, Neoporta, tuo. pars lentius ire,
 Et vultu ſpes afflictaſ attollere lato :

Pars

(^a) *Cohors peditum propria. Virgilius II. Æneid. tranſ-*
miſit ad equites.

Pars alacres descendere equis, & siqua fefellit,
Qualia multa viæ veniunt, attrita supellex,
Instaurare manu, & parti succurrere læsæ.
Sublatis hîc fortè oculis procul æra cieri
Conspiciunt, atque, ut passim disclusa dedere
Effugium soli tenues per nubila rimæ,
Luce laceffiri. tum protinus obsita dumis
Conspectum eripuit depressio tramite vallis.
Confestim Scoto unanimis, sociisque catervis
Acclamant: signis sociis adjungier ardent.
Subsistunt tamen. In medio satus ilice nigra
Interjectu amplo fecit discrimina lucus:
Quem siler, & bicolore salix obiere corona.
Adversos hinc in colles dum prodeat agmen,
Expectant taciti, speculariaque insuper arma
Expediunt, inque apta tubos discrimina laxant.
Hæc inter densant auræ, pulsataque longè
Dat sonitum tellus. gemitu ille & turbine cæco
Allabi tractim, motæque horrescere sylvæ.
Diversi circumspiciunt. tum certior, inde
Certior advolvi sonus, & clarescere murmur.
Emicat e dumis, citimique crepidine saltus,
Quà non speravere, malum. vomit undique belli;
Quà patuit, nemus adversis e faucibus undam.
Sic quibus Auroramve sequi, solemve cadentem,
Americæque recedentes invisere portus

Est amor, altum illos pelagus longusque, profundum
 Incertos, notique emensos sidera mundi,
 Exercet labor. hi demum, quàm margine visum
 Terminat, extremumque polo contexitur æquor,
 Sæpe globum cernunt tenuem, falsoque propinqui
 Litoris indicio capti clamore secundo
 Terram alacres, terram ingeminant : nec gaudia ventos
 Ferre vident. (^a) aliud quid erat, quàm nubis, aquoso
 Conceptu turgens, sinus, in cumulumque coacta
 Tempestas, sufferta notis, & Orione toto
 Fœta domus ? mox, emissio per cærula nimbo,
 Turbinibus totum involuit mare. lintea cogit,
 Et peritura, fidem si luserit anchora, pinus.

Pergo ? moras amat, invitus qui pergit. In hostem
 Tentanda, & ferro turmas rumpenda per ipsas
 Restabat via ; sed, numero superante, procellæ
 Ceditur : avertuntque. negat quas hinc pudor, illinc
 Imperium indignans animi vis suggerit alas.
 Jamque incumbibat tergo, calcemque premebat
 Acclivis prædæ miles. novus ecce minatur
 In frontem, adverfoque supervenit agminæ terror,
 Decurritque jugis, infestaque tela coruscat.
 Tum verò concussi animi, & disjecta vicissim
 Spes tergum dedit. averſi in diversa, secat spem

Quà

(^a) Indiciu turbinis, quem Hurricannu vocant.

Quà sibi quisque, citoque feruntur in avia saltu
 Præcipites. Quàm lenta fuga est, ubi fata sequuntur !
 Urna tamen quàm dissimiles ciet arbitra sortes !
 Præ reliquis Derbi infelix ! ut moverat urna
 Nomen iniqua tuum, non exorabilis uni
 Injecit tibi Parca manum. crudelibus Heros
 Et fidei, magnæque animæ reus occubat umbris.
 Heu charum caput ! immerita cervice revulsum.
 Occidit : & positum affata est Boultonia corpus.
 (^a) At tu, quam coluisti animam, Regina volucrum,
 (Vincla soluta) tuo comitem comes infer Olympto.

Relinquitur
 Princeps so' .
 in primo se-
 cessu nemo-
 ris Bscobel-
 lani. pòst
 committitur
 tutelæ Pen-
 drellorum.

Carolus intereà quid agit ? fastigia lucus
 Illorsum, viden', ut patet in discreta biformis ?
 Boscobel illa tibi est, multa notissima fama
 Boscobel, & nostras inter cultissima sylvas.
 Carolus hîc, & solus adest sibi. solus. at ægrum
 Quot circumstant curæ ! Vigornia, causæ
 Contusæ vultus miserabilis, eruta fatis
 Spes rerum, insultans hostis, fuga, terror, in ipsis
 Omnia sunt oculis extrema. Strepentia nuper
 Tympana, cornipedum fremitus, ærisque canori
 Classica personuere aures : nunc murmure soli
 Diverso alituum questus. Eques atria nuper,
 Excubitorque frequens sepsit ; nunc ultima restat

In

(^a) *Allusû ad historiam aquila Derbeiana, & apothecosim veterû.*

In vacuo tutela. Latus regale cohortes
 Arboreæ stipant saltem, famuloque caducum
 Subsidio in bellum veniunt. hastilia spondet
 Fraxinus, armandos taxus se torquet in arcus,
 Audet, & æquoreis occurrere casibus alnus
 Abjete cum socia promittit, utramque futura
 In sortem comes. & forsân Berecynthia buxus
 Tympana matremque Idæam, querceta Tonantem,
 Populus Alciden jactat. Sed non ope tali,
 Non armis his tempus eget. si fagus egeno
 Perfugium, si tantisper sub fronde latebram
 Præbeat umbra, sat est. Juvenem nunc altera fregit
 Fortunæ Septembris hyems. Vos frondibus ornant
 Septembres horæ: nec adhuc, modò proxima, Pleias
 Induxit sylvis tabem. succurrite nudo,
 Dum licet, & foliis operite. benignior olim
 Auxiliatrices Aquilo sic tondeat umbras.
 Spissum erat, ut memini, cælum: &, quia fortè timebat,
 Ne latebras præfens offenderet, inter opacas
 Se nebulas subducebat, radiosque tenebris
 Vestibat sol. Afflicto polus insuper humens
 Addoluit. ne sed nimio tamen imbre noceret,
 In rores nimbus pendens abijt. Ille sub ulmo
 Confidet, & varia confusus imagine mentem,
 Ut circumspexit sese, lacrymisque pepercit,
 Hæc secum. Mene hanc animam servasse (nefandum!)

Casibus

Casibus his ? & non potuisse tot inter acervos
 Inferasque meorum Umbris, Pater optime, natum
 Adrepisse tuis ? Et nunc dulcissima Mater
 Promissi, lauru missam quam sæpe revinxi,
 Expectat spe plena fidem. fors & prece multâ
 Thurea dona tuis adolens, Lutetia, templis
 Vota facit. Vivo. Superis vel sic rea Mater
 Me debet. Vivo. cur non periisse licebat,
 Cùm periisse decebat ? an est mihi vescier aura
 Tanta cupido ? diu vixit, quem vivere tædet.
 Si vicibus rerum numero non solibus annos,
 Consenuit dudum ægrescens & cana juvenus.
 Humani, sic permisit natura, dolemus.
 Dedecet at Regem nimius dolor. imperet, armis
 Et regno exutus, saltem sibi. Contigit ævi
 Nostra gradus jam nunc ætas, quibus arbitra cœpit
 Esse sui. vitæ sed præsidet arbiter omni.
 Major. ei me dedo. malis cui texere visum est
 Prætextam, ille togæ, non abnuo, stamen adultæ,
 Quod lubet, immittat. Sed nec tam fracta ruit spes,
 Ut non respirem. cecidi. jubet ille ? resurgam.
 Non, si nunc hodiernus, eodem crastinus æther
 Imbre madet. qua nunc subter confidimus, & quæ
 Defendit pluviam hospitibus florentibus ulmus,
 Nuda, rigens, similisque mei, dequesta rapinam.
 Imperiosæ hyemis fœdata nivalibus Euris

ANNUM 21.

Brachia

Brachia portendit cælo. quæ, plumea pubes
 Mœrorem solata meum, nunc cantibus aures
 Demulcent, bruma populante cubilia, mœstæ,
 Justitio indicto sylvis, siluere volucres.
 O fortes hominum arcanas! O invia Divûm,
 In seseque recedentis sacraria cæli!
 Hunc monet, hunc tacitè transit Deus, hunc ferit, illum
 Territat, aut telo stringit levis ira (*) secundo.
 Me pariter tangunt ictus. Et verbere cædor:
 Sed quali natos solet exercere benignus
 Virtutum exactor Deus. hoc solamine curas
 Tempero. sunt, non diffiteor, solamina; duro
 Qualia sed veniunt a verbere. Dixit. & adsunt
 Hospita quos comitis monitu vicinia misit.
 Hic Latium Carolo fuit; hic & fallere lucem
 Hostilesque minas placuit. fugientibus æstum
 Pro portu quævis statio est. quæsisse latebras
 Indignum nec Leucadio sensere Poëtæ,
 Dictæis nec Tarpeio latuisse sub antris.
 Et sese Carolus latuit: nomenque, genusque,
 Et regem exutus totum. Mox frontis abacta
 Gloria, luxuriesque ævi decisa comantis,

Vertice

(*) *Est aliud levius fulmen, cui dextra Cyclopi
 Scævitiæ, flammæque minus, minus addidit iræ:
 Tela secunda vocant Superi.*

Vertice detonso; auriculam sed fusus ad imam
 Perpetuo cirros gyro tumet orbis in æquos.
 Tum placuit fuligineos inducere vultus:
 Et collum, & multa infectæ fuligine palma.
 Tum vetus e vituli spolio, & malè commodus ambit.
 Regales artus thorax, olidusque; nitenſque
 Affrictu pingui. prasino de gauſape turgent
 Inflexæ ad ſuram, ſubſtricto poplite, brachæ.
 Par crines umbrat petasus, par fascia ſuram
 Involvit, par astringit veſtigia pero.
 In manibus robur nodis & cortice crudum.
 Et totum rus induitur. Pendrellia circùm
 Aſſiſtit pubes, & ſe miratur in illo.
 Pendrelli fratres, humili de ſanguine nomen,
 Quos rudis, & non diſſimiles teſtata parentes
 Simplicitas aluit. ſylvis eduſta juventus,
 Natales ultra curas extendere mentem
 Aſſuetam parvo, Celeſique excedere gazam
 Neſcia. metam illis rerum ſœnilibus amplam,
 Et caulæ tenui ſepto, furcaque bicorni
 Terminat ambitio. fragili magalia culmo
 Cælum arcent, parcaque famem mulctralia menſa.
 His ergo raptus Juvenis de rudere belli,
 Anglia quo læſo cecidit, quo ſoſpite ſurget,
 Fortunæ redituræ obſes, ſpeſque unica rerum
 Credita? Sic magnorum operum fundamina ponit

Tentatur fides
unius e fratri-
bus.

In nihilo Deus. Accisis ubi viribus arces
Defecere, (^a) levem porrexit aranea telam.
Horum unus (solvendo æri lux affuit) æris
Solvendi reus, admonito priùs Hospite, pagum
Inde ad contiguum velox concessit. in hostes
Delapsus medios sensit miser. undique pagum
Atque aditus triviorum indagine presserat hostis.
Illum ubi conturbatum oculis, nec suetâ rubentem,
(Sæpe suum vultu quàm proditur indice crimen !)
Mentis consiliique ægrum, gressuque resistentem
Aspexere, (neque hæc animos tum sola momordit
Suspicio. prædæ propior, nec inanis, opimæ
Contigerat nares odor) addensare frequentes
Agmen, & infusa pavidum sepire corona.
Multa super Carolo rogitant : mercede minisque
Humfredum aggressi. merces at cassâ, minæque
In ventos abiere. sua stat mole, nec ulla
Illecebræ, metuve labat Pendrellia virtus.
Arreptum subitò juvenem in conclave retrudunt
Arbitrio subductum omni. sibi redditus, uni
Addicit Carolo, versatque per omnia curas.
Hæc inter crepuere fores, foribusque reclusis,
Ecce tibi Humfredo quidam sat notus (amores
Et curas olim similes convictus alebat)

Improvissus

(^a) *Allusum ad historiam Felicis.*

Improvifus adest. deferto rure, merebat
 Miles equo. calamus dudum illi & tibia vilet,
 Et litui potior vifus canor; artificemque
 Nomine pro tenui fandi doctiffimus ufum,
 Salve, ait: amplexusque virum, Dulciffime rerum,
 Ut te confpicio lætus! Nec deficit alter
 Certandi, pro rure, fciens: gaudere jubens, &
 Rem falvè gerere. officii data, reddita fuet
 Mutua more falus, astrictaque dextera dextræ eft.
 Suffcipit ille: Tui miferet me. nonne ferinæ
 Pertæfum vitæ? pecora inter inertia ftivæ
 Devotam finis æternum marcere juventam?
 An totum glebæ vili fic infodis ævum?
 Tempus erat, (^a) cùm (fic didici) fub cortice trunci
 Gefarent uteros, & fylva puerpera menfem
 Opperiens decimum. viridis puer ilice fœta
 Excidit, & populos alvo gravis edidit alnus.
 Arboreuftu, crediderim, quoque fanguis es inde.
 Principiis funt & rudibus fua femina laudum.
 Excole fis, Humfrede; fole committe feraci.
 Martius hæc refponfuro fovet ubere campus.
 Dedidicit modò canities mihi prima juventam:
 Quam fatuos etiam experientia dedocet annos.

(^a) *Fabula inde orta, quòd primi homines rudes ut plurimum fylvas incolerent. In l. 4. Anthol. inducitur quercus petens a lignatore, ne fe excindat, ut priorem matrem.*

Obscuris an nos pigeat natalibus ortos?
 Educta in soles alios ignobile planta
 Exuit ingenium : quascunque vocentur in artes,
 Et rami viles, adsit cultura, sequuntur.
 Quinetiam informes e sylva divite germen
 In truncos migrat. induitur nova nomina cornus
 Mutataque superba tribu miratur honores
 Immislos, oblita sui. Nunc tempus agi rem,
 Tempus, ait. sylvescentes quid inutilis annos
 Exigis ? (^a) in gremium delabitur aurea cornu
 Cum toto fortuna tuum. tibi prospice. feri,
 Ut sibi nunc sapias, orant, tua cura, nepotes.
 Nostin' ? exploratores, & fama reportat
 Certa fidem vestrae Carolum (non ludimur) uti
 Perfugio sylva. Prodes ? en dextra silentj
 Pignus, & obsignata fides. Humfrede, latebis.
 • Membra quis ille, quis ora saligneus impulit horror ?
 Proh Majestatis numen ! locus est sacer. angues
 Pingue duos. tantin' ergo sunt nomina ? tanti ?
 Deme levem fucum, & tectoria parietis albi,
 Tolle mihi e trutina fumos, & futile vulgus,
 Crede mihi, par momentum Rex Upilioque,
 Carolus atque Humfredus. At audio. conscia facti
 Te mens, & fors relligio tenet. Est ea juris

Est

(^a) Mille libræ appromissæ, qui Carolum proderet.

Est alieni, & transfertur. dum fluctuat alnus,
 Anchora quassatam religat. si frangitur, hæret
 Alterius lateri. Quid? habet fortuna vices, &
 Regressus natura suos. quo stante licebat
 Stare, cadente cades? socium si fulminis urget
 (Rex fuit) ira caput, geminum premet ira bidental?
 Occiderit Carolus. telone Humfredus eodem
 Occiderit? cælo qui nunc nitet, aspice solem.
 Occidet. at non intereunt simul astra. minores
 Nonne trahunt vitam solis de funere flammæ?
 Fata vocant. aude sapere, atque accedere fati.
 Ille sub hæc, Equidem sapere ac ditescere vellem.
 Si qua subest, quam commemoras, tam certa latebræ
 Suspicio, sylvas, (facilis labor, in manibus sunt)
 Duc age, qui simul excutiant. An credere cuiquam est
 Ignoto Regem se credere velle popello?
 Multus apud turbam nummi, non laudis egentem
 Est pretio locus. At vanum si compererint me,
 Pendere non ego, quæ minitant, extrema recusem.
 Responsum simplex. res credita, & ære soluto,
 Sospitibus rediens aris soteria debet.

Interea sol incaluit: confurgimus. hora
 Nos abiturum monuit: discedimus. inter eundum
 De fortunæ habitu reliquo, varioque Pronœæ
 Incessu multus sermo. Pendrellia, salve,
 Tenuis opum, quæ censentur probitatis in arca,

Confurgunt e
 loco Poeta &
 hospes.

Dives opum, pubes. Nec te memorande fitebunt
 Huddelstone meæ, si qua est ea gloria, si quam
 Ferre valent ævi partem mea carmina, Musæ
 Witgreavo comitate tuo, sublimius omni
 Invidia nomen. Tuque intemerata Lanorum
 Progenies; an tanta viget sub pectore virtus
 Fœmineo? viget. & tanti dux fœmina facti.
 Diis propria est, & cum nullo partita potestas.
 Per vos at Reges regnant. Dum sceptrâ fovebit
 Nostra manus sceptrorum opifex, & vestra Britanni,
 Vera loquar, sceptris intextent nomina fasti.

Carole, quàm cælo charum, cælestibus illud
 Quàm tabulis altè incisum, superasque repostum
 In curas nomen, cui sit tua nexilis astro
 Vita, vides. Cælo debes; & creditor idem,
 Cui nos debemus. repetet sibi debita, quàm te
 Non alio sponfore, Deus. multesima siquæ
 Pars superest, solvenda tibi multesima pars est.

Salutato ho-
 spite discedit.

Ædibus hinc notis successimus, integer hospes,
 Fessus ego. affectas ubi vires mensa refecit,
 Protinus, hospitii perfecto munere, solus,
 Ut veni, & pedes abscessi. Mens libera vatum:
 Liberior, cum sola. nec indignatur Apollo,
 Amphrysi memor ipse, lyræque ad pascua missæ,
 Pegaseos equites fortem subiisse pedestrem.

Pergit ad ne-
 mus Boscobel-
 lanum.

Pergo pedes, pergo baculo cum segrege solus.

Solis

Solis esse licet felicibus. unus eremum
 Compensat vacuum se plenus. in urbibus odi,
 Quæ mihi me rapiunt. securior incola sylvæ
 In pacis latebra secum sedet, & sibi prætor,
 Et populus. petimus, quæ non sumus : odimus iidem,
 Quæ sumus. Arabiæ in nobis pars optima floret.
 Atque hîc lætum animi, & gressus per culta ferentem
 Boscobel excepit tandem : placidissima visu
 Boscobel. At nemorum si non inviderat horum
 Notitiam priscis Helicon, hîc nonne Napæa,
 Et Dryas, & formosa larem posuisset Oreas ?
 Hîc porrò zonam Chloris solvisse, sinumque
 Visa mihi. meritò, sedi cognomine bellæ,
 Boscobel indigenis dictum nemus. Inde recentem
 Pullulat in sylvam soboles de caudice matris,
 Virgulto major, justa minor arbore, frondis
 Perpetuæ superante propagine. at altera, lævam
 Quæ spectat, pars nobilior : cui nulla vel ætas
 Inflexit senio, pressitve bipennis adulti
 Ruris honorem. altas incædua sustinet umbras
 Ulmus, & iliceum nemus, & quæ plurima sylvam
 Intonso reliquam despectat vertice quercus.
 In medio partes æquor discriminat ambas
 Planitie herbosa : felixque uligine pingui
 Admittit cælum projecta in pascua vallis ;
 Vallis apricanti non gratior ulla Menalcæ.

An

Repetitio Vo-
ti.

An, quibus in terris inscriptæ nomina Regum
Nascantur sylvæ, norim? Tu Boscobel esto.
(^a) Scilicet haud invita meo signabere voto
Boscobel: innocuo tu vulnere testis amores
Experiere meos. dixi. & quæ proxima fagus
Passa manum est, validæque impressu cuspidis altè
Incisum, VIVAT REX. cortice fluxit ab udo
Lacryma: & indolitum mortali lege teneri,
Sic adeo insistentem operi, votoque vacantem
Discurfu placido nemorosa per atria ludens
Duxit amor. tum se patiens ut vulneris arbos
Obtulerat, memoris gessit vestigia ferri.
VIVAT REX. crescent, illis crescentibus, anni.
Progredior. (^b) stetit ante oculos pulcherrima sylvæ
Non longè soboles, uberrima pensilis umbra,
Altera qua non commodior defendere fessis
Aut gregibus siccam æstatem, aut pastoribus imbrem,
Celsa, ingens. propiùs visam, indicioque recenti
Oblatam agnovi venerans, breviterque salutem,
Quam nobis dederat, retuli. Celeberrima salve

Gentis

(^a) *Symmachus epist.* 28. l. 4. Mallem, inquit, Abo-
rigenum more dictionem salutis alternæ ligno, aut cor-
ticibus scribere. Ægyptus papyri volumina bibliothecis,
foroque texuerit.

(^b) *In hac quercu notum ut Princeps latuit.*

Gentis gloria Chaoniæ ; si nomine facti
 Tangeris, & famæ sensu, fecisse juvabit
 Et Carolo, & nobis, serisque nepotibus umbram.
 Sic tibi nec venturæ hyemes, nec flabra notorum
 Insultant : sic, cùm, sylvas jaculata, flagrant
 Torfit dextra rubens iras, capitisque minores
 Percussæ fastum reliquæ posuere sorores,
 Intactam te praterat, laevusque salutet
 Juppiter, & frondes innoxia fulgura lambant.
 Servasti Civem. merita cingere corona.
 Ipsa tibi texes : & te donabere totâ.
 Sic effatus : & adversa ter cuspide ferrum
 Admovi ; ferro ter restitit. utque retuli
 Suspicio teli subiit, sic cotis eidem
 Attritu suffeci animos. nec secius illac
 Attonito chalybi patuit via. lumina circum
 Inde ubi sollicitus ferrem, lentesceret usquam
 Sicubi mollius ad plagam, & mage scissile robur,
 Mens aliò sensim avecta : & juvenilior arsit
 Caroleæ sedi ambitio folioque verendo
 Affectasse viam. accingor. potuisse videbar,
 Et poteram. rami nisu vibrantis in altum
 Ascensus facilis. placita tum sede receptus,
 Multa putans, tacitique loci dulcedine captus,
 Internor foliis, lentoque accline sedili
 Compono latus. hîc, fessis arreperere furtim

Ut solet, imprudenti oculos & pectora somnus
 Continuò subit. An solis hædere sub ulmis
 Somnia ? an & foliis etiam sua somnia quernis ?
 Quicquid id est, semper faciles ad somnia Musæ.
 Atque hæc, ut per membra quies sublapsa, quietemque
 Altiùs infudit sopor, improvisus ad aures
 (Non hominem, Numen sonuit vox reddita) sese
 Insinuat sonus. Hospitii sacraria nostri,
 Quisquis es, had ingratus inis. colo, mitte vereri,
 Quem colis, & semper cultura ; sed altiùs ictum
 Inferri vetui, atque exemi crimine votum.
 VIVAT REX ? an vota minùs sub pectore vivunt
 Illa meo ? dixit. gelidaque aspergine roris
 Extemplò mortalem oculis & pectore nubem
 Dimovet. Ecce repentinæ diviniòs aura
 Lucis diffundique loco, & circumdare lucum
 Visa. sed ante alias arbor hæc una refulsit
 Splendidior, quantùm reliquos supereminet ignes
 Hesperus, hunc quantùm supereminet aurea Phœbe.
 Sidereo latè ramos cingebat amictu
 Ætheris auricomi fulgor, sylvestris abibat
 In concham balanus, foliorum flammeus oras
 Ambibat summas auri nitor : aurea frondem
 Per mediam intervalla, fibrarum argenteus ordo.
 Sæpe sibi fingit somnos, ludibria finxit
 Et mihi forsan amor. foliis spectabile votum

Offertur

Offertur mediis, VIVAT REX. litera gemmam
Visa mihi retulisse, smaragdum gemma virentem.

Latabar pariter, pariterque expressa fugaci

(^a) In folio vitæ humanæ turbabat imago.

VIVAT REX. cur in folio ? durabilis arbor

Ipsa quidem in sese est, & secula septima vincit,

In folio brevis. Hic summos ut fortè corymbos,

Et scenæ aspexi fastigia, frondibus omen

Supremis oblatum aliud ; nota pulchrior auro,

Et gemmis, at cui gemmæ multum instar, & auri,

Ducta manu nota non aliâ, quàm quæ radiofo

Obtentu stellas, & Thaumate vestiit Irim,

VIVAT REX. VIVIT. Suspensos gaudia sensus

Pertentant : & suspensio vox fertur ad aures.

Grata mihi in Carolum pietas tua. quæ nova mentem

Solicitat dubiam species, adverte, docebo.

VIVAT REX. totidem numerans expleverat annos,

XVVL

Regius huc cùm primùm olim concederet hospes.

Adjice, VIVIT ; adest instans quæ vertitur ætas.

XVVVVIII.

An quantam Vivet, quæris ? pars cætera nido

Implumis latet. huic pronâ superincubat alâ

Soli nota Pronœa sibi, sibi pervia soli.

Dixit. At humentes Lethææ rore pruina

Attollens alas, porta diversus eburna,

Aufertur

(^a) Οἷοντις φύλλων γένος, τοῖνδε ἔξ ἀνδράων. 6. *Iliad.*

Aufertur sensim per limina cornea somnus.
 Descendo: supplex & sanctum numen adoro.
 Spiritus has nimirum ingens afflaverit umbras;
 Sola mihi nec vocalis Dodonia quercus.
 Procedo. emensaque via festinus in urbem
 Regredior, votorum alacer felixque meorum.

P A R S I I I.

Proponuntur præcipue tria, quæ spectantur in vita optabili, jucundum, Utile, & Gloriosum. Deinde Vita celestis æterna.

*Votum mente conceptorum est editio in lucem duplex: altera, quæ fit per expressionem linguæ, altera, quæ per operis alicujus molitionem.

Proponitur Pyramis vitæ hæc extruenda.

Vota, pio Vatum nixu quæ mentis amicæ
 Solicitant uterum, nisi fidere fota Tegæo
 * Attentent operis lucem, peritura: brevesque
 Exponunt ventis animas. Operosa labori
 Affert si Lucina manum, spectabile partu
 Qua veniant in opus, durant: in secula mittunt
 Et famam, & genus, & generi sua nomina servant.
 Votis, Musa, laboranti succurre Poëtæ:
 Mitis ades; tu votorum Lucina meorum.
 Concepto quid agam voto gravis? annue. Cælo
 Educenda mihi, Parnassoque incuba moles,
 Calliopea, tuo. poterisne, Orphëia mater,
 Progenie non inferior, poterisne Carysto,
 Sive Paro auritum cantu deducere marmor?

Et

Et statuas, & spirantes effingere vultus
 Artifici meditor cælo. poterisne Myronem,
 Sive Syracosias arcescere Manibus artes?
 Sed neque * Leucadios statuæ, nec marmora dentes
 Effugiunt. cælo insertæ miracula famæ
 In cineres defederunt; Memphimque Rhodonque
 Exedit, Ninonque Semiramiosque labores
 Importuna fames. An molibus Aone sumptu
 Extructis legem excidii sua dixerit ætas?
 Vivunt. Tarpeii Patris inviolabile saxum,
 Numine fundatum tanto, labat: ipsa fefellit
 Pax æterna fidem. (²) sed quam descripserat olim
 Augusto, & sulco leviter concluderat ædem
 Ausonius Vates: tentata decempeda tantum,
 Tantum optata loco sedes, & Musa redemptrix
 Tantum operas templo conduxerat: attamen ævo
 Transmittit memori nomen, mandonis avari
 Ingluviem cassam ridet, dentemque retusum.
 Ut desit Maro, Cæsar adest. nec defore credam
 Aonios, Duce te, te Mecænate, nepotes.

Surge age, quam meditor, moles. At Sennaar alter
 Non vos, O Superi, moveat. Babel obstrepat ori
 Nulla meo: nolite meam confundere linguam.
 Quà geminæ medio commercia dividit aula
 Saltu Jacobæus ager, Cynthoque Diana

(²) *Georgicon* 3. initio.

Posthabito

* Chronia loco
 ubi præcipue
 celebratur: na-
 tos, urbes, &
 monumenta
 proposita man-
 dens.

Erigitur Py-
 ramis.

Et locus, qui
 eligitur, est in
 saltu, quem
 appellamus
 St. James's
 Park, prope
 rivum recens e
 Thamisii indu-
 ctum.

Posthabito pharetram in sacras exercuit olim
 Sæpe feras, fratremque adytis frondentibus arcent
 Intonsæ, cyparissus & ulmus & æschylus, umbræ,
 Hic, ubi liberior campus, quæque extima, ripæ
 Accubitus inter virides, secat æquora rivus,
 Subductus Thamisi rivus, furtumque silenti
 Dissimulat passu Nais pede lanca molli,
 Hic operi legisse locum placet. Ardua surgit
 Pyramis Aoniæ rupis de marmore, Vitæ,
 Carole, sacra tuæ. Fastigia suspicis? an te
 Terruit extenuatus apex, operisque figura
 Crescendo minor? Alta viri molimur: in arces
 Tendimus æthereas, & vi, quò tendimus, itur.
 Fit cuneo via. Terrestris fundamina glebæ
 Quàm surgunt magis, in gracilem terrestria conum
 Tam sunt extenuanda magis. Sunt semina nobis
 Ignea: contracta surgunt in cuspide flammæ.

Basis, ejusque
 subex inferior.

Fundat opus basis ampla: basim tetragonus in æqua
 Sustinet intervalla subex. hunc arte figurat

In tortus varia, Phrygioque toreumate Mentor.

Multa basim cælo sculptura, piloque Timanthes

In basi effigies
 representan-
 tes vitam ve-
 gerativam,
 sensitivam, &
 rationalem.

Dædaleo insignit multus. Molimina Vitæ

Prima vides, ortusque rudes. Hinc insitus auget

Concretam sobolem plantis vigor; imbuit artus

Hinc sensu vis mobilior: convexa volucrem

Per sola, quadrupedem per sicca, per humida piscem.

Inde

Inde tibi vitæ sublimior impetus, auræ
Halitus æthereæ subtilior. Incola terræ,
Argilla e tenui ducens genus : at cui cælo
Decerptam, & dio lustratam fidere mentem,
Particulamque sui sparfit Deus. omnis in uno
Vivit, in hoc omnis vas fictile cogitur orbis.
Esse hominem solum nec oportuit. ecce maritæ
Sub lucem prodit conjux & filia costæ,
Vivuntum genitrix. ad costam ponere sedem
Fertur amor : costæ servant communis amorem.

Gentiles exinde feras agnoveris ? auro
Illitus (averſæ frontes, obverſaque terga)
Extrema laterum æquorum compage recumbit
Tergeminus Leo. tum saltu vicina Chivæo
Submittit quartum Calydonia. discolor ori
Forma : tori turgent per colla comantia rubri.
Temperat hos Lyra rugitus : Venerique Britannæ
Addit ſe ſociam e Celtis Junonia Flora.
Aque hîc, ut gemuere feræ ſub pondere vaſto,
Cernis ? cas ſupra medias, paribuſque laborem
Sortitas ſpatiis onus incubat. Area * frontes
Diducit quadruplex. Spatiis exciditur æquis
Ordine cuique ſuo ſtatuis accommoda ſedes.
Æquatur ſtatuis habilis ſinuos. Ambitus imas
Laxior in partes abit ; inde coacta minores
Se minor uſquè minor ſaſtigiât area fines.

Supra baſim
ad quatuor
angulos Le-
ones quatuor
ſuſtentantes
pyramidem.
quibus ad-
iunguntur
Lyra Hyber-
nica, Lilia
Gallicana,
Roſa Eboræ-
cenſis & Lan-
caſtrenſis.

* Anguloſ py-
ramidis.

Ac

At modò per classès æquas quæ Pyramis ora
Digerat, expediam libet? ambitiosior herele
Vertitur hìc labor: hæc operis studiosa venustas.

Statuarum in
Pyramide
ORDO pri-
mus.

Primus Avos, Atavosque tuos, famæque vetustæ
Ligestam in fastos seriem tibi suggerit ordo.
Spirat adhuc vis exempli, memoremque nepotem
Virtutem in veterem stimulant, animosque paternos

Statuæ variæ
Avorum.
Quatuor scilicet
in circuitu
Et sic de cate-
nis Ordinibus
Statuarum se-
quentium.

Marmoreæ voces. Hic bello clarus: uterque
Imparibus studiis Hunc pulvis, & utraque Pallas
Nobilitat: leges Hic excolit: Ille ministras
Addicit curas aris, aræque fideles
Ereptum fama terris ad sidera tollunt.

ORDO se-
cundus.

Statua Jacobi.

Hos imitando tuum est superare, præire sequendo.
O te pacis amantem! oras ut fama tulit te
Advectum nostras, geminamque in mutua gentem
Fœdera venisse, & socios coiisse Penates,
Quàm poliit vultus, & fronte jocosus utraque
Risit, & ipse humeris obnixus cardine torlit
Converso, validoque emuniit obice limen
Belligerum bifrons Deus! O qua parte latebas
Elysi, qua lotorum, Jacobe, sub umbra
Sternebare, tuam nuper cùm bellica Mænas
Debacchata per Angliam, & aula recludere portas
Exutum nodis centum post terga Furorem
Solvebat, Parcamque triplex acuebat Erinny's?

Maris Stu-
aræ.

Carole, quid tacito defigeris ore? quid hæres

Obtutu

Obtutu mœsto ? sese quàm ~~fœmina~~ major,
Quàm te digna nepote ! Genus si credere fas est
E jactu lapidis rediisse sub æthera nostrum,
Dextram non ego Caucaſeis e cautibus illam,
Marpesove rear natam, qua lactea cervix
Concidit ? ah, duro demessum pollice, qualem
Progenuit nobis olim tua Gallia, qualem
Submisit nuper Chloris Tartessia, florem !

(^a) At canos inter nam quis nitet ille juvenæ
Purpureus cum crine vigor ? Cui serior ætas
Debita. Quid meruere, tuos ut semper iniquo
Carperet (^b) Henricos fato Proserpina præceps ?
Est, astro Genius qui præsidet, albus & ater,

Henrici Prin-
cipis Walliæ.

Indormisse rear te, Musa ? Myrona placebat
Conduxisse alium. Vitæ hoc in pegmate, morti
Funereisque locum lachrymis haud esse decebat.
Et lachrymæ redeunt veteres, & pectora turbat
Fothringamia deterior. Fatale securi
Hoc unum debebatur caput, illa sub auras
Persidiæ trucis ut tandem prodiret ab antro
Bellua multorum capitum. Manus impia famæ

Caroli primi.

Notitiam

(^a) *Petis, cur posuerim hunc Avunculum, cùm avunculi
non sint in linea recta Vitæ. Rationem erues e doctrina
de Individuatione.*

(^b) *Avum, Avunculum, Fratrem.*

Notitiam latet. & lateat. cum sanguine noxa
 Circumfert labem imbibitam. se novit. abunde est.
 Tempore ter quinas ex illo Semivir arcu
 Armavit brumas, totidem sub Virgine messes
 Decubuerunt: oculis & adhuc feralis oberrat
 Scena meis. Atri obtentus: Chalybumque, suoque
 Induti ferro vultus: effusa per ædes
 Omnis, per vicos oculis humentibus ætas
 Spectandi studio, crimen (lacrymabile visu)
 Pars heu quanta suum! tristem illa tabilis horror
 Confessum pratexit, & ipsa silentia terrent.
 Ipse dies sociat mœrorem. it nubibus ater,
 Et sine sole dies. Poteras & retro jugales,
 Sol, torfisse. Thyesteia res altera venit
 Digna via. Quin attonitas & vidimus ipsi
 Cromwello immaduisse genas. Portenta timebam.
 Est in prodigiis aliquid, cum marmora sudant.
 Ast ubi, quove sub axe sumus? nisi me nova ludit
 Incertum species, populis hinc, Carole, nuper
 Jura dabas: hinc & gentes responsa petebant,
 Nutu libratumque tuo pendebat utrimque
 Seu belli, seu pacis opus. Solennibus idem
 Hic ludis locus, hic epulis: epulareque sedi
 (Sic Genio visum) dederant convivia nomen;
 Sævitia ridente. Locum legisse tragœda
 Non alium feritas optabat. Et ecce theatrum

Ingreditur

Ingreditur fatale. Sile dolor. At tua cessant
 Fulmina, nomen inane, Tonans? hinc alta Ceraunia,
 Hic sit Athos tuus, hic Rhodope. Sed vindice fulmen
 In dextra Nati posuit. seu fulminet æther,
 Seu Carolus, nihil intererit, modò fulminet. At te
 Dii mitem, similemque sibi finxere Tonantem.
 Vicisti, fera, vicisti. tibi contigit uni
 Barbariem vicissè omnem. Vacat aula : vacantem
 Ingredere. excessere adytis, te mancipè rerum,
Dii, quibus imperium hoc steterat. sed limina sævus
 Intereà, postesque nigros circumfidet horror.
 Ille tuo ad spondam somno comes excubat, inflat
 Ille tubas, mensæ ille tuæ convivia condit.
 Ingreditur. Pietas exit : nec sanguine fœdos
 Respectura Lares, vivo se flumine donec
 Et scelus abluerint. Exit, fractamque bilancem
 Justitia ostendit cœlo. Themis exit, & atro
 Pulvere canitiem turpans aversa * cruentam
 Se simul, & lanas exhorret cæde rubentes.
 Itæ Deæ. tellus vobis, solesque petendi
 Sunt alii. hospitium Natus præhebit : at exul
 Ipse. redux vos restituet, nunc cædimus agnam
 Exiles. at nobilior quatit hostia funem.
 Infandum scelus! ast ætas quod nulla tacebit.
 Regibus usque adeo texunt non byssina semper
 Pensa Deæ. at capiti intereà (sic currite fusi

* Facinore scil.
 peractis forma
 judiciali.

Ultiores) restim nent, & nevere nocenti.
 Tale videt nec postico, nec tale videbit
 Antico Janus vultu scelus. (a) ora, biformis
 Ut vidit, simul occuluit, cessitque. sequuntur
 Februa, sed factum purgent quæ februa nunquam.
 Si quod habet scelus huic geminum scelerata vetustas,
 Tullia, habes ; VICOque parem dabit Anglia famam.
 Anglia, te Carolus damnat, te, Tullia, Tullus.
 Diri pergit in amplexus ruitura Tyranni
 Utraque per Regis miseri caput, utraque Patris.
 At tu regali (b) Collis dignate sepulchro
 Insere te sublimem astris. æquabat Atlanti,
 Æthereos axes qui fulcit vertice, clivum
 (c) Musa Britanna tuum. necdum tamen inter avorum
 Sidera Winsorio stetit hoc in vertice pondus.
 Vive precor, laudis patriæ cognominis hæres,
 Non fati. exhaustis factis & nomine famam
 Primus. at invidisse negat majora secundo.
 Carole, vive. remitte colum & sua licia Parcis :
 Pensa sibi, fufumque habeant, calathumque puellæ.
 Quisque sui est opifex fati. vel ferrea vitæ
 Fila suæ proprio net quisque, vel aurea fuso.

Quæ

(a) *Facinus atrox actum penultimo Jannarii.*(b) *Sepultus in arce jugi Winsorii.*(c) *Denham in pulcherrimo poemate, Coopers hill.*

Quæ vitam ex auro texunt, tria sunt: Voluptas,
Utilitas, atque Heroum suavissima merces
Gloria. Nimirum tria sunt hæc omnia: & uni
Debentur tibi. sic nostræ vovere Camœnæ.

Prima Voluptati statio. Quàm mellea vultus
Blanditur species! Veneres hanc omnibus unam
Surripuisse omnes? oculis festivus inerrat
Risus, inoffensusque lepos, & multa juvenus.
Blandimenta, quibus, fateor, sopita subinde
Connivet virtus, & honesti a tramite flecitur.
Arrisit? substricta tamen sunt gaudia. frontem
Tænia crinalis, zonamque, & carbasa lina
Virgineus subnectit onyx. Quæ laxa voluptas,
Quæ vaga, legum expers, nulloque coercita vinclo,
Extra sese abiens abit ipsa. sequuntur amari (*)
Tortores illam a tergo. sua crimine læto
Synteresis abest nusquam comes. heu quibus illa
Verberibus proprios gestantem in pectore fasces,
Seque timentem agitat pernox & perdia mentem!
Frustra terque quaterque foris mihi rite salutem
Plausit matutinus olor, si funebre carmen
Occinat intus, & inferias e vespere bubo.

Sequuntur
Statuæ repræ-
sentantes tres
dotes vitæ op-
tabilis, Volup-
tatem, Utilita-
tem, & Gloriâ.

ORDO ter-
tius.
Statua Volup-
tatis.
Comices, sani-
tas corporis,
Sanitas mentis,
Pietas.

Is

(*) De tali Voluptate apud Romanos. hinc duæ illæ Divæ
Angeronia & Volupia: & simulacrum illius in hujus ara
positum. Macrobius.

Is lacryma risus nulla madet, illa voluptas
 Illimis, nullosque trahit sincera dolores,
 Quæ culpa vacat. alta quies, & candidus æther,
 Suda nitet Synterefis, cui nulla lacunam
 Colluvio, nebulam exhalat pars infima nullam.

Fracturæ dupli-
 cis Sanitatis.

Respice, quæ geminæ stipant utrimque sorores
 Hinc atque hinc, Hygiea duplex, latus: altera mentis,
 Corporis illa. Voluptatis suffragia campo
 Humanæ si quo fierent, addiceret ales
 Centuriis, Hygiea, tuis, & puncta remotis
 Prima pilis ferret *Mens sana in corpore sano.*

Sanitas corpo-
 ris.

Purpura me nihil ægra juvat, nil Massica mente
 Munera Tantaleæ, contingere Morbus Erinnyis
 Quam prohibet: nihil Assyrio me somnus in ostro,
 Sardus ubi somno comes accubat. integer Irus,
 Dic age, dic fodes, Cræso quotus invidet ægro?
 Nympha rebellantis populi regina, satellites
 Umbrarum Morbus Regum, te præside, fines
 Obsidet? ignovit furto Latonia proles,
 Et pœnas dedimus. sat Caucasus ultor, & ales
 Sæviit. astrorum, per me licet, ignea lampas
 Indemnis micet, & furti secura futuri.

Sanitas men-
 tis.

Altera sed quam te celebrem soror? Utraque partu
 Edita formoso. sed candidiore parentes
 Te vultu risere. Mihi si nescia mali,
 Nec mens lava fuisset, adhuc & sana fuisset.

PARS III.

III

Ex quo delictum fatale momordimus : ex quo
 Natalis nos ceperunt obliviam testæ,
 Amisi te ; quamque parens mihi vellere nevit
 Virgineo, posita est animo cum virgine cyclas.
 Defluere ex illo virtus, animæque caducæ
 Vis sensim sublapsa fatiscere. pectore malum
 Putruit incoctum vapidum, in tabemque resedit.
 Innumeræ subeunt pestes, & totius instat
 Naturæ phthisis ; Invidiæ furtiva teredo,
 Languorum pituita, Libidine fervida venas
 Percurrens febris, & toto Phlegethonte vaporans.
 Cernis, ut hunc nimiumque sui, seseque laborantem
 Influat hydrops immanè, cutemque sinusque tumentes
 Proluvies distendit aquosa ? sititur. at amnem
 Hauriat, & toto se proluat impiger Hermo,
 Nunquam exempta sitis. sitis ignea gliscit ab undis,
 Sequæ explens irritat inexaturabilis hydrops.
 Hæret huic in visceribus damnosa Celæno,
 Ingluvies. patriæ satient Stympthalida cœnæ ?
 Fallimur. ecce Getas ultra, Nomadesque metuntur
 Rura : recens ripa de Phaside quæritur ales,
 Thræcia grus e Rhodope, de montibus Umbris
 Thuscus aper, Siculo scarus amne, Lucrinis
 Eruta litoribus conchyliæ : Tmolus, & ipse
 Gutturis æterni sidit per cola Phanæus :
 Non explent tamen. informi distentus omaso,

*Amisissæ per in-
obedientiam.*

*Succedunt in-
numerabiles
morbi, Invidia,
&c.*

Avaritia.

Gula.

Cui

Inanis gloria. Cui nec terra, nec unda satis. Quàm turgidus illi
 Aërea viden' ut tumuit farragine pulmo?
 Sordet humus, fluvii sordent. hic vescitur aura:
 Heluo ventorum, & multo repletus inani.

*Defidia paraly-
 lyis.* Ille quis? ut venam tentem? quàm funere vivo
 Præcepit fatum! vires animique, soluta
 Nervorum compage, fluunt. præcordia languor
 Obsidet, & cæli spargens obliviam somnus.
 (a) O, virtus ubi concierit præsentior amnem,
 Vitales an erit miserum qui mittat in undas?
 Causa mali, e terræ cœno qui nascitur, humor
 Concrefcens, & lenta lues. At tabida pestis
 Si caput infideat, partes mens unde, fidesque,
 Illa fides, Agapes genitrix & alumna pudicæ,
 Defluere in reliquas solita est, nec (b) spiritus æger
 Obsessum eluctetur iter, subit atra veterni
 Tabes, & mentem sternens apoplexia totam.
 Triste malum, & fatale: malum, quo tetrius ullum
 E Styge non afflant animis Hecatæides herbæ.

*Passiones ani-
 mi.* Hospitium morborum ingens sumus. Altera nec te
 Pars tanget minùs. hinc brumis febrilibus alget
 Exanguis pavor: inde spei per certa remittit
 Spiramenta quidem dolor; at mala sæpe medendo

Ægrefcunt

(a) Joan. 5. Ex sententia Ambrosii & Chrysostomi agitur
 ibi de Paralytico. (b) Analogus ad animale.

Ægrefcunt, & mens æstum delufa reſorbet.
 Parte alia viden', illi oculis ut ſubjicit ignem
 Immodicus rubor? huic præcordia in intima bili
 Colligit ex atra furias iecur? inde cupido,
 Et dolor, & mentis mala gaudia. Phantaſus illis
 Se comitem jungit, curis propioribus æger,
 Tormenti ipſe ſui faber, ignotaſque volutat
 Terrorum formas, larvis obſeptus & umbris,
 Irrequies. Media e Stoa venere magiſtri
 Cecropidæ, occultum cecinit cui noctua carmen
 Ipſa, tuæ, Zeno, fuligine tincta lucernæ,
 Mnæſarchus, nec non Chryſippus, & oris Ariſton
 Impexi, & curto doctè qui fœtet in antro
 Aſtaus, Stoæ Cynicæ latrator, Anubis.
 Hi tibi morborum ruptis radicibus auſint
 Germina magnanimo Sophia convellere nixu
 Quippe lacertoſi medici. Si ſeveris aures
 Lentis fruge Cleanthæ, ſi noveris ori
 Et mento induxiſſe caprum, cum poplite curas
 Doliolum ſi tu compegeris in breve: cepam
 Rancida ſi virtus oleat, vappamque decennem,
 Sanus es: albentes Hygiæ ſanus ad aras
 Intercide comam, voti damnatus ad aras
 Spem cum crine, metumque, ſacrumque appende dolorem,
 Iræque: omnigenis pariter dominaberis aſtris,
 Saturnoque, & Acidaliæ cum Marte puellæ.

Stoici promittunt medelam, ſed vanam.

Q

Nec

Nec metuis, nec amas, nec aves. riget horrida virtus :
 Et saxo invideat vivo Sipylëia rupes.
 Stultitiæ rides barbata crepundia torvæ,
 Et filiquas cerebro cassas. si fascia nugis
 Demitur, & quæ docta genis inducitur umbra,
 Si natura peridromidem seclusa revisit,
 Et metuunt, & amant, & avent : reliquosque profano
 Ad latus Elysi patiuntur cum grege manes :
 Excepto, quod non ringuntur, & improba nunquam
 Ira coquit bilem, nisi cùm jus verna ligurit.
 Cuique sua in partes est secta nepotibus arbos.
 Hinc partem labis trahimus, de stirpe parentis
 Morbosi : fluxitque parens in fata suorum.
 Quicquid erit, minimis qui carpitur, optimus esto.

Statua Pietatis.

Reflexa cernis dextram cervice Voluptas
 Tertiæ ut a tergo Nymphæ supporrigat ? illi,
 Si nescis, Pietas nomen : Diis edita Nympha,
 Edita Diis, genitura Deos. aversa resistit
 Ponè verecundo vultu : terrestribus olim
 Milla choris, cœtuque nimis distermine nostro.
 Sentes si qua tamen nostros subnascitur inter
 Latitiæ pars, arcana venit illius omnis
 Seminis e jactu merges. Maris illa fragosi
 In gremio Menti sternit cunabula pacis,
 Securæ maris Halcyonæ. Salis inter & æstus
 Mundani cumulos genitali munere Concham.

Illa subit : niveoque tumet mens gemmea foetu.

Sunt homini partes geminae ; sublimior illa,
 Quæ gentem trahit e cælo, & natalibus astris
 Deducit nomen. parti sua cuique voluptas :
 Nobilior, cui naturæ profapia primas
 Nobilior dedit. In modico dedit esse beatam
 Diribitrix parti brutæ Physis. in cute rerum,
 Extremoque hebetes hærent in cortice sensus,
 Queis odor, & sapor, & color, & quod molle, sonansque est,
 Luxurians abdomen, aqualiculique sagina
 Summa boni, & satis est, Terra omnis, & astra quod infra est,
 Mobile, desultansque bonum ; mutatur, & errat
 Incerti laris : insidensque fugacibus Euris
 Lunam aurigantem sequitur, bigasque morantes
 Increpat. Esse simul totum nequit : interituque
 Vivitur. utque abolet vocis vestigia primæ
 Pars subiens, sibi sic cedit fugiensque sequendo,
 Seque bonum truncans. Horam sic hora suburget,
 Utque fugam, sic & vivunt momenta rapinam.
 Secula quis rea plexuerit ? se secula plectunt.
 Sic mihi, quale boni cunque est, spem semper hiantem
 Eludit, primoque animam in libamine ponit.
 Sed neque sinceri quidquam est. medicata venenis
 Dulcia, Cecropio Colchos miscetur Hymetto,
 Testantur patriam Veneres, & gaudia plorant.
 Quæro bonum, sed quod certo libramine constet.

Quæro bonum, sed non inhonesto vulnere truncum.
Quæro bonum, sed cui vitient mala nulla saporem.
Quæro bonum, bonus unde siem, meliorque fruendo.
Solut at hoc, quodcunque vocem, Deus : & sibi constans,
Et totum simul, & vitii cui nullus amaror.
In solis face quod candet, quod lucret in astris,
Quod smaragdi viret in radio, quod flavet in auro,
In campi quod fruge sapit, quod fragat in horto,
Quod sonat in cantu, miror. miracula fudit
Hæc in naturam Deus : & sibi plura reservat.
Te sed amans quid amo, Deus ? aspectabile formæ
Donum non amo corporeæ, non fruge saporem
Manantem, nec odorem herba, succove recenti
Progenitum : non vocem, aures qua barbita mulcent,
Non amplexum, habilem membris quem brachia miscent,
Non jubaris soliti lucem. non hæc amo, cum te
Dicor amare. tamen speciem, pulchrique figuram
Quandam lætus amo, quendamq; saporem, & odorem,
Vocemque, amplexumque, & quandam lucis amicæ
Interiorem auram. Lucem, cui nubila nulla
Officient ; Amplexum, acies quem nulla resolvit
Fatiferæ falcis ; Vocem, cui dissona vulgi
Scylla, forique fremor non obstrepit ullus ; Odorem,
Nulla joco flabris quem dissipat aura ; Saporem,
Quem tadj carpunt fastidia nulla ; Figuram,
Cui nec ruga maligna, nec invida detrahit ætas.

Hinc

Hinc gaudj seges omnifero tumet ubere nostri.
Hæc, Pietas, tibi pars herciscitur, hæc tibi gazæ
Propria summa tuæ; *Deus* : omnia in omnibus unus.

Tolle oculos. Ordo tibi, Carole, surgit, & artis
Hic Polycleteæ labor alter. Et ecce secundum
Viscere deceptus nullo canit omen aruspex.
Tolle oculos. & quos oculos non illice forma,
Illicio cantus quas non attraxerit aures
Utilitas, pelagi & terræ gratissima Siren?

Hanc juxta comes assistens Opulentia : vultu
Illa quidem ad pompam facta, cui litore Memnon
Eoo, Hesperio famulantur Atlantides undæ,
Tincta togam ardentem Sarranis imbribus, Hermo
Interfusa Tagoque sinum, stellataque frontem,
Et collum, & conum criniti verticis aureum
Ignibus undique Mygdoniis : at corde volutans
Implacido curarum æstus, & prælia cæca.
Formosum illa malum, miserèque beata, malorum
Ingens irritamentum. Peperisse Typhæos
Dicitur, & Famam, & Noctem, Titania conjux,
Terra parens; sed non alio mage noxia partu,
Quàm cum progeniem, quæ dicitur aurea, luci
Ostendere sinus. Ubi erant, Berecynthia Tellus,
Cymbala, tinnitusque tui, cum fontibus illa,
Cumque illa scelus omnigenum vagiret ab antris?
Cui rigido dos e ferro venit, aurea proles.

ORDO quatuor.

Statua Utilitatis.

Comites, Opulentia, Clementia, Pax.

Statua Opulentie.

Concepisse piget serò. tua viscera norunt
 Ex illo, tulerit quos Agrippina Neronēs.
 Hanc propter tenebras, nostrisque cubilia cæci
 Ingredimur. nec avo deducimus Hercule nomen,
 Pirithoove, nec Ægidæ sumus : & tamen atræ
 Claustra Deæ, Ditemque revellimus, invia Phœbo
 Limina, Germanæque, truce[m] nisi quando triformes
 Induerint vultus Hecaten. Hanc propter eandem,
 Invitos cæco rumpente cupidine funes,
 Ignotum rostris ruimus mare, carbasa ventis,
 Et vitam damus, Erigonen confundimus Arcto,
 Auroram nocti committimus : & fidem, & aras,
 Pignoraque, & patriam, & thalamos divendimus. heu quas
 Terra premit, vada quas volvunt Neptunia cædes !

Bellax lingua, quid in Nympham certamine tanto ?
 Quò præceps ardor ? cane, lingua, receptui, & oris
 Mitior abde pharetrati jaculabile telum.
 An Bromio caper insultet, quia cornua pauper
 Æmula fert, regnante rosa ? litemne Lycurgus
 Intentet viti, quia naufraga sæpe popina
 In testa natat ? expungi volo cerite cera
 Et vites, & divitias. plectenda libido.
 Cuique suus color est, flos, & cerussa figuræ.
 Deme. quis extemplò non sorduit ? an tibi solæ
 Nimirum veniunt ad candida tecta columbæ ?
 Et veniunt aquilæ. cavea consistet in ima

Ipse

Ipse, nisi obducatur fasces sua bractea, Cæsar.
 Arma foris tractat Cæsar? bellone salus est?
 Imbellem mitto nervi sine robore Martem.
 Cogendus campo miles? fere semina sulcis
 Aurea. proventu melior caput exeret arvis
 Cadmæo seges. An clausi maris arbiter undis
 Imperites, generumque sibi Oceanica socrus
 Undiste te, Princeps, emat omnibus? aureus esto.
 Phryxæo turpis fluitat sine vellere Typhis.
 Quin ipsæ, si nuda Themis, si Prætor inermis,
 Cui non ingeniosa citet subsellia Quæstor,
 Indecores vieto leges in codice mussant.

Proxima sideribus fertur, nec subditur ulli
 Regia vis. nulli cum subditur, in sua cogit
 Jura tamen Themis. huic Alto sunt litora, Leges.
 Huc veniet, franget fluctus hinc illa tumentes
 Non te jura timent, Princeps, legesque timentem, &
 Legibus. ingenuæ ditant quæstoria leges,
 Ingenuas armant leges quæstoria. Tondet
 Pastor, non deglubit oves. alvearia censet,
 Non expilat Aristæus. non pallet in arca,
 Harpyiasve timet secreta pecunia, vultu,
 Carole, consignata tuo. nec personat urbem
 Præco, nec ex hasta plebis suspiria pendent.
 Artibus his, hoc tu quæstu ditescere. volentes
 Sic apis atque ovis, illa favos, hæc vellera, reddent.

Et

Statua Cle-
mentiae.

Et viden' ? ecce pari spatio vestigia figit,
Marmoreo cultu, sed pectore cerea molli,
Seque illi sociam jungit Clementia. fasces
Ablegat, frameasque, rotasque, minasque bipennes,
Et rugam tetricæ frontis. Titana laceſſat
Impavidus, cælo tenſos & naviget imbres,
Regnaque fulminum, & altisoni Jovis atria luſtret
Fulminis ipſe Joviſque miniſter, & axis opaci
Arbiter, alituum princeps. e Chaone Divæ
Advolat alma Columba tuæ, bona nuncia pacis
Deucalionææ, paciſque ſequeſtra columba :
Et vittas, & Palladium prætendit olivam
Non roſtro, non ungue minax Cytheræius ales.
Sit Phalaris vultu ſævo, linguæque ferocis
In truculenta acie mortem gerat. at tibi multus
Spiet ab ore Parens, & frontem fingat uterque :
Innocuæ majestatis vitale ſerenum.
Sint Jovis ad ſolium accinctæ fatoque metuque
Apparitrices * Divæ. ſit janitor aulæ
Fraternæ Canis, exanguēſque exterreat umbras
Latratu fera tergemino. tua limina ſervent
Excubiæ, Rex, Euphroſynes quæ limina ſervant.
Nonne vides, ut ſanguineo confortia turbat
Sidera crine Cometa, & formidabilis atro
Syrmate verrit inane ſolum ? ſua ponē ſequuntur
Regnorum excidia, & peſtes, & triſtia nautis

* Hæ Jovis ad
ſolium, ſæviſque
ad limina regis
apparent. *Ene-*
id. 12. ubi de
Jove caſeſti.

Prælia ventorum. quàm Phosphorus igne decoro
 Lætior ! ille simul terris ostendit honestum
 E cælo caput, e tenebris simul emicat orbis
 Lætitiâ reduci redivivus. In æquore frontem
 Neptuni fulcatam Aquilonibus, & Scylacei
 Naufragiis prætentam horres. ubi ruga profundi
 Tollitur, & penna Zephyrorum sternitur unda,
 Innocuæ ludunt per Tethyos arva Phaseli,
 Alludunt tonsis Neræides, in freta migrant
 Et cithara & cyathus genialis, & ipse liquentem
 Defluit in scenam stellis Saliaribus æther.
 Ah regi Scyllæa procul, Marpesiaque absint
 Ora meo, procul Æolia cum fronte procellæ,
 Nec sit naufragii vultu metus ullus ab illo.
 Terreat : & quo terretur, sons ipse fruatur.
 Ars erit esse patris natum, patriæque parentem.
 Quod libeat cui posse datum est, miramur : eritque
 Seu Fera, seu Deus. Ut gentem probat esse Deorum
 Te tuus (*) Amnestes ! Divinam injuria sola,
 Quam Fera duratura refert in marmora vindex,
 Mnemosynen fugit ; inque suo Dii, quæ tibi libant,
 Divinæ Lethes obliviam nectare potant.
 Bifrons ille quis ? a tergo videt. exdeus esto.
 Adventu tenuisse quidem, multisque pavorem
 Novimus accessisse tuo. sed fulmina solas

(*) *Amnestiæ genius.*

In

R

In phocas, & monstra maris cecidere, Deumque
Exemplo cautes solæ sensere Cyclopem.

*De hac re Se-
neca fuisse libris
duobus ad Ne-
ronem.*

Membra solet sopire, caput qui plectit. In omnem
Qui culpam rigidus sævit, quibus imperet ultor ?
Præterea corpus Princeps cum civibus unum est.
Parcitur huic, illis cum parcitur. absceidit ægro
Quis sibi membra, nec indoluit, cupiitque reponi ?
Multa suo faciunt medico nec funera laudem,
Nec poenæ Regi multæ. Non calce fatigat
Peccantem, horrifonivæ minis, nec verbere crebro
Terret equum domitor. cervix huic sessile tergum
Plausa dabit, non liventes vibicibus armi.
Nostra salus ut sit secura, salute salutem
Dicimus esse paciscendam. fit mutua. Princeps
Non est tutus, ubi nihil est a Principe tutum.
Intererit si multorum me vivere, vivam ;
Intererit perdi, perdar. Vis abstulit hostem ?
Surrexere novi, præcisa repullulat arbor.
Succrescent nati memores : nascentur ab illis
Mox alii. sola non sunt in vite nepotes.
Ut populum cohibet modicus, sic acer acerbat,
Et furias animis subdit timor. obvia pennæ
Inclusam formido feram tenet. improbus illam
Si simul incessat telis eques, infremit audax,
Per venabula, per nodos, per, quæ via, per quæ
Fugerat aggressura fugam. savissima virtus,

Quam

Quam timor extudit extremus, vetuitque timere.
 Sit sibi præsidium Princeps. clementia nunquam
 Munere non est tuta suo. Quæ tela regenti
 Dempfit api naturâ, iramque reliquit inermem,
 Nos eadem edocuit. Regi sunt arma, Tyranno
 Arma; sed huic furias iræ quibus instruat, illi
 Queis ornet pacem. Ferro, Chalybumque manipulis
 Excubias armet, sibi præstruat effærus Alpem,
 Se Rhodope tegat. insidiis patuere: nec usquam
 Sævitiæ murus dabitur. clementia murus
 Sola sibi, sibi præsidium, & Prætoria porta est.
 Tonforem potuit Sículus contemnere, cives
 Si minùs ipse totondisset. contemnere Cinnam
 Ulciscens nequit Augustus: contemnere parcons
 Et Cinnam, & Lepidos potuit. cessere secures,
 Sica simul cessit. debet tibi, Livia, Cæsar.
 Sufficit exemplum sibi Carolus. Anglia sensit,
 Quid Clemens potuit. ferrum clementia nobis
 Extorfit, vultus iræ posuere feroces,
 Peccandique verecundi sumus. Hanc sibi Nympham
 Quàm legit fociam prudens Opulentia! novit,
 * Scoria quem vultum induerit. clementia pauper
 Nulla fuit. si defuerit clementia, terror
 Quàm vestigales paucos habet! Eia age, tempus
 Et vacat, & favet. ignosci sibi, Termine, nugax
 Musa cupit. libet excursus tentare. vagantem

* *Lege Sionem
 in Henrico 8.
 an. reg. 36. de
 moneta vili &
 adulterina ab
 eo inuenta post
 tot depradati-
 ones.*

Fabula de
Phœbo, & Bo-
rea circa pal-
lium viatoris
sed res aliter
narrata.

Venus læsa.

Linea corripit cum Numine. desipit, aiunt,
Qui semper sapit. An ludis quæ fabula nostris
Vulgatur, repeti lubet? & notissima sæpe
In medium veniunt; & non leve fabula nomen.

(^a) Tempore quo læsa est Ætola cuspide Mater
Idalis, (Idalione, tepentibus anne Cytheris,
Haud equidem memini) secreto fusa cubili
Pæoniam poscebat openi. genitricis ad ulnas
Hinc, atque hinc gemini affusi lachrymantur Amores:

Ulturæque

(^a) *Displicebunt, credo, lectori moræ hac in fabula
longiores, quàm pro re tantula. libebat sessò, & quem
nihil minùs, quàm prælum meditari oportebat, plus
solito ineptire varietatis causa. Quod si tamen le-
ctor speculabitur aliquo modo in Venere Angliam,
in Phæbo Carolum, in Borea genium Cavallarif-
mi seruerioris in furias nimis præcipitem, nec
idoneum consiliis sanis, in Saturno genium occul-
tæ malignitatis etiamnum plus aquo regnantem, erit,
spero, cur obeli infestius saltem punctum deprecet.
Neque verò desunt exempla, quæ me excusent, seu
veniant certè in societatem culpæ. Instituebam in fa-
bula synopsis quandam subicere temporum. at quo-
niam fieri istuc commodè nequibat sine offensione, ma-
lebam insulsus ipse videri, quam perfricare quemquam
sale meo.*

Ulturæque sacramentum non segne pharetræ
 Adjiciunt, Stygiumque senem testantur, & amnem.
 Mercurii accitu superis e sedibus adsunt
 Falcitenens Avus, & Pater, Æmoniisque Gradivus,
 Furtorum gratus veterum, qui præsidet arvis,
 Et Tritonia Pallas, & ævo tarda Cybele,
 Floraque cum sponso, sponsoque simillima, Vento :
 Cognatæque maris Nymphæ, Galatea, Rhoeque,
 Leucothoæque gemella Galactias, altera vittæ
 Dudum apprima tenax, & flammæ cruda maritæ,
 Altera flammeolo nuper velata, fluentem
 Restrinxere tori cui vincla jugalia crinem,
 Atque Ephyre, atque Thoe, atque aurea Cymatolege :
 Pulchra Thoe, cyanoque sinus collecta madentes,
 Sueta Dioneæ comes ire per æquora conchæ,
 Formoso dilecta Palæmoni : nulla medendi
 Doctior Arctoæ qua cerneret unguina petra.
 Fama mali Lemnon pervenerat. ilicet antro
 Facta quies, mediisque hærent incudibus arma ;
 Fulminis & quamquam pars informata manebat,
 Necdum etenim sonitum radiis adjecerat Aus tri,
 Sicut erat, vultu illoto, cinctuque fabrili,
 Advolat extemplò Conjux. pede fervidus ægro
 Urget, & urget anhelus iter, fastidia damnans
 Materna, immittemque patrem. Liparæius illi
 Densa Siderites humero vestigia fulcit.

*Evocati Dii
 cum Nymphis
 marinis e tribu
 Veneris.*

Phœbus

Phœbus adest ; Phœbo Euterpe comes. audiit unâ
 Nomen amicum Erycina parens, vireſque recepit.
 Latoo, Muſæque aſſurgitur. Ille ſororem
 Intuitus, certusque ſui, Nam quis Deus, inquit,
 Alma ſoror, genitrix Charitum, Jovis inclyta proles,
 Quis vetitis te tam prudens immiſcuit armis ?
 Sub pelles teneros odiis quis adegit amores ?
 Eſſe paludatæ Veneri fortasſe licebat
 Vel ſemel. Æneadas ſatis eſt crudeſcere. bellet
 Aligeros inter natos Ænëia mater.
 Dixit : Eumque ſecuta roſas e virgine Pæſto
 Albentes (neque enim flori color haſtenus alter
 Virgineo ſuberat) calathis e mollibus offert
 Muſa, Deam multa donans cum flore ſalute.
 Halitus ut (*) pluteo fuſus, Divamque refecit
 Notus odor, nivæ ſubitò (mirabile dictu)
 Inficitur Floræ peregrino muricæ candor.
 Attonitus monſtro, preſſæque ad pectora palma,
 Expavit conjunx omen. Saturnius hæſit
 Juppiter, & ſe defecit Thymbræus Apollo.
 Tandem lætus ait. Salves, Erycina ; rubentem
 Tranſiit in florem vulnus. mora nulla: retorta
 In tergum palla, teneræ Deus oſcula dextræ
 Ore verecundo libans velamina ſolvi

(*) *Pluteo lectæ pars, in qua ſponſa cubare ſolebant : ut ſponda, in qua vir.*

Imperat

Imperat. at suspensa metu, & trepidantia circum
 Numina funduntur. tremulam nutare Cybelen
 Aspiceres, dubioque caducas vertice turres.
 Flora quidem exanimis fertur cecidisse, Favonj
 Conjugis in gremium revoluta : sed ore fugacem
 Nectareo revocat vitam spirabile Numen.
 Tum primum Marti pallor suffundere malas
 Visus : at obliquo cui lumine Mulciber hirrit.
 Jamque soluta Thoes ope fascia cuspidis ausum
 Sacrilegæ, latebrasque aperit. maduere cruenta
 Lintea : & inspectus quamquam tentamine primi
 Plaga Jovi tenuis visa est, tantumque modesto
 Vulnere degustata manus, perfedit ad alta.
 Ossa tamen dolor occultus. blanditur amicæ
 Lemnius, & medicæ Phœbi bonus annuit arti.
 Ille humeris actō sub lævam rursus amictu
 Narcissi tantum lacrymas, & rorem Hyacinthi
 Dilectum occultè medicans affuderat : & vix
 Mulserat os plagæ Myrrha dilutus Adonis,
 Cum subito læsæ vulnus coit, & sua dextræ
 Redditur armigeræ Venus. Euterpæa secuta
 Præcinit septena manus discrimina voci.
 Nata mari, Phœbo debes. Tibi Thespia servit,
 Diva, chelys, Myrtoque tuæ Penëia Daphne.
 Imperium exerces in cætera Numina : solæ
 Munere Palladio gaudent, gens innuba, Musæ.

Oria

Otia nostra fines impune, Tegæaque Phœbi
 Castra sequi. Te per Lyciam millena secuta,
 Per Cynthi juga, Phœbe, per Appidanæa fluenta
 Perfusum ambrosia crines comitatur Oreas,
 Et choreis ambit; tua circum altaria Cretes,
 Thyrsigerique fremunt Agathyrsi, ubi thure Sabæus
 Halat ager, Cilicesque vaporant atria nimbi.
 Cyrrhæas tu Pegaseo modulamine rupes,
 Pieriumque cics Helicon. sonora resultant
 Antra, percussoque adsunt cum carmine rupes.
 Dulce melos, fuga litis, & æris optima proles.
 Cùm primùm tua personuit lyra, prima sub auras
 Dicitur exiliisse hominum Divumque voluptas.
 Tu fabricatorem Cyclopa tricuspidis iræ
 Inferias nato mittis: tu Porphyrionas,
 Tu Larissæa Pythonas arundine cædis,
 Monstra necans, sanansque Deas Latous Apollo.
 Voce canit, digitisque Camœna: canente Camœna,
 Ingeminant Pæana Deique Deæque frequentes.
 Riphæa tum fortè plaga nimbofa movebat
 Signa truces in Massagetis, (*) Taurumque premebat
 Odrysius Boreas. ut læsam fama Dionen
 Præcipitans castris increbuit, Orithyæ

Scilicet

(*) Surgit quidem ex Indico mari. at post extensus in Septentrionem Riphæis se jugis annectit.

Scilicet, atque opis Idaliæ memor, ocyûs arces
 Aggeribus solidæ brumæ, niveaque corona
 Deserit inclusas. tum præpetis itur in auras
 Remigio pennæ. quâ navigat, æthere nimbi
 Dant sonitum, fugiuntque. Et jam freta Thermodontis,
 Carpaton, & canam concreto frigore Peucen,
 Rhætoque infestas arces Homolen Pholoenque
 Transabiens agili cursu Cytherëia pulsat
 Limina. Præsensere hostem : sponsæque timenti
 Annutant Zephyro Nerëides. objicit ille
 Obnixos portis humeros, & vectibus obdit.
 Exardent Aquiloni iræ : tantæque repulsæ
 Multà fremens ignominiam non sustinet. urget
 Acriûs infrendens aditum ; sed robore postis
 Obverso negat. ergo amens tumidusque minatur
 Ædes emoliturum, & mage turbidus instat.
 Immugit domus, & ventoso murmure circum
 Increfcit magis atque magis fremor. ardua stridunt
 Succussis tabulatorum compagibus æra,
 Fragmina diffiliunt pinnarum, actæque sonoro
 Subsultu fugiunt ædis per tecta ruinæ.
 Fit fragor. icta labascere turris, & atria circum
 Lata strage Volutarum resonare Coronæ.

Evolat indignans animis Tegeæus, & Harpen
 Arripit. At collem intercæ furialibus armis,
 Mox animas omnes vomiturus, anhelus & acer

Vicinum Boreas infederat. hispida nigris
 Nubibus ora, supercilio pratenta procella
 Ninguida, Strymoniaque hyemes per terga fluebant.
 Et quæ te rabies, ait? an se tentet in uno
 Diis Aquilo cunctis veteres impingere fratres?
 Imperio cludi portas, & numine Phœbi
 Noveris. Ergo mei tandem, Tegeatice, Phœbum
 Tædeat, inquit? an Æmonias pavisse bidentes,
 Castalias inter pueros inflasse cicutam,
 Hos adeone tripus animos, hos Delia cornix?
 Imperiis pedibusque meis substernitur orbis
 Aërei Jovis; Arbitrio Neptunia paret
 Aula meo: quæque ince do, venerantur euntem
 Nereides, triplicique pater cum cuspidē Nereus.
 In mea dant amnes se vincula; mobilis unda
 Gorgoneos riget ad vultus. In viscera terræ
 Ingredior, penitusque imis emota cavernis
 Libramenta soli vello; Plutonia mugit
 Regia, bis ternaque triceps fera surrigit aures.
 Nec me Delius agnovit puer? Aone in antro
 Somniet, & Clymenes puero deleget habenas.
 His dictis, placido advertunt procedere passu
 Latoum juvenem. serpit per tempora, Daphne
 Seposita, dono Divæ Cytheriæ Myrtus.
 Ille ubi, quo cæli faciem, nimboque serenat,
 Fixerat in Borea vultum, Non hæc tua Matri

Formosæ promissa fides, ait. indue frontem
Idalidem, & Boream exutus conclavia Divæ,
Si lubet, interiora tibi sociabilis hospes.
Hanc dederis Somno veniam. opportuna Dionæ
Visa quies; suavit delapsus ab æthere Somnus:
Et sonitus inhibens omnes, Ædonidis auræ
Extimuit fremitum, & verber resonabilis alæ.
Dixit. & admotam capiti super utraque virgam
Tempora quatit Hyperboreo caducifer Hermes.
Commoti ponunt æstus, iræque residunt.

SALUTUM.

Et jam roboreo fulti munimine postes,
Cardine converso, panduntur: & obsitus ævo
Saturnus, (medium ducunt ad limina Divi)
Invidiæ ille premens gravius sub pectore vulnus,
Discessum parat. hirsuto velata cucullo
Canities, lemniscatæ quem vincula byffi
Mento substringunt imo senis. atra per artus
Tergoribus sentis, insuto turgida villo,
Descendit sylva veniens Agathyrside vulpes.
Horrificant sulci malas, propexaque mento
Defluit in gremium, senii laus ultima, barba.
Ploditur. acciti veniunt ad lora dracones
Servitio assueti, bullasque tricuspile lingua
Lambunt, humectantque virentibus æra venenis.
Stare loco indociles plaudentis turbine caudæ
Exhortantur iter. curru sublimis in auras

Boreas.

Grandævus bijugo vehitur Pater ; altera falcem,
Altera succussu tremulo molitur habenam.

Hic, ut erat solitæ memor artis Atlantius Ales,
Quin age, mactæ, Aquilo : viden, ut chlamydatus Olympo
Pellitusque senex iter auspicet ? incute, fodes,
Vim tibi : Riphæum robur, numenque Boræum
Experiamur, ait. mihi surripe, si potes, illas,
Si tibi vis, animusque ciet præcordia præfens,
Villosas pecorum exuvias. inferre juvabit
Signorum supremo axi memorabile nomen.
Substitit, affremuitque renidens Pleiade nato
Astræo fatus. extimulant & conscia virtus,
Peliacique olim hianitus injuria turpis,
Et famæ decus. at spoliū vovet Orithyïæ
Mulsurum thalamos, & Thressæ frigora tedæ.
Ite animæ Arctoæ, munusque faceffite iustum
Ocyûs, inquit, & Othryfias accersite vires.
Nec mora : nimbifonis abeunt e follibus auræ
Per Jovis atria luctantes, & carula perflant,
Insequitur stridor nimborum, axisque remugit.
Saturno cælum eripitur, nec tramite certo
Incedunt bijuges ; anceps a vertice turbo
Flectere nec retro patitur, nec tendere contrâ.
At spoliis inhiat Boreas, in veste moratur
Sithonius latro, creberque assultibus instat.
Nequicquam. Sunt hæc tua fulmina ? suscipit Hermes.

In

In ventos feris. hic Boreas, quem nuper Enipeus,
 Quem Libycis olim experti Nasamones in undis,
 Et mea sæpe tuis Cyllene nota tropæis?
 Porrigat hinc herbam Boreas, & pollice presso.
 Intumuit porrò indignans, & inhorruit heros.
 Has exosa manus victoria? frenduit amens,
 Atque intercisam frendens in cæca loquelam
 Murmura: Mene usquam incepto? nec plura tremendo.
 Inglomerat vultu noctem. intremuere profundæ,
 Venturæ horrentes stragis præludia, sylvæ.
 Tempestatem accire parat, ceu velite tantum
 Decertatum hac bile tenus, formidine belli
 Accinctam decumana. illi stridentibus Hædis
 Obsessum limen telo recludit Orion.
 Dant gemitum nubes. exterritus horruit Hermes
 Egressam, & cœpti piguit. tot fulguris atri
 Abstiterant oculis ignes, tam grandine crines
 Saxea inhorruerat, tam tristibus hispida nimbis.
 Addiderat flatum Boreas, sonitumque, metumq;
 Concretus riget in lapidosos Juppiter imbres:
 Inque vicem nebulas, & aquosa volumina laxat
 Nulla dies, nisi quam nimborum e nocte corusca
 Excussam reddunt ignes. at sævior axem,
 Turbinibus cælum miscens & murmure rauco,
 Convellitque ruitque, emoto cardine, ventus.
 Saturnum incessunt furie, ruit omnis in unum

Sithoniæ

Sithoniæ vis. At resoluta lacinia longè
 Fluctuat, inque sinus laxos victoria pergit.
 Tum verò lori manus immemor utraque, falcis
 Immemor undantes manus utraque colligit oras,
 Eque fuga revocat vestem. Riget horrida barbis
 Stiria, consolidatque nivem intractabile frigus.
 Putrida proluvies it naribus, improba tuffis
 Argentem quatit, & præclusis faucibus angit.
 Ingeminant imbres, resonant cava tempora flictu
 Grandinco, toto venti latus agmine pulsant.
 Sarcinam age, illuviose senex, & furta ferarum
 Cede age, cede, & sospes abi. sed frigora ventus
 Quo spirat magis, hoc ægro mage commoda vestis.
 Æstuat, endromidemque tenacibus apprimat ulnis.
 Insistit Boreas, iterumque iterumque senile
 Arietat in latus. In ventum cessere procellæ,
 In se ventus. Abit prædo: sibi redditur æther,
 Respirat pater, arma legit. risere nepotes.

Phæbum.

Hic Hermes Phæbum aspectans, quibus utitur armis
 Phæbus, ait? tua nunc tua senserit arma viator?
 Senserit, inquit. At occultæ spiramina flammæ
 Laxantur sensim: radiis crinitur & auro
 Sublimis vertex, intonsaque tempora circum,
 Vestitas & adhuc teneræ lanugine lucis
 Per malas tedis incendia mollibus errant.
 Ex oculis Phæbo geminus sol ardet in uno.

Mox

Mox abit in lucem totus, qualisque videri
 Et quantus solet, Eoum cùm Memnona visit.
 Extrudunt radii radios, adoribus ardor
 Eluctans crescit magis, & magis æthera complet
 Lucis & ignis adulta dies. Sic impulit amnis
 Æquor iners jactu lapidis cùm ludicra pubes,
 Ex aliis alios it mobilis humor in orbes :
 Hunc fingit prior, hic alium, premiturque, premitque
 Inde jocosa fugam fuga, donec in aggere ludum
 Extremo ripæ geminæ definiat ora.

Sentit tela senex, & amico saucius ictu
 Vulnus amat ; lentus sequitur de vulnere sudor.
 Tela jacet Titan. exit, qui certat inermis.
 Verticis ergo sacri tegmen, nodumque trilicem
 Explicat, & laxos medius discingitur artus.
 Expirat vapor. At procedere lentiùs æstu
 Jam gliscente remissus, & ilia ducere serpens
 Incipit, & tunicam dolet haud posuisse senilem.

Munere suscepto longùm si devius erro,
 In partem culpæ venit, & sibi sæpius obstat
 Auditor facilis. Num fidere fortè morantem
 Errantemque malo tetigit tardigradus Erro ?

Siste, senex. quid agis ? cranio si cochlea nudo
 Imminet, obtereris. Citimis in finibus alget
 Frigida, brumalis regio, plaga. frigida calvæ
 Officit, & branchos ciet. Incandescere cælum

Intercà

Interea, & nebulas popolare valentius ardor.
 Villoso nudus tum primum tegmine vertex
 Ostendi caelo visus. pilus occiput umbrat
 Nullus, demissi pendent a fronte capilli :
 Et nunc involitant humeris tergoque refusi,
 Nunc mento gremioque, ut ludicra dispulit aura.
 Continuò parat assurgens velamina totus
 Exuere : in colubrique abiens exempla curulis
 Horrentem pulla ponit cum veste senectam,
 Et patre liberior fruitur : nitidusque juvena
 Innocuos haurit soles, cum solibus auras.
 Mitescunt auræ cum solibus ; halitus ignes
 Vicino brumæ veniens a cardine sopit.
 Tristior esse quidem Deus, atque obsidere vultum
 Nubes fusca solet, nimius quam sanguinis atri
 Colligit exhalatque lien. inserpere fibris
 Lata modò, & cum Sole Jovem finit. incita lori
 Festivo monitu liquidum rota corripit æquor.
 Cæruleum radunt iter, & per sibila linguis
 Ora micant, albent spumis, & flatibus auras
 Incendunt hydræ alipedes. prævertere frænos
 Ardet, & intacta suspenditur orbita nube.
 Et videt, & negat Interpres vidisse ; recondit
 Seque fuga rapidumque auriga volubilis axem.
 Atque hic, ut caluit venis infueta juvenus,
 Insistensque viæ, pendensque in lora viator

Impulit

Impulit in dextram bigas, devexus iniquo
 Pondere, partemque in lævam declivis amictus
 Excidit. illum auræ tremulo cum flamine longè
 Obliquæ rapuere. simul cum fratre Tegæo
 Suspexit, simul exuvias agnovit Apollo.
 Panditur, inque sinus modò confluit, & modò tortus
 In varios evolvitur endromis: impete prona
 In terram fertur, tum subsilientibus Euris
 Tollitur in diversa: plicis extrema recussis
 Dant crepitum, plausuque auræ vibrante cohorrent.
 Decidit. acclamat Phœbo Cyllenius Hermes.
 Obstupuere animi villosi ponderis: ardent
 Cominus inspectare sinus, ingensque volumen
 Intertexti operis, setas, & futile vellus.
 Excutiunt utrimque, atque inter brachia versant.
 Tergoris huic, si Parnassò famæque fides est,
 Mænalius partem fugiens in lustra Lycaon,
 Partem Aries, Hellen qui vexerat, arbiter anni,
 Et Nemees pavor, Hesperidumque tyrannus aquarum
 Corniger, illotamque undis Erymanthia Nympha
 Submisit partem: gracili quam dente Cytori
 Pexuerat lunam ad quartam Cybelëia conjux.
 Phœbus abit victor. bifido victoria clivo
 Ad Daphnen appensa. Deum Pater atque Avus hic est.
 Signatam tetigere senex & fabula metam.
 Fabula nempe moræ pœnas luat. ast ego Sphingem
 T Deprecor.

Deprecor. Ogygius dubiis ambagibus ultor
Non opus est interpres. habent & seria ludi.

Clementia
subinde in vi-
tio est, si cau-
ta non sit.

Unum pace tua, dederis hanc, Carole, pacem,
Addiderim. Est & ubi peccet clementia. Tutus
Ut videor, non sum. nimbi securus & undæ
Sicca tempestate premor. Nec murmure terrent
Tympana, nec clangore tubæ: sub pellibus hostis
Conticet. intercæ nitri per pabula surdum
Sub terra bellum serpit. filicisque rotæque
Occursu rapido disseminat ignea fatum
Linea; sternunturque arces a pace dolosa.
Gens non una sumus cum Doride Pergama. Pestes
Inclusas in equo Phrygio foveat Anglia multas.
Molem hanc an Laërtiades, an Pyrrhus Epeo
Suaserit incertum; certè sibi Dædala Pallas
Non asciivit opus. Neptunius ille, sagacem
Qui cæcis uteri latebris intorserat hastam,
Laocoon dedit immeritas, (an numina culpem?)
At pœnas dedit. (*) immoto sub Apolline Troja
Staret adhuc, & adhuc starent Priamæiæ arces,
Sortem, Mystra marine, tuam traxisset Epeus.
Ecce iterum muris illabitur improba nostris
Machina, mons armis fœtus, contingere funem

Gaudemus,

(*) *Excessere omnes, &c. Dii, &c. ut supra.*
2. *Ænëid.*

Gaudemus, manibus læti suppleudimus armos :
 Mœnia pandit, & intendit Clementia collo
 Vincula, subjicimusque rotas. O Dardana proles!
 O veterem necdum Juno saturata dolorem!
 Claustra Sinon. At Musa file, desponsa Choræbo
 Musa, Dei jussu Phrygibus non credita vates.
 Serò mihi sapient iterum Phryges. Ilia classẽm
 Turba sub Antandro & nota molire sub Ida.

Sed quid ego hæc? meliora canit præsaga futuri,
 Quam tueor, festivi oris cultissima Virgo,
 Et, quicquid parit Utilitas, complexa feraci
 Nympha sinu. nocte, Irene mitissima, nodum,
 Discordem gladium qui rideat: impia belli
 Atria compages æterna, * Stenhengiaque obdat
 Tota fores; nullos tellus concurrere montes
 Audiat, & nullas iterum Symplegadas undæ.
 Multa, tuis ludens in laudibus, extima terris
 Uranie de te meminit, sociæque Camœnæ
 Te decimam optavere. tibi, concordibus Horis
 Noctem inter lucemque pari quâ pondere pendent
 Tempora, triticeoque viret quâ mergite Virgo,
 Esse locum narrat. se contrahit & bona Virgo,
 Contrahit & non invitam pia Libra bilanciẽm.
 Castra procul lituique. feras, te dante, vel ipsas,
 Ascitos cælo cives pax aurea mulcet.
 Nec latrat iratus Procyon, nec sibilat Anguis,

Sraqua Pacis.

* Moles lapideum stupenda
 in Comitatu
 Wiltouens, appellata Stenhenge.

Nec rugit Nemeë : Phylacem nec rejicit Arctos,
 Mugitus nec Agenorii per cornua fufas
 Exterrent Hyades. fed nec rota mobilis ufquam
 Inftrepat, aſtrorum dum volvitur igneus axis.
 Te calo reducem veneror, quàm classica diſpar
 Noſtra ſonant cæli concentibus! obſtrepat illis
 E terra fremor, & mundi catadupa ſonori.
 Ad nos te patrio Carolus deduxit Olympo.
 Ipſe tibi *æternam* ponet, quam ſecula fundent
 Cuncta, ſuo pridem quam pectore condidit, ædem.

Et modò Nymp̃ha Popæ dextrũ annue, (lingua favebat
 Alitis, heſterniſque Deus ſpirabat ab extis
 Integer) & ſine, pacales cruor imbuat aras.
 Huc age, rumpe moras, nitrum, baccamque neſaſtam,
 Naryciamque picem, & fruges cum ſulphure ſaſſas
 Huc age ſis, redimite puer. mihi vacca faceſſat
 Cum tauro, (æqua jugo cervix haud apta ſecuri)
 Agnaque cum grege Cyniphio. Siſtatur Enyo
 Viſtima. Cernis, ut ardentes intorſerit orbes
 Lumine ſanguineo? Ludibria deripe criſtæ
 Ventofæ; fronti latices inverge Cytæos;
 Deme ſupercilio ſetas: ea proxima ſunto
 (Forpice? forcipe tolle) foco libamina. Cultro
 Parcitur. hæ vitam paſcunt, non funera tedæ.
 Siſte. nec iſta petunt ultrices pabula flammæ.
 Quæ nidos, & Sylvani ſuccreſcere gentem

Invidia est ? stent illæſæ cupreſſus, & ornus,
 Et caſus abies alios viſura. trecenas
 Si qua tamen mihi Tyndaridas porrexerit arboſ,
 Nullus ego abnuerim. ſatis eſt. alimenta popoſci ?
 Ardeat ipſa ſuo bellatrix fomite Virgo.
 Congere cum galeis enſes, cum curribus haſtas,
 Et peltas, & thoracas, clangentiaque æra,
 Signaque, nitratique globi murale tonitru,
 Et quæ ferrea cumque ſtrepit per caſtra ſupellex.
 Bello omni Bellona flagret. funalia nitro
 Subjice. ſiſte. dabit flammas Ephreſina. (a) Dianæ
 Porgitor ardentis raptus de limine torris.
 Proh ! factum bene. fervet opus : cum Numine votum eſt.
 Nubila torquet ubique volumina, & altiùs undam
 Ater agit vapor, & tempeſtas ignea ſurgit.
 Confuſum viden', ut Rabies, & fuſilis Ira,
 Ambitioque fluens rivis, galeataque Cypris
 In cumulum coit ? ecce Dolus, Faſtuſque, Rigorque,
 Et præfraſta Licentia, Amorque effrænuſ habendi,
 Inſidiæque, & Livor edax, & Furta liqueſcunt.
 Et jecore, & toto modò viſcere clangitur. ardet,
 Solvitur, in cinereſque ſuos Bellona recumbit.
 Vade age, Myſta : pient artus & ſulphur & ovum:
 Eſto ſacer : Divam nec faſ vidiffe, priuſquàm

*Vide, ſe com-
 pt ora deſide-
 res, in materia
 non multum
 diſſimili Bal-
 daum Lyricum
 Sylv. 9. od.
 20. & 25.*

Purgarint

(a) *E religionis vaſtata, & templorum ruinis.*

Purgarint oculos & mystica lampas, & undæ.
 Ut Pæstum mihi spirat adeps! an messor odores
 Assyrius tales legit? an Gangetica busto,
 Cujus, quicquid odoriferi est, genitabile funus
 Et Cilicum sylvis, Arabis & messibus halat,
 Immoritur volucris tali? sed faxo, recudas
 Nulla tuum in cunas, Phoenix Bellona, sepulchrum.
 Tota tibi cecidit, Pax, hostia decolor ætas,
 Cessit ferrea progenies. accingere ferro
 (Edixit Dea) sola Ceres, & sola Diana.

Edixit? (*) Nova quæ subitò tamen impulit aures
 Formido, Boreæque afflans e cardine rumor?
 Ergo iterum ferro, & lacrymis it tessera signum?
 An Syllæ venere alii? Sertorius alter?
 Et conjurantis dux Spartacus alter arenæ?
 (b) Ad Scutum, Juvenes, ad Habenam rursus, ad Hastam.
 Respice, Diva, novis ut adest exterrita castris,
 Mœstra, tuisque iterum rediens advolvitur aris
 Anglia. sed latus ense redit nudata, comamque
 Casside, & ære sinum. miserere gementis, opemque,
 Per, gentis te si quis honos & pristina tangunt,

Fer

(*) *Hæc scripta sub allatos rumores novorum tumultuum
 in partibus Angliæ Septentrionalibus, 1663.*

(b) *Voces militares olim usurpatae, quas nos modò offeri-
 mus per---faces about to the left, to the right.*

Fer miseræ, & res, quæ tenues super, eripe letho.
 In veterem infelix adsum revoluta querelam;
 Et veteris telam luctus invita retexo
 Anglia, dum metuo, nec adhuc doleo, tua. Mentem,
 Sic equidem ducens animo, accepisse benignam
 In me jam nuper Superos, & pristina rebar
 Obduxisse simultatum vestigia. cæli
 Ferrea, ceu quondam, facies, iræque recurvant,
 Si, tu cùm regno præeras, de te bene si quid
 Commerui, si fronde tuas intexuit ædes
 Palladia, fovitque focos arasque sacerdos:
 Si pelago (*) lanas, & nulli noxia vela
 Mercatura tetendit, & ipsam læta vocavit
 Te rediens lucri in partem: si jura forumque
 Incorrupta Themis coluit: si Palladis artes
 Integræ viguere, oleæque Aganippides undæ
 In laudes tumuere tuæ, succurre, tuisque
 Indulge te muneribus. Tua non ego rupi
 Fœdera, pugnacemve immisi finibus hastam
 Verbenas oblita tuis. Si, numine læso,
 Offensum est, dedimus pœnas. en victima Pastor
 Ipse gregis noxam, & vittam sacer ipse gerebat.
 Non satis interiisse, mori cùm jusserit ævi
 Quæ modici stat cuique dies? & rumpimus ipsi

Licia

(*) Vittæ laneæ non supplicii modo, verùm cujusvis etiā pacifici.

Licia Parcarum, & crudelibus addimus ipsi
 Ingenium fatis. Quoties sub sidere Martis
 Messuimus nostro Cererem de sanguine rubram!
 Si nostra peregrina, domi nec nata bibisset
 E vena sitis, esset, ubi tolerabile fatum
 Solarer, venaque rependeret illa vicissim
 Damna peregrinus sanguis. peregrina Britanno
 Terra, peregrinus gerneret sub milite pontus.
 Ast ego vipereum, & soli mihi flebile bellum
 Parturio ipsa mihi. Sparfos age collige crines
 Anglia. Num risit * Dea? Rifu solvitur illo
 Cum fletu metus. E Borea cessere procellæ.

* Scil. Pax.

ORDO quin-
 tus.
 Statua Gloriz.

Comites: Philo-
 doxia, seu Cu-
 pido gloriæ,
 Victoria, Mu-
 sa.

* Notum de
 Stella, quæ me-
 dio die fulsit
 in ortu Princi-
 pis.
 Hæbatur apud
 antiquas Stella
 emblemata glo-
 riæ. Sic de
 Stella Ascanii,
 Julii Cæs. &
 Honorii.

Suspicias? agnoscis dudum tibi, Carole, notam,
 Et quæ te dudum agnovit. Tibi, larga Voluptas
 Quas dat opes, quas Utilitas, non invidet. ora
 In tua se tamen insinuat, nimiaque poetam
 Damnat fortè moræ. Te vindicat illa, sui que
 Te fore juris ait. Quin & natalibus illud
 Alluxisse tuis se prædicat auspice * fidus.
 Sideris in mentem veniat. Certasse feruntur
 Astra, tuæ quis Lucinæ præluderet ignis.
 Consulitur Genius. Cœtus se Gloria miscet
 In medios, puerumque suum probat. illa Coronam
 Evocat. Accitu Dominæ Minoia Nymphe
 Jussa capeßitura venit. Tibi, Gnoßia partem
 Lego mei, pignusque ingens, ait. avius illum

Error aget, cæcæque vices. tu dirige gressum
 Haud ignara vias evolvere, certaue monstret
 Lampas iter. Dixit. Lucem pia stella novenam
 Colligit in nodum. Stellæ, mora nulla, remittit
 Cælum Sol commune, nec invidet æthera nocti
 Divisum cum Sole dies. Subit illa diurnæ
 Certatura faci, tantoque superba Corona
 Munere regali perfundit sidere cunas,
 Seque coronatas videt, explerique videndo,
 Te dives, nequit. Ambages age mitte, dolosa
 Musa, tuas. se prodat amor, fateatur & ignes
 Gloria casta suos. Ipsam num fortè putemus,
 Innubam adhuc, (^a) flammam e cælo exhibuisse jugalem,
 Amplexusque petisse tuos? o candida merces,
 Meta laborum, & dulce lucrum! Tantone (minoris
 Non venit) pretio Carolus (^b) venire recuset?
 Solares inter cunas, ortusque fororum
 Sub primos illam Virtus enixa sub axem
 Æthereum fudit: simili cui cyclade lucis
 Indutæ, mitras inter trabæsq; reclini,

Vide Casimirum
 Lycorum l. 3.

Cæruleo

(^a) Sic de stella Honorii. Nupturiebat tibi, Honori,
 Gloria, & stella veluti facem nuptialem præferebat.

(^b) Dignum pretium, quo ematur Principis amor. & respicitur
 ad nuptias Romanorum, quæ fiebant farre, usu, vel
 coëmptione. Sic Virg. 1. Georg. de Thetide, & Augusto.

Cæruleo religasse comas & pectora cinctu
 Dicitur, æternamque ori sparisse juventam ;
 Temporis ingenui quam filia Laudis alumnæ
 Ubere fovit Alethea, & cùm robur ab annis
 Venerat, evectam Famæ pernicibus alis
 Templâ Deam ostento Superis per cærulea duxit,
 Æqualem Superis, & se præ se ore ferentem.
 Nobilitas illam curru comitata decoro
 Mille retro fluit in populos, & mille resignat
 Vultus antiqui ceras. Ancilia, Fæces,
 Et turbæ Titulorum, Aquilæ, Trabeæque, Togæque
 Circumeunt gradientem : inter quas vertice toto
 Surrigitur suprâ, atque apices popularibus auris
 Commotos attollit Honos. hunc mille rotarum
 Per radios Spes apprensant. procul Ambitus, & quæ
 Cum multa cretata faba cicerisque canistris
 Venales promittit emax Ignavia currus,
 Degeneres numerat census. at turpe Repulsa
 Ore solum, & quæ non sequitur, vestigia mordet.
 Hæc est illa, tuum terras super, æquora supra
 Quæ vehet, attolletque ad sidera Gloria nomen.

Statua Philo-
doriæ.

Proxima sorte locum (si quæ subit, omnis abesto
 Pectore suspicio) non ambitiosa Cupido,
 Non præceps, animique furens tenet : integra morum
 Nympha, nec illa sui minùs integra, quam Physis altis,
 Linea quoque polo propior venit, altiùs indit

Mentibus

Mentibus, igni & aqua tun' interdixeris? Illi
 Armigerum statuit prudens Natura Pudorem.
 Pusio fortè tibi visus: sed pectoris hospes
 Herculei, Heroum custos, cui credita Virtus.
 Ventosam exedræ Nympham dixere severæ.
 Sit sanè. pennam tollunt ad nubila venti.
 Restinctus virtutum ardor, nisi fomite flammam
 Pascat in hoc. hoc libarunt e fonte Camœnæ,
 Mars hinc & Themis, hinc ipsæ venere tiaræ.
 Hanc pullum ad lucem explorat Jove prædita Mater.
 Cui nec avos, nec suetum acies interrita solem
 Pertulit, exuitur tabulis inglorius hæres.

Si quem gloriæ amor teneat, quæ sublitera fuco est,
 Et coëmit vultum, fugiat. Neque sit mihi tanti,
 Mellè sua quæ non vivit tenuis: improba fugit
 Quæ ceras atavorum, alienaque pabula carpit
 Defes, & invitis arcessit nomen ab Umbris.
 Quæ genus & proavos jactant præconia Manes,
 Damabit Minos furti rea. Fabula scenam,
 Sipario amoto, subit altera. Ludere vati
 Concessere subinde Deæ. quin sapius ipse
 Capripedes inter lusit Pataræus Apollo.
 Non hîc te moror ætatèm. Quo tempore Divûm
 Atque hominum Pater, in flavo Ganymede fidelem
 Expertus, cæli & facis in consortia rubræ
 Admisisse Aquilam fertur, propriamque dicasse

Sic cupido
 gloriæ veræ,
 & propriæ.

Fabula de
 Cornicula in-
 duente se plu-
 mis alienis.

Flagranti dextræ: Veneri, castæque Minervæ,
 Et Junoni, unâ riguis ut vallibus Idæ
 Confedere, sibi sociam sacrare volucrem,
 Cuique suam, pariter placuit. Vicina latebat
 Ilicæ obtentu frondis, placitisque Dearum
 Intererat furtim Cornicula. Solis ab ortu
 Quæ mihi quæ nunc Osee, ait? Junonia consors
 Lecta forem, matris quàm filia diceret albæ!
 (a) Delie, sit cum pace tua: da vertere vestem.
 Dixit: & incussu pennarum agitable corpus
 Crebra ciet, plausuque everberat alite sudum
 Accelerans, notosque petens animosa Penates.
 Nox erat, acceptamque sinu gens plumea noctem
 Frondosi ruris per tecta, lacusque silentes
 Jam somno posita, & curis exuta fovebat.
 At non in somnos votis intenta, nec ullam
 Solvitur in noctis partem Cornicula. regni
 Objicitur species ingens, & nomina rerum
 Grandia. Reginæ jam nunc assurgere visa
 Gens incedenti minor: officiosa volantem
 Jam nunc circum ambire manus: promittere nidis
 Jam nunc nil mortale sonans immitibus escam,
 Ambrosiæ micæ, & spicam virginis Astri,
 Libum, farra, molamque, & quicquid libat ad aras

Antistes

(a) *Est enim e Phœbi familia.*

Antistes sacra seu calicis, seu lancis opimæ.
 Quæ ferar ! imperium divisum cum Jove Juno,
 Alite cum Jovis ales habet Junonia, Cornix.
 Eximiæ dotes animo : sed dotibus, aiunt,
 Eximiis impar species. in corpore pulchro
 Quæ venit, exornata sinum, bullataque virtus
 Grator. in mediis, fateor, sua forma coruscat
 Pennarum tenebris : at versicoloria, Numen
 Fœmineum, præfert puris insignia Juno.
 Multa volutanti tandem hæc sententia surgit.
 Evolat : & tacitæ noctis calique sopori
 Munere lata, Lavernam Atlanteumque nepotem
 Suspiciens, (^a) Neque lanx, inquit, neque licia defunt.
 Vestris hæc ego sub signis. Nec plura. Volucrum,
 Cuique notis macularum ut erat cultissima pluma,
 Tecta petit, passuque umbrosa cubilia lento
 Lustrat, & exuvias habiles, ut quæque caduca
 Corpore (defluvium pennis indixerat ætas)
 Abstiterant, legit, & lectas sub tecta reportat.
 In lucem latet, & furtum componit. easdem
 Altera nox, repetit nox altera, & altera curas.
 Junoni mensis facer, & cum mense redibat
 Expectata dies : Phrygiæque sub ilicis umbra,
 Adversos legere ut possent e cespite vultus,

Cominus

(^a) *De licio & lance furum apud Alex. ab Alex.*

Cominus assidere Deæ. Per rura volatu
 Iussus adest placido, cælumque in vellera cogens
 Oëtipedem mulcet Zephyrus, & temperat auras.
 Undique convenere, frequentique æthera cœtu
 Cinxere aligeræ gentes, quæque hospita septa
 Villarum, affluetæ imperio, quæque invia dumis
 Rura colunt, & quæ rupes, suspensaque saxis
 Clivorum juga, quæque lacus, & litora servant,
 Et cultu & linguis variæ. venere Palumbes
 Acciti, Perdix, & Anas, & Milvus, & Anser :
 Pavus adest, at quem necdum stellaverat Argus ;
 Excubitor cristatus adest, qui cantibus Eon
 Evocat, & cristatus Epops, & vertice Nisus
 Purpureo, & galeæ cono præsignis Alauda,
 Mole pusilla, vicens animis. e Strymonis alveo
 Naupliadæ volucres, e Chaone missa Columba,
 Psittacus Auroræ sylvis, & littore rubro,
 E Pandionio quoque Daulias utraque nido,
 Utraque Daulias, at melior soror altera, quæque
 Muta puella fuit, nunc in suspiria vocem
 Librat, & indignam queritur lacrymosa rapinam.
 Tu quoque, quem patrem perhibent, aterna volucris,
 Hæredemque tui, intereras, nisi condita Famam
 Utopiæ in gremio latuisset & Irida sedes.
 Corvus abest, & Vultur abest. hunc rupe Prometheus
 Caucaæa, turpesque epulæ tenuere : sed illum

Si quibus Avium in fastis circa tempora verum gestarum aliter forte sit : annales non uni sunt ; & nihil minus constet, quàm memoria Historiæ volatilis.

Ira gravis, versæque recens injuria formæ.
Inter & esse decebat avem Menēida : sed quam
Non ausam solis radio se credere Vesper
Abdidit. At fidens, & mentis conscia multæ,
Præceptamque animo jam tum meditata Minervam
Noctua, nec verita illa diem, sub luminis auras
Extulit os, os Palladium. plausistis Athenæ.

Ecce autem cæli e diverso sola, sed instar
Agminis ipsa, habitu plumoso insignis, (ad unam
Conversi cunctarum oculi. stupere volantem
Numina, nec sese ipsa minùs suspexit euntem,
Tantum non ignota sibi) spectabilis Ales
Conventus venit in medios. illi aureus ora,
Et frontem prætexit honos, in vertice fulvo
Surgit apex, ternæque jubæ, Tritonia quales
Ostentat, cùm per Tanaim bellatur Amazon,
Virgineas præitura duces. per turgida colla,
Pectoraque, crurumque oras, & punica terga
Multa jacet picturatos tessella nitores.
Nec minor a tergo fastus, per syrma superbum
Plurima luxurie varia Thaumantias errat.
Sistere circùm omnes subitò, propiùsque tueri
Quæque ardet volucrem ignotam. Proh vana volucris
Detegeris. spoliis se quæque tuetur in illis.
Continuò sævitum animis, ingensque tumultus
Exoritur; gliscunt odiis ultricibus iræ.

Unguibus

Unguibus infestis certatim, & vindice rostro
 Se repetunt: prædam invisam, ut data cuique facultas
 Diripiunt, velluntque, ruuntque. O sospita Juno!
 Furtivis exuta coloribus, inque volucris
 Eruta, tu cornicula eris, risumque movebis.
 Nec tantum risum movet; & sua pœna luenda est.
 Exulat. hæc Divæ triplici sententia sedit.
 Exilii, Britonum ad talos, * Cornubia sedes.
 Altera sed quam te, Virgo, quo carmine dicam?
 Palladione satam te sanguine? Palladis instar
 Quantum est in Nice, Nices in Pallade quantum!
 Oris pulchra quidem, Nice, sed torva voluptas
 Esse tui solet. impressi cum pulvere soles,
 Reliquiæ irarum, campique recentis imago,
 Et ferri vultus memores. quàm dissidet ori
 Hæc illi species! rubet hæc Victoria nullo
 Sanguine: nec solitum præfert Victoria Martem.
 Namque ubi debellata cohors, ubi curva securis,
 Spicula, captivæque rotæ, regumque retorta
 Lumina? ubi fasces, juga, mittendæque sub umbras
 Inferiæ, victæque manus? nec subruta portis
 Claustra, nec aggeribus pinnas, nec rostra carinis
 Rapta, nec indutas quercus hostilibus armis,
 Spirantesque notas, inimicave nomina cerno.
 Scilicet est, posita cum dimicet ægide Pallas,
 Gorgonæque albente manus armentur oliva.

* Corniculatum
 ferax.

Statua Victo-
 riæ.

Et præfert nobis alios Victoria vultus,
Bellator cùm pugnat amor. vestire cruentam
Gaudeat excidiis pompam Victoria vindex,
Se minor, ut victo major. quæ blanda volentem
Gaudentemque triumphari sub vincula misit,
Præ se blanda ferat, redimitaque amoribus ora,
Et victo, seque illa simul Victoria major.
Victus at inde minor negat esse. triumphat uterque.

Famam, Gloria, præteritam, fastosque revolve,
Diva, tuos. te nec teneat limesve Britannus,
Palmeti pars ampla tui, seu limes Iberus,
Nec decorum quo porrigitur tibi Gallia campo.
Metire & gentes & tempora. respice currus
Pampineos, Indoque actas de litore tigres :
Æmathium memora juvenem, Tigrimque fluentem
Sub juga Pellæi fastus : per secula mentem
Itala fer memorem circum, quo Consule vidit
Getulos Cimbrosque Tonans e rupe triumphos,
Quo duce Carthago supplex, quo Cæsare Teuto
Hinc Latias subiit, illinc Pharsalia portas.
Fare age, num majora unquam spectacula cælo
Terra dedit, quàm cùm * verno sub sidere, nexus
Auspicio gemini cælo sua munera, nobisque
Os ostendebas illud, quo pristina visio
Claruit Astrææ facies, quo diffita mundo
Anglia, nec mundo mage diffita, quàm sibi, tandem

* Maij 29.

Ad sese rediit, rediit probitasque, salusque,
 Et tota pacis comitata propagine Virgo.
 Festivos audire sonos, lævumque tonitru
 Tarpeiæ nostræ videor, vocaliaque ara
 Templorum, & cantus, conspirantumque tubarum
 Assensus, &, quæ magis insonuere, virorum
 Fœmineique chori & teneræ ingeminata catervæ
 Gaudia. Per nubes ierat tum fortè Notorum
 Insidens alis Fama, & conterrita fertur
 Nec centeni oris linguas audisse, nec aris
 Signa sui. descende polo Dea : classica misce
 Et tua. Cernere opes videor, Phrygiosque nitores,
 Indutasque Tyro plateas : Incedere cerno,
 Oebaliæ quales nunquam vidistis Amyclæ,
 Mandentes fremitu læto spumantia fræna
 Cornipedes : Cerno, lucem quæ luce laceffunt,
 Auratas acies : Te, Carole, Carole, cerno
 Post tantò, qualis rerum sub fumida busta
 Imperium lucis repetens Hyperionius Sol
 In currum emicuit, cælique resumpsit habenas.
 Anglia, sideris Arctoi jubar, Anglia mundo,
 Ut mundo potior, divisa, liquentibus ulnis
 Libera quam Nereis inter fovet, Insula regum
 Mater, alumna coronarum, & fidissima custos,
 Mota loco fœdè nuper quò gloria cecidit !
 Servibas, o servibas, ut vertice curto

Liberior Bruto visa es. (*) vertigo Quiritem
Non facit. en prisco rediit Feronia vultu,
Vindictâque tuam verâ te fecit; & ipse,
Sanguine deterfo, & miffo certamine, liber
Festuca stratam calcat gladiator arenam.
Anglia Bellonæ furiis exercita, quam non
Visceribus laceris nuper Numantiam, & Ilium,
Et quas non Cannas, non Thebas una gerebas?
Ecce tuos bellator adest qui perculit hostes;
Perculit: & nullus sequitur de vulnere sanguis.

Carole, sublimis folium conscende: tonanti
Inferuit qualem dextræ Colophoniam Mufâ,
Partem fume Catenæ unam. pars altera longo
In feriem tractu pendens, & deflua partes
Definit in plures. Age fis, Calydonia, si quos,
Si quos, Anglia bellipotens, Hibernia, si quos
Corde animos alitis prisca feritate rebelles,
Si qua Cytæinæ stirpis mala fibra medullis
Hæfit, si qua revixerunt, aurasque tulere
Germina, ferte pedem, nodisque innectite summis,
Parti quamque suæ, palmas. accingite pulchro
Unâ operi certatim omnes, accersite nervos

Invidia

(*) Ut tondebantur, qui vocabantur ad pileum libertatis: sic iidem circumagebantur, potestate videlicet facta enudi, quod vellent.

Invidiæ veteris, foliique e sedibus hostem
 Detrahite invisum. Certamen inutile. nisi
 Quàm facili cunctos ad se trahit ille trahentes !
 Nexu libertatis amor trahit. Anglia tota,
 Tota Caledoniæ virtus, Hibernia tota
 Victricem sequitur dextram. captiva sequuntur
 Vota, minæ veteres posuere, sequuntur amores,
 Seroque est in amore dolor. non dimicat ira
 Carolus. omnia vincit amor. cessistis amori.

Anglia sorte tua, reque utere : victa triumphæ,
 Et victoris in amplexu, gremioque bonorum,
 Quæ superi indulgere, sede. Genialis an optem
 Gaudia pacis ? habes. an opes, quæis utraque terram
 Tethys inundet ? habes. an laudem, & opima decoræ
 Præmia frontis ? habes. habeas hæc dona, diuque
 Ut potiare, (quis est, qui lividus abnuat ?) opto.
 Ut potiare, diuque habeas, extrema catena
 Supremæ, nodisque sequacibus apta voluntas.
 Accedat. Sunt & mundo sua vincula. causis
 Cum paribus coeunt effecta ; potentior orbem
 Colligit inferiorem æther : hunc proximus ordo
 Subsequitur, mediumque imus. quæ torquet habenam
 Phœbus, Eleusinis sequitur cum messibus æstas,
 Nec solvit nexum autumnus, quæ rosca noctis
 Arbitra frænatas agit per sidera bigas,
 Ponè citi subeunt menses, cum mensibus undæ,
 Cæruleusque

Cæruleusque tridens refluis cum fluctibus audit
Imperium lori. Positas has legibus æquis
O serva, Natura, vices. discordia nodum
Ruperit? indigesta redit sine corpore moles.
At nodum nos hunc dirupimus; Anglia fœdus
Discidit. &, rerum facies quæ deinde secuta est,
Vidimus. At furere hunc pœnis edocta furorem
Define. sat furiis licuit. mitesce: nec ultra
Cognatis in visceribus tot crimina sudent.

Quod si pectus habet, bellatrix Insula, ferri
Tantus amor, nec sanguineum præcordia Numen
Excitant, armis genus intractabile: ferro
Occidui crimen commune refellere mundi,
Euxinumque sequi, Auroramque reposcere furta,
Bistoniusque suum terris immittere Martem
Quis vetet? Adveniet, lustris volventibus, ætas,
(^a) (Sic fati placitum accipio) Mavortia Bruti
Cum Thracen armis subiget domus, Ionioque
Anglia palantes agitabit in æthere Lunas.
Affore præsentit Vates, cum finibus alter
Hunniades nostris surgat, cum Castrius alter,
Atque Epirotæ spirent in Britone Manes,
Argolicaque super volitent Capitolia Romæ.
Præcipe fata, tuasque, Brito, præsumere laudes

Ne

(^a) *Simile quid in vaticinio servato in archivis Neapolitanis.*

* *Abyla, seu
Abyle, & Calpe
montes utrimq;
oppositi: quo-
rum Abyla coe-
let montes
Africa in ora
Tingitana, Cal-
pe Europa in
Hispania.*

Ne pigeat. portus Afri patuere, foresque

Venturis* Abyle fatis Maurusia pandit.

(*) Sterne viam fatis primam, Jacobe. sequentur

Fata, etiam ipsa duces. Jam nunc tua signa triumphis

Induere, exuviis jam nunc fulcire triumphos

Bistoniis gestit Victoria. Gallia quondam

Militiæ licet impubis te pulvere primo

Sordentem agnovitque suum, magnoque nepotem

Sensit avo dignum. Pugilem sed arena poposcit

Altera. te frater caruit: traductaque virtus

In Belgas socium docuit rugire leonem

Rugitu nostro. Dominas tibi classis Iberæ

Hesperius Pater, Oceanique potentis habenas

Obtulit, & cogi merito. Atlantea tridentem

Submisit pedibus generum te divite fluxu

Mox emptura Thetis. Sed opis fuit indiga tantæ

Patria. subduci patriæ non debuit uni

Terrarum communis amor. Nec defuit orbis

Hic votis Deus. in mundi communia natum

Gaudia te mundo indulxit. (b) nam fræna Britanni

Æquoris, hoc est, quæ flatus in carbasa venti

Exercent, dextra moderaris, & omnibus audit

Oceani Desiderium Jacobus in undis.

Et

(*) *Jacobus Dux Eboracensis renunciatus Gubernator oræ
Tingitanae. (b) Idem Præfectus maris.*

Et jam vela darem in laudes simul, inclyte Princeps,
 Ipse tuas, pelagi timidus nisi litus amarem,
 Quem premerent ætus medii, laudumque sequentes
 Usquè secutura serie, Jacobe, tuarum
 Obruerent undæ. in portum modò tutius Afrum,
 Unde recens funem solvi, me reddere. Portu
 Est Afro tamen Afra fides. Britonidis O te,
 Rudderforde, animæ nimium! quis fœdere tanto
 Virtutem Invidiamque Deus? sine sedibus Umbræ,
 Ignotoque sub axe volant; justisque piorum
 Productus nullis ad Manes funere venit
 Cum toto. Sed crescit ager sub falce, resumit
 Ex ipsis animum detonsa bipennibus illex.
 Jacobus deerat. portum fortuna subibit
 Regia. Perge Jacobe. polum conterminus Afrum
 Vertice torquet Atlas, humeris Britannia recumbunt
 Fata tuis. Vexilla simul tua viderit Atlas
 In nubes suspensa, suoque fluentia vento,
 Piniferi acclinat juga verticis, Indigetemque
 Fukturus jam nunc humeros demittere discat.
 Intereà Fratris nomen vicinus Iarbas
 Sentiat in virtute tua. & sub nomine tanto
 Fati prima rudimenta. His Victoria signis
 Advolet, hæc resonet circum tentoria Pæan.
 O patria! O virtute tua, Britannia, semper
 Infelix! sua quid toties in viscera sævit

Inlanus

Infānus Corybas? O projice tela cruorem
Cognatum bibitura. ululat tuus, Anglia, Pæan,
Et nullos habitura Deos Victōria luget.

Statua Musæ.

Pegasis illa? soror Parnassis? an altera Nice?
Et lauros video, socios victōria crines
Integit. an comitem legit sibi Gloria Musam?
Musā tibi, Nice, comes? O ingloria Nice:
Gloria, quān nihil esse tui te, si tibi desit
Musā, putem! Musæ debes Theti. quam vada fati
Intinctam non eripiunt Cocytia prolem,
Eripiunt fati Heliconia. Vivere vitam,
Quam rapient, dant fata. jubent revirescere Musæ
Plus vitæ cinerum e cumulis, quān fata dederunt,
Quān rapient eadem. Meritō tibi, Musā, tibique,
Gloria, communes olim, & communibus aris,
Rerum apprima sciens Mystes adolevit honores.
Musā sapis. Vitæ hoc in pegmate quān bene juris
Non oblita, gradusque tui! te scepra fovebunt
Regia, Parnassumque tuum. tu scepra fovebis
Regia, Caroleumque feres super æthera nomen,
Phœbo dignum illud, clivoque biuertice toto.
Pandite, Musæ, Heliconā; novoque exuberet amni
Per ripas, Isis, illa tuæ sacra lympha Medusæ,
Castaliusque tuus, Cama. fortunatus uterque;
Hoc tu fortunatus, Isis, mage nomine, quod, cum

utraq; Aca-
demia Oxon. &
Cantab.

* Thame, in
quem influit
Isis.

* Fraternalium socium per iter confunderis alveo,

Regalesque

Regalesque cito lapsu præterfluis ædes,
Cæsar, ave, matutino tibi dicere fas sit,
Et vespertino, Cæsar, vale. Nec satis esto,
* Nobile par, patrio Carolum concludere fluctu.

* Iffs & Cap. 2.

Cærulei Patris ingressi spumantia regna,
Curriculum nacti spatiosius, æquore laudes
Volvite liberiore : remotique incola ponti
Vestra peregrinus canat ad modulamina Triton.
Occurret Vogesa vobis e rupe Mosella,
Alpino de fonte Padus, cui carbasa glauca
Intextus puer incendit, vagus Ister, & Albis,
Increpitanque Ararim Rhodanus celer, & Tagus hospes,
Tempora cui vinxit myrto Tartessus Hymen,
Cornuque aurato (feriet? jam mitior ibit)
Dives Iberus. ut audierint animabile murmur,
Plaudent, & vestro cupient de fonte renasci.

Musa, peregit opus, si me dignabere tanto
Nomine, si merui, vates tuus. Ille ego monti
Adrepsi quondam parvus, laurumque momordi
Dente rudi, fateor, cupido tamen. Ungula rorem
Ut tenuem quondam sparsit mihi, sic placitum Diis,
Visa tamen sparsisse. latex nunc aruit : & vix
Exucco superest guttans e pumice carmen.
Quale tamen cumque est, & qualiscumque tenaci
Exudavit ab (^a) ungue labor, sub regia munus

(^a) Pro ungula. Sic apud authorem non contemnendum.

Limina defer. At illa comæ frondentis abesto
 Laureæ pompa, cothurnatæque superbia furæ.
 In tenui sudamus. amant excelsa cothurni,
 Frontibus & veniunt doctis Heliconides umbræ.
 Perge mihi, qualis, subducta messe, puella,
 Et cui fors obscura domus, & curta domi res,
 Reliquias frugum insequitur, contentaque parco
 Mergite fortuitos infert sub tecta labores.
 Talis es, augustæ talis mihi comederis aula:
 Ut sumptu, sic forde vacans. E limine primo
 Excubias ubi transferis, obseptaque ferro
 Atria, fortè tibi, nullam quia præferet urbem
 Forma rudis, dentes inter rodentis ephebi
 Attentanda via est. falsæ sua ludicra publi
 Mitte. file: perges. aditus secretior usus
 Quà graduum cæcos aperit, tacitique recessus
 A tergo fallunt aulam, subducta pudicum
 Tende pedem. strepit immodico pars altera luxu,
 Præstringitque acies teneras. occurreret agmen
 Inde virûm radiantum auro, coccoque madentum,
 Arte laboratum varia genus: inde catervæ
 Virgineæ & cœtus Cyprii nitidissimus ordo,
 Gemmea gens, Erythrâ totâ, totâque feriret
 Ora Papho. Tu cùm limen penetrale sub horam
 Lapsuræ lucis, fandi quæ mollior hora,
 Contigeris, curis ubi suaferit otia Vesper,

Affatum

Affatum pete. sed modicâ manus extera, si quæ
 Fortè fores tenuis monet index limen amantes,
 Impellenda manu est. converfo cardine valvæ
 Ut patuere, sacri mox & data copia vultus,
 Occupet ingressum prior, audentemque pudorem
 Excuset rubor. Ille manum porrexerit? aude.
 Pars tibi pacis erit. plantis affusa verendis
 Et pacem tamen, & veniam pete; & omine dextræ
 (Ut comis, placidoque affabilis ore renidet)
 Accepto, Donum, dices, quod vertice misit
 E bifido meus, addictus tibi, Carole, vates,
 Dent proprium Superi. Medii tum pectoris effer
 Ex adyto, teneraque sub officiosa reducta
 Ora manu, dextræ Votum submissa fideli
 Castalium, Caroloque tuum committe clientem.
 Munere sic defuncta tuo, simul ille, reflexo
 Ad lumen vultu, titulum frontemque libelli
 Intentus secum sublegerit, ocyùs illi
 Multa rogaturo te surripe, perque silentes,
 Quà ventum, demissa gradus vestigia furtim
 Ad portam refer. Ad portam stat lauriger Ales,
 Et solitum expectat sonipes onus. exue villam,
 Teque resume: revise Deas Dea. Pegase, Nympham
 Heroemque novum per solis utrosque Penates
 Circumfer fremitu læto. quid sistimus? astro
 Immortale tuo decus infer, & eripe terris.

Musa, vale. intercà, propior si viscera quando
 Intrabit Deus, ipse comas hederave, rosave,
 Sive apio evinctus modici tibi thuris acerram
 Interdum supplex adolebo : & thurea laurus
 Inter grana levi crepitu si parcius omen
 Ediderit, sat erit. tenui cum nectare Vestam
 Seu sale votivo persperfero, fortè sub auras
 Terve quaterve relucebunt, & imaginis ictu
 Festivo tecti ferient laquearia flammæ.

ORDO sex-
 tus.

Statue tres :
 Regine Ma-
 tris, Cathari-
 nx, & Caroli.
 Pyramis hic
 contractior ex-
 ciditur in for-
 mam triangu-
 lam, & recipit
 solùm tres Sta-
 tuas : reliquis
 tamen paulo
 extantiores.

Statua Regi-
 nx Matris.

Nec tamen exolvi munus. supremus eunti
 Vertitur ad metas labor. O quam læta laborum
 Objicitur menti species & meta meorum!
 Vitæ Mater origo : novæ fiducia Conjux ;
 Per Matrem vixit Princeps, in Conjuge vivet.
 Sidere fatorum trahitur consensus ab uno.
 Carole, te prestant unum mea vota : Voluptas
 Jucundo, Utilitas Opulento, & Gloria Pulchro.
 Quid superest ? si quid superest, dat Mater, & Uxor.

Mater ades. votis ades. Heroïna Britannis
 Redditur, Henrici proles, cui patria nuper
 Exilium fuerat. Terris sponsalibus ut te
 Luximus absentem, lustris est addita messis
 Quarta tribus. Cupidis amplexibus obvia primùm
 Albion ut te suscepit, sex addita nona est.

* Græssante pe-
 silencia.

Et memini, quamvis densa inter * funera toti
 Confedissemus luctu, quos protinus almi

Sideris

Sideris exortu induerit Britannia vultus.
 Illa quidem, digna decisam ex arbore, tedam,
 Nescia quò Superi ferrent, ambibat Iberam.
 Extincta est. Aliam auspiciis propioribus Hymen
 Accendit novus. extemplò gens utraque flammam
 Concepit : * gentemque, & dissociabile litus
 Junxit Amor. nec enim thalami connubia Princeps
 Solus init. nubunt ipsæ cum Principe gentes.
 Oçtona dives Regina propagine. Cælo
 * Primitiæ debebantur. sed fronduit, illo
 Avulso, (ramus felicior) aureus alter.
 Quo minùs ereptum nobis doluisse decebat
 * Natarum pignus geminum. Sed victima fato
 Altera restabat duplex : (dolor !) * unus, & una.
 Define inutilium lacrymarum, define, Mater.
 Quo gaudent numeri, numerus (viden' ?) est super. Ævi
 Heu brevis & Genitricem ipsam ! vixisse tot annos
 Pars quota vita fuit ? Nunc incipe vivere, Mater
 In Nato : magna in genitore, in conjugè magna,
 In nato magna, & felix. fortuna recessus
 Confimiles habuit, fimiles fortuna regressus.
 Digna malorum odiis fueras : superesse malorum
 Digna vicissim odiis. O Filia sanguinis, Uxor
 Sanguinis ! & pariter poterat sitis, o bona Mater,
 Esse tui ? poterat. cassæ (Deus obstitit) iræ.
 Et poteris meminisse, tuum cùm ferreus imber

* *Edicto publico*
pax secuta.

* *Carolus pri-*
mogenitus mo-
rietur,

* *Eliz. & An-*
nam.

* *Henricus &*
Maria.

Impeteret caput, e cælo quàm provida vulnus
 Avertit manus? in sacrum caput alite fulmen
 Turbine venit. in authorem manus illa retorfit.
 Ut dubio incedunt Superi pede, dextera certa est.
 Tiresias e Diis nemo est, seu lumine lusco.
 Quæ vitam Regi dederat, longæva perennet,
 Et vitam Regis vivat. Latare. procellæ
 Diffugere. Maria, redis. Britannia gaudet
 Lætitiis, Regina, tuas, te sospite, sospes.

Scaturit Ca-
 tharina, &
 Caroli altera
 manu tenentis
 Reginam, al-
 tera globum
 terrestrem.

Lætitiæ remeant veteres. En proxima quanto
 Accrescit cumulo seges. O te conjugæ tanta,
 Carole, (pollicitâ frueris) te conjugæ tanto
 Felicem Catharina! sacram manus altera Nympham,
 Terræ orbem ingentem tenet altera. nobile pondus
 Utraque. at ingenti Nymphæ præponderat orbi.
 Jactat opes tellus, & opes circumfusa jactant
 Æquora; sed Nympham totus defluxit in unam
 Totus in unam æther. Ingens de fluctibus, & te
 Nobis, Tethy, querela fuit. tantamne licebat
 Injecisse moram, & votis communibus undas
 Opposuisse tuas? veniam damus. hospite, cujus
 Exceptæ pretium noras, invita carbas.
 Æstuat omnis amans: & Tethys amabat in æstu.
 Litoreas circum in speculis infederat arces
 Anglia spemque metumque inter suspensa, morantes
 Velorum inculsans alas. committere ventis

Vota

Vota necesse fuit. sed dum sibi quisque decori
 Muneris ambibat laudem, inconsulta ruebant
 Frontibus obnixa adversis in prælia fratres,
 Et nobis oberant. Tandem venit; & mora fœnus
 Lætitiæ fuit. Ad ripas accincta sedebat
 Roma Deum Matrem opperiens. in litore ponit
 Illa pedem, tradenda viro, cui plurima virtus
 Deferret primas. Tractus emensa profundi
 Tu quoque mitis ades. Ripæ succede: Viroque
 Committenda. cui? Carolo debere; nec ultrà
 Quæsieris. Sed te, Charitum placidissima, quam te
 Appellem? Mater nolis audire Deorum,
 Aut genus. at gremio certè parit enthea si quos
 Terra Deos, Reges sunt. Castissima Regum
 Filia, solve sinum, & Regum lætissima Mater
 Esse velis. VIVAT REX. annuis? aspice, rerum
 Semina ut in varias abeunt æterna figuras,
 Ut bellum cum morte gerit, fatumque laceffit
 Se revocans, & se fœtu Natura propagans
 Usquè novo. Et Carolum deberi legibus aiunt
 Fata suis. Carolo quos Parca reciderit annos,
 Instaurare tuum est: mansuræ dulcia vitæ
 Pignora tu subicis, reficisque in prole parentem.
 Alme fave Deus: aspirent felicia voto
 Astra meo. Concepti animo primordia mundi
 Molitor rerum æternus cum fingeret, undis

Spiritus

Spiritus incubuisse, animamque afflasse feracem
 Dicitur. O si quod lymphas spirabile numen
 Incitat, ille tuas & Spiritus incubet undas. (^a)
 Nascere, parve Puer, seu nascere, parva Puella :
 (^b) Mensa digneturque Deus, seu Diva cubili.
 (^c) Nec Deus hunc mensa dignabere ? Diva nec * illam
 Dignatura cubili ? Oculis at defilit humor
 Quis rudis ille meis ? si tersero, rursus eodem
 In latices abeunt : nec mens malè provida novit,
 Nube madens improvisa quid cogitet Auster.
 Spes o immatura ! venis : & deferis. at non
 Incomitata fugis. (^d) Phœbum scitamus, adimus
 Cortinam/ Phœbus vocem, & cortina remittit :
 OstenDent terrIs te tantVM fata, neC VLtra
 Esse sInent, RegIna. Minas cum forfice ponat
 Parca suas. Fato vivit Regina superstes.
 Tergo genas. Medicus Vatem se lusit Apollo ;
 Depellentibus & Divis percussimus hædum.
 Ad te nunc redeo, Princeps in prole futura

* Ille contra
 Gramatices re-
 gulam, refertur
 ad posterius
 apud Ovid.
 Hic ad prius.

Bis

(^a) Hæc scripta, cùm ad aquas Tunbrigenses, & post ad
 thermas Bathonienses pergeret.

(^b) Variè interpretes ad illud Virg. Eclog. 4. sed Cerda op-
 portuniùs in rem præsentem.

(^c) Occasione morbi gravissimi, qui Reginam invasit. an. 1663.

(^d) Consuluntur medici, & valetudinem desperatam aiunt.

Bis patriæ pater. hac vivent in prole parentes :
 Vivet in expressis ventura parentibus ætas.
 Venturis capimur, capimur præsentibus. Hæc nos
 Afficiunt magis. Illa tuis te tempora sistant
 Præsentem, quæ tarda meant. Velocia currunt
 Tempora, præcipitique agitant in tramite currum
 Ardentes Horæ. quorum tamen agmine tanto
 Implicuere rotas, radiisque sub omnibus hærent
 Terrarum tot Vota, tuæ tot gentis Amores,
 Tarda, obicem fassura, meant. Optare senectam
 Vix lubet. optamus tamen ; incusamus adeptam.
 Est iter ad Cymbam nimiùm declive senectus.
 Esse juventuti fertur quæ præsidet Hebe.
 Fertur ; & est. O Elysiis tantisper ab hortis
 Cum lauro viridi, cum purpureo Amarantho
 Huc ades : & digni te Principis incola fies.
 Quem tueor ? Gentes perhibent sub vertice mundi
 Extremo positas, noctem inter fœdere pacto
 Et lucem, tenebris anni transmittere partem
 Semestrem. (¹) Lucis vultu redeunte, sepulto
 Insinuant orbi quæ gaudia ? Plùs tua, Princeps,
 Plùs quàm semestrem pepulit præsentia noctem.

Est tamen, est quæ me species tenet altera. Plantis

(¹) *Qui letitiam ingentem subicere oculis volunt ; Solem
 in tabula depingunt regiones illas revisentem, adjecta in-
 scriptione, Semestres tenebras pellit.*

Carolo in eo
 Pyramidis fa-
 stigio sito in-
 geritur memo-
 ria figacitatis
 quæ est in re-
 bus humanis.

Inscensu facili substernitur ardua moles,
 Carole, non invita tuis, ut in æthera tollat.
 Aut sentit tamen, aut cernit, sublime quod usquam est,
 Quæ doleat. Rex, epotos quem fama ferebat
 Defecisse amnes prandentem, verberare numen
 Qui sævibat in Æolium, qui compede Nereum
 Vincibat, Rex ille jugi superasse cacumen
 Ascensu fertur solus, variabilis avi
 Ex alto contemplator, vallesque jacentes,
 Et fusum latis ingens in vallibus agmen
 Prospectu lustrasse. latent sub Marte superbo
 Æquora, campi ardent, & fluctuat undique bellum.
 Cernenti pulcher timor. E tot millibus, inquit,
 Quæ modò sol præsens videt, ut centesimus unum
 Non videat? lacrymæ fatum increpuere secutæ.
 Tu quoque, si libet, hoc, Princeps, e culmine gentem
 Imperiumque tuum circumspice. numine tellus
 Sub socio jacet, & domino sub pollice curat
 Divisum colus imperium. super e grege tanto
 Post aliquot messis quotus est? hinc rura coloni,
 Hinc alas cuneosque duces, hinc carbasa nautæ,
 Hinc proceres aulam ostentant, hinc mœnia cives,
 Et fumum, strepitumque, & opes. Decurrimus omnes
 In stadiis rerum variis. hæc fluxerit ætas,
 Deficimus senio fracti, secloque sequenti
 Lampada porrigimus, cursumque urgentibus annis,

Hoc

Hoc nostri quodcunque vides, erit, (an mora tanti ?)
 Qui fuerat, cinis. ad Manes contendimus. Umbra
 Restabit titulis ex omnibus. Et tua metam
 Occasumque dies habet. Hinc, ut proxima cælo
 Annosum caput attollit * venerabilis ædes,
 Cætera, quæ spectas, inter viden' ? * hinc tibi sceptrum
 Stemmaque Majestas parat, & Libitina sepulchrum.
 Accumbit trabecæ peplum : regalia vivunt
 Nomina, vixeruntque. tuum speciosa Carystos
 Funus obit, mihi sufficiet sine nomine cespes.

Orbem dextra tenet. Fortuna volubilis orbem
 Immotum esse negat, Fortuna Copernica. quantos
 Temporis & Sortis ludo meat orbis in orbes !
 Usqueadeo, quod stet, nihil est. (^a) Age, Musa : vocantem
 Deficies ? Vatem, fateor, quem sæpius audis
 Mendicantem, odisse tuum est. tamen artis, opinor,
 Pieriæ jam nunc usus. Quam regia molem
 Sustentat manus, hinc propero transmittere visu
 Fert animus. Non tam volucrem levis aura Philetam,
 Ut contendat eò, tollet. tam lyncea vati

(^a) Fieri non poterat, ut consistentes in terra globum inspicerent. Præterea novum fuisset illum inscribi notis cosmographicis. (quamquam quid si extare dixero quid hujusmodi in statua quadam pervetusta Carlomanni ?) Neceffe igitur fuit confugere ad opem Musæ. Versanti in Pœseos spatii imaginariis permitti ista quandoque poterunt.

Z 2

Non

* Westmonasterium.

* Simile quid habes in Walleri pulcherrimo poemate, inscripto St. James's Park.

Occasione capta a globo terrestri, quem Statua Principis in manu tenet, inferitur mentio de mutationibus variis temporum.

Non acies est, ut tangat tam dissita. sentis,
 Musa, quid inde velim. propera. te, Diva, manebo.
 Intereà qui sim, Princeps, fuerimve cupido
 Discere si qua subit: (^a) Primum, figulina propago,
 Argilla duxi e Samia genus. inde Crotonem
 Imperii accitu jussum migrare paterni,
 Edoctum quicquid dixere silentia, muti
 Nequicquam tenuit senis exedra. Pòst ubi vultus
 Humanos mors diripuit, quia frigidus illi
 Obstiterat sophiæ, torpens ad fortia, sanguis,
 Alitis in faciem migro; ne quære doceri,
 Quam faciem. huic aliæ demum subiere figuræ,
 His aliæ. Pòst diversos ubi secula soles
 Extulerant, sitientem auri me tradidit undis
 Mercatura. vovebam undis caput, auspiciiisque
 Non aliis quàm ventorum longinqua sequebar
 Litora. quà Boreæ mundus consurgit ad arces,
 Quà Noton ad Libycum premitur, patet æquus ad Euros,

Viscere

(^a) Interim fingit se Poëta per varias metempsychoses terræ
 partes diversas olim peragrassè. & sic e globo opera Musa fa-
 bresactò, & representante res, ut modò sunt, veteribus non
 apparentibus, ostendit rerum mutationes, & ruinas temporũ.
 Metempsychoses istas meas figmentum patet esse: imò intentas
 ut quid jocularè etiã in ratione figmenti. Simile quid accide-
 ret, si quis post somnũ mille annorũ nunc demũ expergisceretur.

Visere nimirum cupidus, qua Sirius annum
 Parte coquit, nebulis qua Jupiter algidus urget,
 Instituo cursum velox; at navita sicci
 Litoris. una tulit spes arbor, & abstulit una.
 Æquore nolentem sicco, patriisque perire
 Vermibus ignoto pisces in gurgite (*) lambunt.
 Hic ubi gentem inter liquidam, tractusque per ævi
 Multiplices varios indutum ex ordine vultus
 Marmoreo miserum tenuit sub carcere Proteus,
 Tandem undis ereptam animam miserata refecit
 Sors melior, reducemque homini devexit in oras,
 Te compensantem seclis tot euntibus unam,
 Anglia pulchra, tuas. An adest Dea? Terrea mundi
 In promptu moles. At te, bona Thespia, thuris
 Mica manet, vivoque ardens in cespite carbo.

Respice quod sustentat onus tua dextera, Cæsar.
 Hæc illa est, hæc, tam dubio qua luditur actu,
 Fortunæ pila: Cæsareis nunc obvia palmis,
 Accursu Dominæ rapido nunc avia pulsans
 Sphæristen alium. Fugit te, Carole, nuper.
 Asserva reducem. Hoc illud, quod dicere Punctum
 Non piget; & multo partimur limite, ferro
 Dividimus tamen. Immenfus sine limite Mentis

Allarum glo-
 bum contem-
 plantur.

Ambitus

(*) *Aiunt Poetarum interpretes lambere non convenire piscibus;
 quia linguam non habent, inquiunt. Virg. hoc non intellexit.*

Ambitus est. huc inde tamen compellitur omnis
 Linea votorum. Exiles suus urget habendi
 Formicas amor. has agris per farrea castra
 Ferventes opere angusto ridemus. & ipsi
 Formicæ sumus. ingentes molimur arenæ
 Hesperiaæ cumulos: Libyæ populamur acervos:
 Auroræ prædis cupimus distendere cellas:
 Et sola terrarum, & maris omnis semita fervet.
 Grandia sunt nobis: in se non grandia; parvi
 Nos sumus. Hæc est illa suo se pondere librans
 In mundi medio moles. properantis Olympi
 Illa fugam circa se spectat: & ipsa moveri
 Mobiliore fuga non sentit. * An hoc Phryges olim,
 Hoc Agamemnonii fastus, hoc acer Achilles
 In campo steterunt? Ubi sunt? Ubi fervidus ille
 Et vastus juvenis, mundos Pellæus anhelans,
 Quem Gyaros hic in parvas compegerat unus?
 Hos rupit scopulos, hanc Alpem luscus aceto?
 Afer ubi? Num straverunt hanc totius undam
 Nutantes Asiæ sylvæ? Num passâ Tyranni
 Hic Thetis alta rotas, Sestosque occurrit Abydo?
 Medus ubi? Et quoties tua, Princeps, Anglia sese
 Dat nobis in conspectum! Rhamnufidis aulam
 Dixeris. Ah quoties posuit Britannia Trojam!
 Circùm ingens obit Oceanus. Quantum instar in illa!
 O Galatea venusta, nimis ne crede colori.

* Notat obi-
 ter aliqua
 loca in globo.

Decolor

Decolor heu quanto (vereor) mox sanguine fies !

Ast age : propositum premere, & reflectere tempus.

Quem toties obii quondam, propiore viator

Curriculo placet, obtutuque remetiari orbem ?

Mirabar gentes equidem, mirabar & urbes,

Et veterum monumenta virum. Ne vileat orbis

Hæc tibi depressi facies. est Mundus in Orbe.

Hic tibi, quæ mecum, Princeps, mirabere, sistam.

Ganges ille ? freto quantus tumet ! inde quot undas

China.

In nomen cogit dominum transire minores !

At Cyri furiis minor. Hinc in proxima Chinæ

Litora ferre gradum lubet ? hic quàm pulchra tuentem

Et populorum, & opum, & morum te pascet imago !

Nec populos, nec opes, nec eosdem, Pieri, mores

Subjicis. an Samio migrant sub numine terræ ?

Tartarus hæc loca miles habet. sub Tartara fidunt

Ætherei, (^b) cælo demissa colonia, Sinæ.

Tendere forsan in Ægyptum, & fœcunda Canopi

Arva placet, Phariæque urbes. huc cursus eunti

Lydia fert per regna brevissimus. Hic tibi sistet

Eductas cælo inferias, luctusque superbi

Objiciet monumentum ingens Mausolia conjux,

Funeris æterni famam. Vah. rupibus ipsis

Nulla, ævo incumbente, fides. Mausolus ad imos

(^a) Sic aliqui ex illis memorant, quemadmodum audire videor, nolentes aliunde originem primam gentis suæ repetere.

Pondere

*Mausoleum
Lydia.*

*Templum Diana
Ephesina.*

Pondere subfedit manes: damnata laboris
Sisyphii, saxo sudat Regina caduco.
Siste pedem. feret hæc Ephesum facili via flexu.
Qualem Ephesum! cæli quam dicitur arce Diana
Posthabita coluisse, pharetratique Aracynthi
Virginco legisse choro per secula sedem.
Hic opus, hic ædem aspicias. mirata vetustas
Centum illam linguis cecinit: centesima tantum,
Quod cecinit, pars est. moles evecta sub axem,
Et gemino Divæ faciens commercia regno,
Ardua, vasta, operosa. tuas, Diana, sagittas
Scilicet haud timuit Pater. hæc si culmina Tellus
Extulerat, nova terrigenam in certamina cælo
Venturum super horruerant Jovis atria Martem.
Et par materies operi. quodcumque triformis
E variis titulorum adytis evolvere Nympha
Quiverat, e sylvis Dictynna, Tonantis Averni
Ex antris Hecate, e cælo Titania Phœbe,
Splendida Phœbe, opulenta Hecate, Dictynna venusta,
Hic tibi cernere erit. Ludor. (*) vestigia cerno
Temporis. hæc & itum pariter: Lunamque Diana
Sensit. Ferre oculos illac, gressumque libebit?
Ægypto tandem successimus. obvia Nilus

*Ægypti urbes,
& pyramides.*

Ostia

(*) Proditur quidem aliqua parte conflagrasse incendio.
sed restitutum post reservabatur injuriis temporum.

Ostia pandit, & hospitio septemplice fessos
 Excipit. agnosco pictis instrata phaselis
 Rura, sui que nihil debentia nubibus arva.
 Muneris est hoc, Nile, tui. tu gurgite saltem
 Curris eodem, eodem, nec aperto vertice, cornu:
 Quæque fluunt, mansere. tuis in fluctibus olim
 (Jam propè bis centum lustris accesserit ætas
 Septima, si memini; famam quoque deterit ætas)
 InPharium Ausonio migrans e consule nautam
 Lentavi remum. Pharii juvat ire per avi
 Nomina, Niliacaque ostenta revifere terræ.
 Dic age, laudatam venis quæ proxima Copton
 Ostendet via? quæ Saim compendia ducent?
 Est & amor Bubastim altam, pulchramque Syenen,
 Tentyraque, Arsinoenque, & cum Ptolemaide Pellam,
 Et Solis lustrare tholos. Cessisse recordor
 Auletas fato, Lagos cessisse: nec ipsos
 Reginæ crines a forfice forma redemit.
 Ulla tua, Cleopatra, manu te parca totondit.
 Præ reliquis gens hæc prudens tamen, obviaque ævo
 Mortalem, memini, transfert in marmora vitam:
 Pyramides dicunt. juvat & lapidosa tueri,
 Assurgentiaque in cælum miracula, moles,
 Memphi, tuas. citimo facilem de culmine nomen
 Busto, Nile, tuo referens insigne Canopus
 Despectum dabit. At quid ago? quò fisor? in ipsa

A a

Egypto.

Ægypto Ægyptum quæro. monumenta requiro
 Pristina. cuncta silent; latratque nec ullus Anubis.
 Tempore cuncta superfuso latuere; patentes
 Pyramis instravit campos, cum mœnibus urbes,
 Templaque procubuerunt. sacris sua numina in hortis
 Si nascantur adhuc, satis est. Vestigia retro,
 Nile, siqul refer. ut video, quod nascitur, unde
 Venerat, omne redit, primosque reflectit in ortus.

*Quatuor mun-
 di imperia.*

Moles e famæ fastis effertur ad auras
 Grandior, Hebræus famæ quam prodidit augur;
 Moles Imperiorum ingens. Ardebat ab auro
 Excelsum caput: argento porrecta nitebant
 Brachia, pectoreique tori: candebat athena
 Luce suum cum ventre femur: tum robore ferri
 Indomito suræ inferiùs, plantæque rigeabant.
 Ætatum labor. at figuli de pollice venit
 Extremus. Ferri cessit rigor, excidit æreo
 Cum candore nitor argenteus, aureus ardor.
 Nec sua corporibus solis irrepit, & ipsi
 Inducit menti rugam vitiosa senectus.
 Septem insistebant colles, mundique premebant
 Colla pedes, donec virtus, & laudis avitæ
 Subjiceret stimulos amor. hæc vestigia palmæ
 Lambebant, his hærebat victoria plantis:
 His mundi prædatrices in collibus altè
 Ponebant Aquilæ nidos. ut languit ardor,

Marcuit

Marcuit & famæ, senio detrita, cupido,
 Romulus ut Roma cessit, discinctaque tandem
 Et sublapsa retro desedit in otia virtus,
 Continuo figulum plantæ sensere : fuitque
 Roma. & vos Aquilæ descendere culmine jussæ
 Septeno Hercynii saltus latuistis in umbra.
 Et saltus hos excutiet (proh Romula surge
 Antiquam referens virtus in Teutone Romam)
 Odrysius latro? Roma jacet. testacea versant
 Motibus his hæ secla vices. & Roma jacebis
 Altera. mox erit, infidæ cum marmora Lunæ
 Et tua diripient, Othomanne; silentia portis
 Incumbent, Letheque tuas sua præluet arces.

Carole, stans transit tellus, it mobilis æther,
 Nec transit. terram ponat manus. aptior illi
 Pes erit. & pedibus, nisi mens mihi falsa, vel ipsis
 Instabilem pigeat substernere. planta fugaci
 Nixa, solo fallente, simul fugit. ætheris orbem
 Suspice; spem non ille, fidemve fefellerit orbis.
 Cætera, (²) ceu per aquam pinus, ceu penna per auram,
 Ceu per nubem actu rapido delata sagitta,
 Diffugiunt. pulsu nervi stridentis arundo
 Dividit auram, auram pennâ cita dividit ales,
 Currit iter spumans, & dividit æquora pinus.
 Aura coit, coit unda: nec hanc mansura, nec illam

Invitatur
 Princeps ad
 ea, quæ perma-
 nent.

(²) *Similitudines sumptæ e Sap. 5.*

Semita

Semita signat. abit ratis, ala, volatile telum.
 At vatem incautum! quid ait? quo concitus æstu?
 Vox generosa: sed imprudens. Ut regia terram
 Deponat manus? ut pedibus substernat? at illa
 Nos sumus. O longum teneat manus. Ætheris orbem
 Suspice: ferus adi. feros cum longa senectus,
 Fata tibi quos annuerint, expleverit annos,
 Tunc alstrorum arces aureas adiisse licebit,
 Tunc terram posuisse; sed ut manus altera munus
 Excipiat, patriæ suppar, & Carolus alter.

Statua Vitæ
 æternæ.

Interea quam larga sui, quam pectore prono
 Spontè sinum tibi pandit, opesque Æonia summo
 Insistens apici æternas! Æonia, filum
 Nulla tuum nevit Lachesis; nec volvitur atas
 Turbinis arbitrio. mea te, Dea, Musa salutat,
 Sed longè. quis enim versu comprehenderit, aures
 Quæ nequeant, oculi nequeant, apprehendere sensu
 Mens nequeat? te vera penes te Gloria, veræ
 Utilitatis opes, terris incognita nostris,
 Cognita cælitibus, non enarranda Voluptas.
 Auribus insonuit nostris creberrima vitæ
 Fama tuæ. Terræ ex utero, limoque recentes
 Egredi primam cæli vix hausimus auram,
 Cum redeundum eodè nobis, & vasa repentè
 Conclamanda tubæ cecinere. Misertus ab alto
 Sorti ærumnosæ vitæ melioris ab arce

Extulit

Extulit ætherea signum Deus: affore quondam
 Pollicitus, cùm depositi rea Terra sepulti
 Commissum pignus, Morsque adjurata rapinam
 Redderet. Exoritura dies, cùm lata resumet
 Exuvias Anima, & nunquam positura reponet
 Confortem cælo terram. non ampliùs illam
 Offendent tribuli, & spinæ: non ampliùs imbrì
 Perfundent mœsto lacrymæ: non ampliùs atro
 Funestabit ab igne cinis, nec busta, nec urnæ.
 His adeò in spem promissis erecta, futura
 Munera delibans vitæ Natura madentes
 Tergebat vultus. Et jam revoluta per orbem
 Millenos quater & supra fluxere sub astris
 Secula, cùm desideriiis haud mollibus icta,
 Ægra trahens longo jamdudum gaudia voto,
 * Legatum e terris ad te, qui certa referret,
 Invisum te spesque suas, Æonia, misit.
 Ille globum Lunæ pernix, & sidera præter
 Transcensu rapido vehitur. manus obvia pubis
 Aligeræ, empyriique Lares, & tertius æther
 Excepit venientem. O divitis atria mundi!
 Quàm nihil est, punctoque minus, quo terra superbit!
 Jamque dies aderat, cùm vertice lapsus ab alto
 Sidereæ sedis terras Orator, & idem
 Reppeteret se. Conticuit Natura, metuque
 Os tenuit suspensa. Quid, O pulcherrime rerum,

* D. Paulum.

*Arcana verba,
quæ non licet
homini loqui.*

Quid speramus? ab ore tuo mea gaudia pendent.
 Ille oculis repetens quæ liquerat, Audiit, inquit,
 Mortalis, quæ mortali non ore licebir
 Verba loqui. Pressæ hæserunt ad cætera voces.
 Sic est. elingues fumus, & facundia torpet
 Nostra. silere jubes, Æonia. Pulchra, tibi que
 Dives es, & nobis, nostrique nec immemor: at te
 Nosque inter nubes obtenditur. ast erit, umbra
 Discussa, cùm te videam: cùm corporis hujus
 E cavea, ex antro tenebrosæ noctis ad illam
 Aspirem lucis patriam. Non totus obibo,
 Cùm moriar. reddar terræ pars altera, cælo
 Pars melior. tuba cùm clanget suprema, resurgam
 Qui cecidi, & totus vivam: nunc sedibus exul,
 Diva, tuis, at spe civis, plenusque futuri.
 Respice: non longinquus abest: te Carolus ambit.
 Nascentem astra suum scripsere: magistra probab
 Viventem Virtus: morientem Æonia morti
 Eximat. At serò moriturum vivere nostra
 Intererit. quantum intererit, si pignoris amplam
 Usuram nobis induleris! ille, fatemur,
 Debetur tibi. & est, nobis quod debeat idem.
 Sublimem (*) medius visu metitur Olympum,

Et

(*) *Ejus quippe statua cum duabus Reginis proximè infra
 Vitam æternam sitam in ipso fastigio.*

Et terras. Humiles, esto, sunt, Carole, terræ.

At justis æquam si votis annuis aurem,

Nos tantisper ama, dicunt, & sidera differ.

Exegi, Princeps, opus. At fortuna laborem

Quæ manet ? incertum. Sacram quæ postera molem

Fata manent ? flabunt venti : cùm dente maligno

(^a) Falcem ad radices agat invidiosa vetustas.

Stabit : & in feros Votum missura nepotes.

Hæc ego pauca. meo, Lector dulcissime, Regi

Hæc mea succinuit jam depontana Camœna.

Hic illam, Princeps, qualis sit cunque repono :

Emeritamque tuis suffigo postibus artem.

VIVAT. fatidicus cecinit præfagia Vates.

(^b) Si quid habent certi Vatum præfagia, VIVAT.

(^a) Falx est etiam instrumentum bellicum, quo suffossores utuntur ad muros subruendos. Veget.

(^b) Carmen ex Ovidio sumptum. & chronologiæ præfagium continet, si advertis, sumptum ab anno, quo Princeps natus M. DC. VVVVVIII.

FINIS.

Erat solenne veteribus ad Monumentorum dedicationes ludos aliquos instituire, quorum exemplo constituēbam etiam ipse facere ludos. In his committere proposueram Vitam & Mortem munere saltatorio : & hanc quidem, formā pueri, ut suprà e Pausania, ad Pyramidem arma deposituram. Labor fuisset aliquis in apparatu instruendo, ingeniis utriusque exprimendis, fingendisque tripudii motibus diversis, &c. At non istuc me deterrebat. Videbatur dramati seu scenæ res ea magis, quàm huic loco convenire. Ut separatim id postea fiat, non multo negotio persuaderi mihi fortè poteris.